TURKUVAZ KİTAP

FENER BEKÇİSİ

Jeanette Winterson

Çeviren: Zarife Biliz

ROMAN

Jeanette Winterson

1959'da İngiltere'de doğdu. 1985'te yayımlanan *Tek Meyve Portakal Değildir*'le Whitbread En İyi İlk Roman Ödülü'nü kazandı. Bunu *Vişne'nin Cinsiyeti, Tutku* gibi başka romanlar izledi. Bir İngiliz yayınevinin mitoloji serisi için *Atlas'ın Yükü* adlı kitabın yanı sıra çocuk romanları ve öyküler yazdı. Kitapları televizyona ve tiyatroya uyarlandı. *The Times* ve *Guardian* gazeteleri için yazmakta, yaşamını Londra'da ve Gloucestershire'da sürdürmektedir.

Zarife Biliz

1970 yılında doğdu. Boğaziçi Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ile Tarih; İstanbul Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi'nde Prehistorya; Ege Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi'nde Protohistorya okudu. Tarih, tarihöncesi, antropoloji ve bu üçünün kesiştiği alanlar başta gelmek üzere kuramsal çeviriler; edebiyata olan eski ve şahsi ilgisi nedeniyle de edebiyat çevirileri yapmakta, şiir ve kısa öyküler yazmaktadır. Çevirileri arasında *Küçük Kara Hikâyeler Kitabı*, A.S. Byatt; *Ölümcül Havalar*, Tim Flannery; *İlerlemenin Kısa Tarihi*, Richard Wright ve *Hitler*, Ian Kershaw bulunmaktadır.

ÖZGÜN ADI Lighthousekeeping
© Jeanette Winterson / Turkuvaz Kitapçılık Yayıncılık A.Ş. (2006)

Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınevi: Barbaros Bulvarı, No: 153, Cam Han, Kat: 8
34349 Beşiktaş / İstanbul
Tel: 0212 354 30 00 Faks: 0212 288 50 67
www.turkuvazkitap.com.tr

EDİTÖR Hülya Balcı
DÜZELTİ Serra Tüzün
KAPAK Melis Rozental
GRAFİK Mahmut Hakan Güngör

1. BASIM Ekim 2010, İstanbul
GENEL YAYIN 314 *EDEBİYAT* 143
ISBN 978-605-5596-80-4
BASILDIĞI YER Turkuvaz Matbaacılık Yay. A.Ş. (0216) 585 90 00

Turkuvaz Kitap bir TURKUVAZ MEDYA GRUBU kuruluşudur.

Jeanette Winterson

FENER BEKÇİSİ

Roman

Çeviren
Zarife Biliz

TURKUVAZ
KİTAP

Deborah Warner'a...

"Bir gün öleceksin, unutma"
MURIEL SPARK

"Yaşıyorsun, unutma"
ALI SMITH

İKİ ATLANTİK

Annem bana Gümüş adını vermiş. Yarı değerli maden, yarı korsan doğdum.

Benim bir babam yok. Bunda olağandışı bir şey de yok, kaldı ki babası olan çocuklar bile onları gördüklerinde çoğu kez şaşkınlığa düşerler. Babam denizden geldi ve yine oraya döndü. Bir balıkçı teknesinde tayfaydı, dalgaların siyah camlar gibi şangırtıyla kırıldığı bir gecede teknesi bize sığınmıştı. Parçalanmış gövdesi annemin içine çapa atmasına yetecek kadar dayandı.

Bebek sürüsü hayat için yarıştı.

Ben kazandım.

Bir yara asılı, sarp bir evde yaşadım. İskemlelerin yere çivilenmesi gerekiyordu ve spagetti yememize izin yoktu. Tabağa yapışan şeyler yemek zorundaydık; patates oturtma, gulaş, pirinç lapası, yağda yumurta. Bir keresinde bezelye yemeyi denemiştik, ne felaketti ama, günler sonra bile odanın orasından burasından küflenmiş yeşil bezelyeler toplamıştık.

Bazı insanlar bir tepede büyür, bazıları vadide. Çoğumuz bir apartman dairesinde büyürüz. Ben dünyaya bir açıyla geldim ve o zamandan beri de öyle yaşadım.

Geceleri annem beni yamacın eğimine çapraz sallanan bir hamağın içine sıkıştırırdı. Gecenin hafif sallantısında, bedenimin ağırlığına karşı yerçekimiyle boğuşmayacağım bir yer düşlerdim. Annem ve ben, ön kapımıza ulaşmak için iki dağcı gibi birbirimize bağlanmak zorundaydık. Bir kayardık ve kendimizi tavşanlarla birlikte rayların üzerinde bulurduk.

"Dışarı çıkmaktan pek hoşlanmıyorsun," derdi bana, bunun dışarı çıkmanın zorluğuyla hiç ilgisi yokmuş gibi. Diğer çocuklar olağan şekilde, "Eldivenlerini aldın mı?" diye uğurlanırken, benim payıma düşen, "Güvenlik kayışını güzelce bağladın mı?" sorusu oluyordu.

Bu evden niçin taşınmadık?

Annem bana tek başına bakıyordu, nikâhsız gebe kalmıştı. Babam o gece yardım istemeye geldiğinde, kapısında kilit yoktu. Bu yüzden onu kasabadan uzağa, tepeye gönderdiler, gerçi bunun kasabaya tepeden bakması gibi tuhaf bir sonucu olmuştu.

Salts. Doğduğum kasaba. Denizin vura vura kayaları ısırdığı, kenarı kumlarla oyalı, deniz kabuğundan bir kasaba. Aa evet, bir de deniz feneri.

Derler ki, birinin bedenine bakmakla onun hayatına dair bir şeyler söyleyebilirsiniz. Köpeğim için bunun doğru olduğuna hiç şüphe yok. Köpeğimin arka ayakları ön ayaklarından kısadır, çünkü hep bir tarafıyla kazar ve diğer tarafıyla da tırmalar. Düz zeminde ona neşe katan bir tür sıçramayla yürür. Diğer köpeklerin bacaklarının her birinin aynı uzunlukta olduğunu bilmez. Eğer düşünüyorsa tabii, bütün köpeklerin onun gibi olduğunu düşünür ve böylece normdan her türlü sapmayı ceza ya da korkuyla fark eden insan türünün, kendi düşünce ve hislerini inceleme hastalığına tutulmaz.

"Diğer çocuklar gibi değilsin," derdi annem. "Ve eğer bu dünyada hayatta kalmayı beceremeyeceksen, kendine bir dünya kursan iyi edersin."

Bana atfettiği antikalıklar aslında ona aitti. Dışarı çıkmaktan nefret eden oydu. Kendisine verilen dünyada yaşayamayan oydu. Benim özgür olmamı arzuluyor ve bunun asla gerçekleşmemesi için elinden gelen her şeyi yapıyordu. Öyle ya da böyle birbirimize bağlanmıştık. Biz birlikte tırmanan bir çifttik.

Ve sonra o düştü.

Şöyle oldu.

Balıkları yüzgeçlerinden tutup uçuracak kadar güçlü bir rüzgâr vardı. Salıydı, Büyük Perhiz günüydü, krep yapacaktık, yumurta ve un almak için dışarı çıkmıştık. Bir keresinde kendimiz tavuk beslemeye kalkışmıştık ama yumurtalar yuvarlanıp düşmüştü ve dünya üzerinde, yumurtlamaya çalışırken gagalarıyla toprağa tutunmak zorunda kalan yegâne tavuklara sahip olmuştuk.

O gün çok heyecanlıydım, çünkü krepleri havada çevirmek bizim evde gerçekten iyi yapılabilecek bir işti; fırının durduğu zeminin dik eğimi, hamuru tavada sallama ve havada çevirme ritüelini bir tür dansa dönüştürür. Annem yemek pişirirken dans ederdi, söylediğine göre bu onun dengesini korumasına yardım ediyordu.

Aldıklarımız elinde yukarı çıkarken, beni sonradan akla gelen bir fikir gibi arkasından çekiyordu. Derken, aklına yeni bir şey gelmiş olmalı ki aniden durdu, hafifçe döndü, işte o anda rüzgâr bir çığlık gibi esti ve kayarken onun çığlığı içinde yitip gitti.

Bir saniye içinde yanımdan geçerek düştü, bense dikenli çalılarımızdan birine asılmıştım – eskalonyaydı sanırım, denize ve şiddetli rüzgâra dayanabilen tuzlu bir çalı. Köklerinin

açılan bir mezar gibi ağır ağır çıktığını hissedebiliyordum. Kum yığınına ayakkabımın topuklarıyla bastırdım, ama zemin izin vermeyecekti. Kayalığın üstünden, kararan bir dünyaya doğru ikimiz birden düşecektik.

Daha fazla tutunamayacaktım. Parmaklarım kanıyordu. Gözlerimi kapatıp uzun uzun düşmeye hazırlanmışken sanki sırtımdaki tüm ağırlık kalktı. Çalı artık hareket etmiyordu. Onu tutarak kendimi yukarıya çektim ve arkasına tırmandım.

Aşağı baktım.

Annem yoktu. İp boşlukta sallanıyordu. "Anne! Anne!" diye bağırarak ipi koluma doladım ve kendime doğru çekmeye başladım.

İp giderek daha hızlı geliyor, bileğime değdiği yeri ateş gibi yakıyordu. Sonra tokalar geldi. Sonra da kayış. Beni kurtarmak için emniyet kayışını çözmüştü.

On yıl önce, onun vücudundaki kanalı bulmak için boşluğu delmiş ve dünyaya gelmiştim. Şimdi o kendi boşluğunu delmişti ve onu izleyememiştim.

Gitmişti.

Salts'un kendine özgü âdetleri vardır. Annemin öldüğü, benim de yalnız kaldığım anlaşılınca, bana ne olacağını konuşmaya başladılar. Ne babam ne de bir akrabam vardı. Para falan da kalmamıştı bana. Yampiri bir evle, çarpık bacaklı bir köpekten başka benim diyebileceğim bir şey yoktu.

Bu meseleyle ilgili tüm sorumluluğu okulun öğretmeni Bayan Pinch'in üstlenmesine oybirliğiyle karar verdiler. Ne de olsa Bayan Pinch çocuklarla ilgilenmeye alışıktı.

Kendi başıma geçirdiğim ilk kederli günümde, Bayan Pinch evden eşyamı almam için benimle geldi. Pek fazla bir şey yoktu – köpek kapları, köpek bisküvileri ve bir *Collins*

Dünya Atlası. Yanıma anneme ait birkaç şey almak istedimse de, Bayan Pinch bunun *akıllıca olmadığını* düşünüyordu, fakat bunun niye akıllıca olmadığını veya akıllıca şeyler yapmanın niye daha iyi olduğunu bana söylemedi. Sonra, arkamızdan kapıyı kilitleyip anahtarı tabut biçimindeki çantasının içine koydu.

"Yirmi bir yaşına geldiğinde bu anahtar sana geri verilecek," dedi. Her zaman bir sigorta poliçesi gibi konuşuyordu.

"O zamana dek nerede yaşayacağım?"

"Bakacağız," dedi Bayan Pinch. Bu gece benimle Railings Row'da kalabilirsin."

Railings Row yolun gerisine yapılmış, bayır üstündeki sıra evlerden oluşuyordu. Siyah kiremitli, tuz lekeli, yüksekçe evlerdi; boyaları kabarmış, pirinçleri yeşile kesmişti. Bu evler bir zamanlar zengin tüccarlara aitti, ancak uzun zamandır Salts'ta zengin kimse kalmadığından; şimdi hepsinin pencere ve kapıları tahta kepenklerle örtülmüştü.

Bayan Pinch'in evi de tahtalarla örtülmüştü, söylediğine göre, hırsızları cezbetmek istemiyordu.

Ön kapıya menteşelenmiş ve yağmurdan şişmiş su kontrasını çekerek açtı, ana kapının üçlü kilidini açtı. Ardından kenara çekilip loş hole girmemi bekledi ve arkamdan kapıyı çekip, sürgüledi.

Mutfağa girdik, yemek isteyip istemediğimi sormadan önüme bir tabak salamura ringa koydu, kendine de sahanda yumurta pişirdi. Yemeğimizi tam bir sessizlik içinde yedik.

Yemek bittiğinde, "Burada uyursun," diyerek biri minderli iki mutfak iskemlesini birleştirdi. Sonra dolaptan iki kuştüyü yorgan çıkardı – yorganlardan birinin dışında içindekinden daha çok ördek tüyü vardı ve diğeri de tek bir ördekle doldurulmuştu. Yumrularına bakılırsa sanırım bunun içinde bütün bir ördek vardı.

Böylece ördek tüylerinin, ördek ayaklarının, ördek gagasının, cam gibi ördek gözlerinin ve dışarı çıkarak nanik yapan bir ördek kuyruğunun altında yattım ve günün doğmasını bekledim.

En berbat durumda olanlarımız bile şanslıdır, çünkü eninde sonunda gün doğar.

İlan vermekten başka yapılabilecek bir şey yoktu.

Bayan Pinch büyükçe bir kâğıda benimle ilgili tüm ayrıntıları yazdı ve belediyenin ilan panosuna astı. İçinde insaniyet taşıyan ve belediye meclisi tarafından dikkatlice araştırılacak iyi referanslara sahip herhangi birine verilebilirdim.

İlanı okumaya gittim. Yağmur yağıyordu ve ortalıkta kimse yoktu. İlanda köpeğimden bahsedilmemişti, ben de kendim bir not yazdım ve ilanın altına iliştirdim.

KÖPEK. KAHVERENGİ VE BEYAZ KIVIRCIK TÜYLÜ TERİYER. ÖN BACAKLARI 20 CM UZUNLUĞUNDA. ARKA BACAKLARI 15 CM UZUNLUĞUNDA. AYRILMAZLAR.

Sonradan, yanlış anlaşılıp da ayrılmaz olanın ben ile o değil de, köpeğin ayakları sanılır diye üzüldüm.

"Kimseyi bu köpeği almaya zorlayamazsın," dedi Bayan Pinch, arkamda uzun bedeni bir şemsiye gibi katlanmış halde duruyordu.

"O benim köpeğim."

"İyi ama sen kiminsin? Bunu bilmiyoruz ve herkes köpeklerden hoşlanmaz."

Bayan Pinch, Muhterem Peder Dark'ın soyundan geliyordu. İki Dark vardı; biri burada yaşamıştı, Muhterem Peder oydu ve diğeri, yani burada yaşamaktansa ölmeyi tercih edecek olan da babasıydı. İlkinin lafını etseniz, ikincisinin lafı anında açılırdı.

Muhterem Peder Dark, Salts'tan çıkmış en meşhur insandı. 1859'da, ben doğmadan yüz yıl önce, Charles Darwin *Türlerin Kökeni*'ni yayımlamış ve Salts'a Dark'ı görmeye gelmişti. Bu uzun bir hikâye ve dünya üzerindeki çoğu hikâye gibi sonu hiç gelmedi. Aslında bir sonu vardı –hep vardır– ama hikâye sonunu aşıp devam etmişti, her zaman olduğu gibi.

Sanıyorum hikâye 1814'te başlıyor; parlamento kararıyla Kuzey Deniz Fenerleri Komitesi'ne, "İskoç adalarında ve kıyının bazı kesimlerinde, gerekli gördükleri yerlere deniz fenerleri yapma ve bu fenerleri koruma" yetkisinin verilmesiyle.

İskoçya'nın kuzeybatı ucunda, Keltçede adına *Am Parbh*, yani Dönüm Noktası denen verimsiz, yaban bir yer vardır. Neyin ona doğru ya da ondan beriye döndüğü pek belli değildir; ya da belki, bir insanın kaderi dahil, pek çok şey demektir.

Pentland Körfezi, Minch kanalıyla buluşur, batıda Lewis Adası, doğuda Orkney adalar grubu görülür, fakat kuzeyde yalnızca Atlantik Okyanusu vardır. Yalnızca diyorum, bu ne demektir? Yani bir insanın kaderi de dahil, pek çok şey demektir.

Hikâye şimdi başlıyor – belki de 1802'de başlıyor, korkunç bir deniz kazası insanları badminton topu gibi denize fırlattığında. Bir süre mantar gibi denizin üzerinde yüzmüşler, suyun üzerinde sadece kafaları görünmüş, derken şişmiş mantarlar gibi batmışlar, pahada ağır yükleri, aynen duaları gibi hiçbir işe yaramamış.

Güneş ertesi gün gökyüzünde yükselip geminin enkazı üzerinde parlamış.

İngiltere denizci bir memleketti ve Londra, Liverpool ile Bristol'daki güçlü iş çevreleri buraya bir deniz feneri yapılmasını istiyordu. Ama işin ölçeği ve maliyeti çok büyüktü. Dönüm Noktası'nı korumak için Cape Wrath'e bir deniz feneri yapılması gerekiyordu.

Cape Wrath.[1] Okyanus haritasındaki konumu, 58° 37.5° K, 5° B.

Bak şuna – 112 metre yüksekliğinde bir burun, haşmetli, yaban, imkânsız. Martılara ve düşlere yuva.

Josiah Dark adında, ün ve para sahibi Bristol'lı bir adam vardı. Ufak tefek, hareketli, çabuk parlayan bir adamdı, Salts'a hayatında hiç gelmemişti, gördüğü gün ise oraya bir daha asla adım atmamaya yemin etti. Varlıklı, rahat Bristol'ın kahvehanelerini ve sohbetlerini tercih ederdi. Fakat Salts fener bekçisiyle ailesine yiyecek ve yakıt sağlayacak yerdi. Salts fenerin yapılması için gereken işgücünü sağlayacaktı.

Böylece Dark bol bol yakınarak ve hiç mi hiç istemeyerek oranın yegâne hanı olan Razorbill'de bir hafta kaldı.

Rahatsız bir yerdi; rüzgâr pencereleri gıcırdatıyordu, hamak yatağın yarı fiyatına ve yatak da iyi bir gece uykusunun iki katınaydı. Yemek tahta çitlerin tadında yabankoyunu etinden ve boğazını ustaca kıran bir aşçının ardından acı acı bağırıp uçarak gelen, keçe kadar sert bir tavuktan oluşuyordu.

Josiah bu vahşi yerde kahve olmadığı için her sabah birasını içiyor ve kendini bir sır gibi sıkı sıkı sarıp sarmaladıktan sonra Cape Wrath'in yolunu tutuyordu.

Burnun ve ötelerdeki Clo Mor kayalıklarının üzeri, kara ayaklı martılar, karabataklar, fulmarlar ve denizpapağanlarıyla kaplı oluyordu. Gemisini, şimdi kapkara denizin dibinde yatan o azametli tekneyi düşünüyordu ve yine aklına bir vârisinin olmadığı gelmişti. Karısıyla çocukları olmamıştı,

1 Kelime anlamı: Gazap Burnu (ç.n.)

doktorlar maalesef hiçbir zaman da olmayacağını söylemişlerdi. Ama bir oğul istiyordu, aynen bir zamanlar zengin olmayı istediği gibi. Şu para niye yok olduğunda her şey demekti, çok olduğundaysa hiçbir şey?

İşte böylece hikâye 1802'de başladı ya da aslında gerçek anlamıyla 1789'da başladı, ufak tefek olduğu kadar ateşli bir genç adam, misket tüfeklerini Bristol Kanalı üzerinden Lundy Adası'na, yani Fransa'daki devrim yandaşlarının onları teslim alacağı yere gizlice soktuğunda.

Buna tüm kalbiyle inanmıştı, aslında içten içe hâlâ inanıyordu, ancak idealizmi onu zengin etmişti ki amaçladığı bu değildi. Metresiyle birlikte Fransa'ya kaçmayı ve yeni, özgür cumhuriyette yaşamayı amaçlamıştı. Zengin olacaklardı, çünkü Fransa'daki herkes zengin olacaktı.

Kıyım başladığında midesi bulandı. Savaştan çekinmiyordu, ama bütün o abartılı konuşmalar ve yiğitlik bunun için, bu gürleyen kan denizi için değildi.

Kendi hislerinden kaçmak için, Batı Hint Adaları'na bağlı bir gemiye girdi ve ganimetten yüzde on payla geri döndü. Bundan sonra yaptığı her şey servetini daha da artırdı.

Şimdi Bristol'daki en hoş eve, güzel bir eşe sahipti, ama çocuğu yoktu.

Hâlâ taştan bir sütun kadar hareketsiz durduğundan, kocaman siyah bir martı omuzlarına kondu, ayaklarıyla yün paltoyu kavramıştı. Adam hareket etmeme cesaretini gösterdi. Çocukla kartal efsanesinde olduğu gibi, martının kendisini kaldırıp uzaklara götürebileceğini düşündü. Aniden kuş devasa kanatlarını açtı ve denizin üzerinden uçup gitti, ayakları arkasında kalan noktayı işaret ediyordu.

Adam hana geri döndüğünde sessizce akşam yemeğini yedi. Hatta o kadar sessizdi ki hancının karısı ona sorular sormaya başladı. Kuştan bahsedince kadın ona şöyle dedi: "Kuş bir kehanet. Başkaları buraya nasıl bir kilise yaptırdıysa, sen de deniz fenerini yaptırmalısın."

Ama önce parlamento kararının çıkması gerekti, sonra karısı öldü, sonra kalbini onarmak için iki yıllığına sefere çıktı, sonra genç bir kadınla karşılaştı ve onu sevdi, böylece çok uzun zaman geçti ve nihayet taşların konup fenerin yapılmaya başlanması yirmi altı yılı buldu.

Fener 1828 yılında tamamlandı, aynı yıl Josiah Dark'ın ikinci karısı ilk çocuklarını doğurdu.

Şey, aslında doğruyu söylemek gerekirse, ikisi aynı günde oldu.

Kırılmış taşlardan ve granitten yapılmış beyaz kule 20 metre boyundaydı ve Cape Wrath'in üzerinde denizden 159 metre yüksekteydi. 14.000 sterline mal olmuştu.

"Oğluma," dedi Josiah Dark fener ilk kez yakılırken ve o anda Bristol'daki Bayan Dark suyunun geldiğini hissetti. Sonra da çabucak, gözleri martı kadar kara, masmavi bir oğlan doğurdu. Bazıları bunun bir çocuk için tuhaf bir isim olduğunu söylese de yapılan ilk kulenin anısına ona Babil adını verdiler.

Pewler işte o doğum gününden beri Cape Wrath'teki fenerin bekçisiydiler. İş kuşaktan kuşağa geçmişti, ama yine de şu anki Bay Pew sanki ezelden beridir oradaymış gibi duruyordu. Bir tekboynuz kadar yaşlıydı ve insanlar ondan korkardı, çünkü onlara benzemezdi. Benzer benzerle iyi uyuşur. Her ne kadar bu zıtlar için söylense de, aslında benzerler birbirini çeker.

Ama bazı insanlar farklıdır, hepsi bu.

Ben köpeğime benzerim. Ucu sivri bir burnum ve kıvırcık saçlarım var. Ön ayaklarım yani kollarım, arka ayaklarımdan yani bacaklarımdan kısadır. Bu da köpeğimle aramda simetri sağlar, o da aynen benim gibidir ama ters tarafta.

Onun adı KöpekJim.

İlan panosuna benimkinin yanına onun da bir fotoğrafını astım ve insanlar gelip de bizim özelliklerimizi okurlarken bir çalının arkasına saklandım. Hepsi de çok üzgündü, fakat kafalarını sallıyor ve şöyle diyorlardı: "İyi ama biz onunla ne yapabiliriz ki?"

Anlaşılan kimse bende işe yarar bir özellik bulmuyordu ve cesaretlendirici üç beş kelime eklemek üzere ilan panosunun başına gittiğimde, kendimde işe yarar hiçbir özellik bulamadığımı fark ettim.

Moralim bozulmuş bir halde, köpeğimi alıp yürüyüşe çıktım, yürüdüm, yürüdüm, burundaki kayalıklar boyunca fenere doğru yürüdüm.

Bayan Pinch coğrafya konusunda harikaydı – hele ki bütün yaşamı boyunca Salts'tan hiç çıkmadığı düşünülürse. Dünyayı öyle bir anlatırdı ki oraları gidip görmeyi hiç istemezdiniz. Bize Atlantik Okyanusu'yla ilgili öğrettiklerini kendi kendime tekrarladım...

Atlantik tehlikeli ve güvenilmez bir okyanustur. Antarktika'dan Arktik bölgelerine kadar S şeklinde uzanan, batıda Kuzey ve Güney Amerika, doğuda Avrupa ve Afrika ile çevrili, dünyanın ikinci büyük okyanusudur.

Kuzey Atlantik ekvatoral karşı akıntılarla Güney Atlantik'ten ayrılır. Newfoundland'in açıklarında Grand Bank'te, sıcak Gulf Stream'in soğuk Labrador akıntısıyla buluştuğu yerde yoğun sis oluşur. Kuzeybatı Okyanusu'nda mayıstan aralığa dek buzdağları bir tehdit oluşturur.

Tehlikeli. Güvenilmez. Tehdit.

Bayan Pinch'in gözünden dünya.

Fakat bu *hain* okyanusun kıyılarına ve içinden çıkan kayalara 300 yıldır bir fenerler zinciri inşa ediliyordu.

Şuna bakın. Deniz akışkan ve değişkenken, o granitten yapılmış, sert ve değişmez. Deniz sürekli hareket ediyor, deniz

feneri asla. Sallanma yok, dalgalanma yok, gemilerin ve okyanusun hareketlerinin hiçbiri yok.

Pew yağmurun aşındırdığı camdan dışarı bakıyordu; sessiz, suskun, ağzı var dili yok bir adamdı.

Birkaç gün sonra Railings Row'da kahvaltı ediyorduk –ben tereyağsız tost, Bayan Pinch ringa balığı ve çayla–, Bayan Pinch bana çabucak yıkanıp giyinmemi ve her şeyimi hazır etmemi söyledi.

"Eve mi gidiyorum?"

"Tabii ki hayır – senin evin yok."

"Ama burada kalmıyorum, değil mi?"

"Evet. Benim evim çocuklara uygun değil."

Bayan Pinch'e saygı göstermeliydiniz – o asla yalan söylemezdi.

"Peki bana ne olacak?"

"Bay Pew bir teklif getirdi. Seni deniz fenerine çırak olarak alacak."

"Orada ne yapacağım?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Eğer hoşuma gitmezse geri gelebilir miyim?"

"Hayır."

"KöpekJim'i de yanıma alabilir miyim?"

"Evet."

Evet demekten nefret ediyordu. *Evet* bazı insanlar için bir suç ya da aczi kabul etmek demektir, Bayan Pinch o insanlardandı. *Hayır* ise güç anlamına geliyordu.

Birkaç saat sonra, rüzgârın eğdiği mendireğin üzerinde duruyor, Pew'un yamalı ve katranlı balıkçı teknesiyle gelip beni almasını bekliyordum. Daha önce deniz fenerine hiç girmemiştim ve Pew'u da sadece erzak almak için patikayı

ayaklarını sürüye süreye çıkarken görmüştüm. Kasabanın artık deniz feneriyle pek ilgilendiği yoktu. Salts artık gemilerin ve denizcilerin ateş, yiyecek ve sohbet için yanaştıkları bir liman kasabası değildi. Salts kıyıda köşede kalmış ücra bir kasaba olmuş, hayat buradan çekilmişti. Âdetleri, gelenekleri ve bir geçmişi vardı, ama şimdi canlı hiçbir şey kalmamıştı. Yıllar önce Charles Darwin buraya Fosil-Kasaba adını vermişti, fakat tamamen farklı sebeplerle. Fosiller burada, onları aynı zamanda yok etmiş olan deniz tarafından tuzla kaplanıp korunmuştu.

Pew teknesiyle yaklaştı. Biçimsiz şapkası yüzünü örtüyordu. Ağzı dişlerin bulunduğu bir oyuktu. Elleri kuru ve mordu. Başka hiçbir şey görünmüyordu. Kabaca bir insan suretiydi.

KöpekJim hırladı. Pew onu ensesinden kavrayıp tekneye attı, sonra çantamı atmamı ve tekneye atlamamı işaret etti.

Küçük takma motor bizi yeşil dalgaların üzerinde hoplatıyordu. Belki de, orada hiçbir zaman istenmediğimizden bizi, annemle beni fırlatıp atan yan yatmış evim giderek küçülüyor küçülüyor, geride kalıyordu. Geri gidemezdim. Tek yol ileriye, kuzeydeki denizeydi. Deniz fenerine.

Fenerin altındaki odalarımıza ulaşmak için döner merdiveni ağır ağır tırmandık. Yapıldığı günden beri deniz fenerinde hiçbir şey değişmemişti. Her odada şamdanlar ve Josiah Dark'ın oraya koyduğu birer Kitab-ı Mukaddes vardı. Minik penceresi olan minik bir oda verildi bana, bir de çekmece büyüklüğünde bir yatak. Boyum çoraplarımdan çok da uzun olmadığından bu sorun olmadı. KöpekJim bulabildiği yerde uyumak zorundaydı.

Benim üstümde, Pew'un dökme demir sobada sosis pişirdiği mutfak vardı. Mutfağın üzerindeyse fenerin kendisi, Kiklop bakışlarıyla etrafı süzen camdan dev bir göz.

Bizim işimiz ışıktı, ama karanlıkta yaşıyorduk. Fener hep yanmalıydı, ama gerisinin aydınlanmasına gerek yoktu. Her şeye karanlık hâkimdi. Bu hep böyleydi. Giysilerim karanlıkla süslenmişti. Muşambadan bir gemici şapkası taktığımda şapkanın siperliği yüzüme karanlık bir gölge düşürüyordu. Pew'un benim için ayarladığı galvanizden küçük bölmede banyo yapmak için ayakta durduğumda, vücudumu karanlıkta sabunluyordum. Diyelim kaşık aramak için elinizi çekmeceye attınız, önce karanlığı hissederdiniz. Çok Güçlü Samson çay kutusunu bulmak için mutfak dolabına gittiğinizde, boşluk çayın kendisi kadar siyah olurdu.

Oturabilmek için önce karanlığı fırçalamak ya da ayırmak zorundaydık. Karanlık iskemlelerin üzerine çökmüş, merdivenin üzerine bir perde gibi asılmıştı. Bazen istediğimiz şeyin şeklini alıyordu: tava, yatak, kitap. Bazen annemi görüyordum, karanlık ve sessiz, bana doğru düşüyordu.

Karanlık bir varlıktı. Onun içinde görmeyi öğrendim, onu görmeyi öğrendim ve kendi karanlığımı görmeyi öğrendim.

Pew konuşmadı. İyi yürekli miydi, acımasız mı, ya da benimle ne yapmayı düşünüyordu, bilmiyordum. Bütün hayatı boyunca yalnız yaşamıştı.

İlk gece Pew sosisleri karanlıkta pişirdi. Hayır, Pew sosisleri karanlık*la* pişirdi. Tadabileceğiniz bir karanlıktı. Şunları yedik: sosis ve karanlık.

Üşümüştüm, yorgundum ve sırtım ağrıyordu. Uyumak, uyumak ve bir daha hiç uyanmamak istiyordum. Tanıdığım çok az şeyi kaybetmiştim ve buradaki şeyler bir başkasına aitti. İçimdeki şey benim olsaydı belki her şey düzelecekti, ama demir atacak bir yer yoktu.

İki Atlantik vardı; biri deniz fenerinin dışında, biri içimde.

Benim içimdekinde yol gösterecek bir fener yoktu.

Biliyorum, hikâye anlatmanın doğru yolu başlangıç, gelişme ve sondur. Ama ben bu yöntemi kullanmakta zorlanıyorum.

Doğduğum yılı seçebilirdim – 1959. Yahut Cape Wrath'teki deniz fenerinin yapıldığı ve Babil Dark'ın doğduğu yılı seçebilirdim – 1828. Sonra Josiah Dark'ın Salts'u ilk ziyaret ettiği tarih de var – 1802. Ya da Josiah Dark'ın Lundy Adası'na silah götürdüğü yıl – 1789.

Peki ya deniz fenerinde yaşamaya başladığım tarih? – 1969, aynı zamanda Apollo'nun aya ayak bastığı yıl.

Bu tarihe kendimi daha yakın buluyorum, zira bana kendi ayıma ayak bastığımı hissettiriyor; gecenin içinde parlayan bu meçhul çorak kayaya.

Ayda bir adam var. Yeryüzünde bir bebek. Doğan her bebek bayrağını buraya ilk kez dikiyor.

Bu yüzden benim de bir bayrağım var – 1959'un bir gündüz vakti yerçekimi beni anagemiden çekip aldı. Annem zamanın içinde kayıyormuş gibi bacakları havada, sekiz saat doğum sancısı çekti. Belirsiz aylar boyunca, ağırlıksız dünyamda yavaşça dönerek sürüklendim. Beni uyandıran ışıktı; tanıdığım tatlı gümüş renginden ve gece kırmızısından çok farklı bir ışık. Bu ışık beni dışarı çağırdı – onu bir çığlık olarak hatırlıyorum, biliyorum siz onun benim çığlığım olduğunu söyleyeceksiniz, belki de öyledir, ne de olsa bir bebek yaşam-

la kendisini ayrımsamaz. Işık *yaşamdı.* Bitkiler, ırmaklar, hayvanlar, mevsimler, dönen dünya için ışık neyse, benim için de ışık oydu.

Annemi gömdüğümüzde ışığın bir kısmı benden çıkıp gitti; ve bütün ışığın dışarıda parladığı, bize hiç ışığın kalmadığı bir yere gidip yaşamak gayet uygun görünüyordu. Pew kördü, bu yüzden bunun onun için önemi yoktu. Ben kaybolmuştum, bu yüzden bunun benim için önemi yoktu.

Nereden başlamalı? En iyi zamanlarda bile bu zordur, tekrar başlaman gerektiğinde ise daha da zor.

Gözlerini kapa ve başka bir tarih seç: 1 Şubat 1811.

Robert Stevenson adlı genç bir mühendisin, Bell Rock'taki deniz fenerini tamamladığı gün. Bir deniz fenerinin yanmaya başlamasından daha fazlası; bir hanedanlığın başlangıcı. Zira "deniz feneri" demek "Stevenson" demek. 1934 yılına kadar bunlardan düzinelerce inşa ettiler ve tüm aile, kardeşler, oğullar, yeğenler, kuzenler bu işin içindeydi. Biri emekli olduğunda, hemen diğeri yerini alıyordu. Onlar deniz feneri bekçiliğinin Borgiaları idi.

Josiah Dark 1802 yılında Salts'a geldiğinde bir hayali vardı, ama onu inşa edecek kimse yoktu. Stevenson hâlâ bir çıraktı – onun bunun ardında koşan, ihtiraslı biriydi ama ne gücü ne de belli başlı bir başarısı vardı. Bell Rock'ta işe bir asistan olarak başladı ve "dünyanın modern harikalarından biri" olarak yüceltilecek projeyi yavaş yavaş devraldı. Bundan sonra herkes deniz fenerlerini onun yapmasını istedi, hatta denizin olmadığı yerlerde bile. Ünlü ve popüler biri oldu. Bu hep işe yarar.

Josiah Dark adamını bulmuştu. Robert Stevenson, Cape Wrath'i yapacaktı.

Yaşamda ilginç tesadüfler vardır, nitekim tüm Stevensonlar deniz feneri yapmak zorunda kaldıysa da biri bundan ka-

çabildi ve bu kişi, Josiah Dark'ın oğlu Babil'in ters yöne yaptığı tuhaf hac ziyaretiyle Salts'a gelip belediye başkanı olduğu dönemde doğdu.

1850 – Babil Dark hayatında ilk kez Salts'a geldi.

1850 – Robert Louis Stevenson, –masum açıklamalı biyografisine göre– kuşaklardır inşaat mühendisliği yapan hali vakti yerinde bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi ve *Define Adası, Kaçırılan Çocuk, Dr. Jekyll ve Mr. Hyde* gibi kitaplar yazmaya koyuldu.

Stevensonlar ile Darklara akraba denebilirdi, aslında gerçekten akrabaydılar, ama kan bağı yerine, bazı kişileri diğerlerinden ayıran şu huzursuz arzu aracılığıyla. Bir bina nedeniyle de akrabaydılar. Robert Louis buraya geldi, ailesine ait tüm deniz fenerlerine geldiği gibi. Bir keresinde şöyle demişti: "Ne zaman tuzlu su kokusu alsam, atalarımın eserlerinden birine çok da uzak olmadığımı bilirim."

1886 yılında Robert Louis Stevenson, Salts'a ve Cape Wrath'e geldiğinde, ölümünden hemen önce burada Babil Dark'la karşılaştı. Bazıları Stevenson'un Jekyll ve Hyde hikâyesinin aklına düşmesine yol açanın Dark ve onunla ilgili şayia olduğunu söylüyor.

"Nasıl biriydi, Pew?"

"Kim, çocuk?"

"Babil Dark."

Pew piposundan bir nefes çekti. Pew'un düşünülecek şeyi öncelikle piposundan içine çekmesi şarttı. Diğer insanların üfleyip balon şişirdikleri gibi, o da sözcükleri içine çekerdi.

"O toplumun direklerindendi."

"Bu ne demek?"

"Kutsal Kitap'taki Samson hikâyesini biliyor musun?"

"Hayır, bilmiyorum."

"O halde doğru düzgün bir eğitim almadın."

"Başka bir hikâyeye başlamadan, bana bu hikâyeyi anlatsan olmaz mı?"

"Çünkü nasıl ki bir çocuk ana babası olmadan dünyaya gelmezse, hiçbir hikâye de kendisiyle başlamaz."

"Benim babam yok."

"Artık annen de yok."

Ağlamaya başladım, Pew beni duydu ve söylediğinden pişman oldu, çünkü yüzüme dokunup gözyaşlarımı hissetti.

"Bu da başka bir hikâye," dedi, "eğer kendini bir hikâye gibi anlatırsan, hiçbir şey gözüne o kadar da kötü görünmez."

"Bir hikâye anlat bana, o zaman kendimi yalnız hissetmem. Bana Babil Dark'ı anlat."

Yine de vazgeçmeyen Pew, "Samson'la başlıyor," dedi Pew, "zira Samson dünyadaki en güçlü adamdı, bir kadın onu alaşağı etti, sonra dövülüp kör olduğunda ve bir koç gibi kırkıldığında, iki direğin arasında durdu ve gücünün son kırıntısını o direkleri yıkmak için kullandı. Samson'un toplumun iki direği olduğu söylenebilir, çünkü her kim ki kendini dimdik gösterirse daima alaşağı edilir ve Dark'ın başına gelen de budur."

Hikâye, Babil Dark'ın yirmi yaşında ve şehirdeki herhangi bir beyefendi kadar hoş ve zengin olduğu 1848 yılında Bristol'da başlıyor. Kendisinin hanımlarla arası pek iyiydi, Cambridge'de teoloji okuduğunu da unutmamak gerek, herkes onun kolonilerden bir vârisle evleneceğini ve babasının ticaret işiyle gemilerini devralacağını söylüyordu.

"Böyle olacağı apaçıktı.

Bristol'da yaşayan güzel bir kız vardı, kızıl saçları ve yeşil gözleri bütün kasabanın dilindeydi. Babasının bir dükkânı vardı, Babil buraya uğrar, düğme, kordon, yumuşak eldiven ve boyunbağı satın alırdı, çünkü dediğim gibi, yoksa demedim mi, kendisi azıcık züppeydi.

"Bir gün –işte böyle bir gün, evet tam da böyle bir gün, güneşin parladığı, kasabanın cıvıl cıvıl olduğu ve havanın da iyi bir içkiyi andırdığı bir gün– Babil Molly'nin dükkânına geldi

ve binici pantolonu kumaşlarını incelemekle on dakika geçirdi, bir yandan da Jessop kardeşlerden birine bir çift eldiven gösteren Molly'yi işini bitirene dek göz ucuyla izledi.

Dükkân boşalır boşalmaz, Babil tezgâhın üzerine abanarak bir gemiyi donatmaya yetecek kadar kordon istedi ve siparişini aldığında paketi Molly'ye doğru iterek, kızı dudaklarından öptü ve kendisiyle dansa gelmesini rica etti.

O ürkek bir kızdı ve Babil hiç şüphe yok ki rıhtımda caka satarak dolaşan genç adamların en yakışıklısı ve zenginiydi. Kız ilk başta hayır dedi, sonra evet dedi, sonra gene hayır dedi, tüm bu evet ve hayırlar torbaya doldurulup hesaplandığında, ufak bir farkla dansa geleceğinde anlaştılar.

Babası buna karşı çıkmadı, çünkü yaşlı Josiah züppenin teki değildi ve Fransız Devrimi günlerinde kendi ilk aşkı bir mendirek kızıydı."

"Mendirek kızı ne demek?"

"Ağlara, ava, yolculara, bagajlara, işte böyle işlere yardım eder. Kışın da, diplerine yapışan kabukları temizlemek için tekneleri kazır, erkeklerin ziftleyeceği kısımları işaretler. Eh, ne diyordum, ikilinin istedikleri zaman buluşmalarının önünde bir engel yoktu, bu böylece devam etti ve sonra, dediklerine göre, bunların hepsi söylenti, hiçbiri ispatlanamadı ama dediklerine göre Molly kendini kucağında bir çocukla buluverdi ve çocuğun yasal bir babası yoktu."

"Benim gibi mi?"

"Evet, aynen senin gibi."

"Babil Dark olmalı."

"Herkes de böyle demiş, Molly de, ama Dark hayır demiş. O kendisinin böyle bir şey yapmadığını ve yapmış olamayacağını söylemiş. Kızın ailesi ondan kızla evlenmesini istemiş, hatta Josiah bile onu bir kenara çekmiş ve paniğe kapılıp aptallık edeceğine, kabahatini kabul edip kızla evlenmesini söylemiş. Josiah onlara destek olacak, güzel bir ev alıp oğluna bir düzen kıracakmış, fakat Dark hepsini reddetmiş.

O eylül Cambridge'e dönmüş ve Noel zamanı eve döndüğünde rahip olma niyetini açıklamış. Baştan aşağı griler giyiyormuş, ne o parlak yeleklerden ne de kırmızı süvari çizmelerinden eser varmış. Eski günlerinden kalan tek şey, Molly O'Rourke ile arkadaşlık etmeye başladığı gün çok pahalıya satın aldığı, yakut ve zümrütten bir iğneymiş. Bunun aynısından bir taneyi de elbisesine taksın diye Molly'ye vermişmiş.

Babası üzülmüş, oğlunun hikâyenin tamamını ona anlattığına bir an olsun inanmamış, ama elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmış, hatta piskoposu akşam yemeğine çağırmış; oğlu için iyi bir atama ayarlamaya çabalamış, nitekim ayarlamış da.

Dark bunların hiçbirini istememiş. O Salts'a gidecekmiş.

'Salts mu?' demiş babası. 'Tanrı'nın unutup denizin sahip çıktığı şu kayalıklara mı?'

Fakat Babil kayalığı kendisi için bir başlangıç olarak düşünüyormuş ve çocukken, yağmur yağdığında en sevdiği uğraşın, Robert Stevenson'ın resimlerini –temellerini, sütununu, bekçi mahallini ve özellikle de ışığın kendisinin prizma şeklindeki diyagramlarını– yaptığı kitabın sayfalarını çevirmek olduğu doğruymuş. Babası onu hiç oraya götürmemiş ve şimdi buna pişmanmış. Razorbill'deki bir hafta hiç şüphe yok ki insana bir ömür yetermiş."

"Evet, Babil Dark, Bristol'dan denize açılıp Cape Wrath'ten geçecek hızlı bir yelkenli gemiye iki sandık yüklediğinde, yağmurlu, fırtınalı ve kasvetli bir ocak günüymüş.

Gidişini görmeye gelen pek çok kişi varmış, ama Molly O'Rourke bunların arasında değilmiş, zira o çocuğunu doğurmak üzere Bath'e gitmiş.

Deniz sanki ikaz eder gibi gemiyi dövüyormuş, ama biz karalara bürünmüş, orada öylece durup geçmişine bakan ve ondan sonsuza dek uzaklaşan Babil Dark'ı izlerken, gemi yol almış ve gözden kaybolup gitmiş."

"Tüm hayatını Salts'ta mı geçirdi?"

"Buna evet de diyebilirsin, hayır da."

"Öyle mi?"

"Öyle, hangi hikâyeyi anlattığına bağlı olarak."

"Hadi anlat bana!"

"Sana şunu söyleyeceğim – sence, öldükten sonra çekmecesinde ne buldular?"

"Hadi söyle!"

"Yakut ve zümrütten iki adet iğne. Bir değil, iki tane."

"O iğneyi Molly O'Rourke'dan nasıl almış?"

"Kimse bilmiyor."

"Babil Dark onu öldürdü!"

"Evet, söylenti böyle, dahası da var."

"Daha ne var?"

Pew öne doğru eğildi, gemici şapkasının siperliği benimkine değiyordu. Sözcüklerini yüzümde hissettim.

"Dark'ın onunla görüşmeye devam ettiği. Onunla gizlice evlendiği ve ikisi için başka bir isim altında onu gizli gizli ziyaret ettiği. Sırları ortaya çıktığı gün de onu ve yanındaki diğerlerini öldürdüğü."

"Onunla niye evlenmedi?"

"Kimse bilmiyor. Hikâyeler var, ah evet, ama kimse bilmiyor. Hadi, ben fenere bakarken sen de hemen yatağa."

Pew daima "fenere bakmak" derdi, sanki fener geceleri bakmaya razı olduğu çocuğuymuşçasına. Pirinçten aletlerin etrafında dolanırken, her şeyi parmaklarıyla yoklarken, ona ışığın niteliğini söyleyen kadranın kliklerini dinlerken onu seyrettim.

"Pew?"

"Hadi git yat."

"Sence bebeğe ne oldu?"

"Kim bilir? Şans eseri doğmuş bir bebekti."

"Benim gibi mi?"

"Evet, senin gibi."

Sessizce yatmaya gittim, KöpekJim ayağımın dibindeydi, çünkü ona başka yer yoktu. Isınmak için kıvrıldım, dizlerimi çeneme kadar çektim, ellerimle topuklarımı tuttum. Tekrar rahimdeydim. Soruların daha başlamadığı o güvenli yerde. Babil Dark'ı düşündüm ve gayet düzenbaz olan olan kendi babamı. Onun hakkında tek bildiğim şuydu: Benimki gibi kızıl saçları vardı.

Şans eseri doğmuş bir çocuk, Şans'ın babası olduğunu hayal edebilir; hani, tanrılar çocuk sahibi olur da, sonra küçük bir hediye verip arkalarına bile bakmadan o çocukları terk ederler ya. Benim için de bırakılmış bir hediye var mıydı acaba? Nereye bakmam gerektiğini bilmiyordum, ne aramam gerektiğini de, ama şimdi artık biliyorum ki bütün önemli yolculuklar böyle başlar.

KARANLIĞIN İÇİNDEKİ TANIDIK NOKTA

Deniz feneri bekçisinin çırağı olarak görevlerim şunlardı:

1) Bir demlik dolusu Çok Güçlü Samson çayı hazırla ve Pew'a götür.
2) Sabah 8 – KöpekJim'i yürüyüşe çıkar.
3) Sabah 9 – Domuz pastırması pişir.
4) Sabah 10 – Merdiveni yıka.
5) Sabah 11 – Biraz daha çay demle.
6) Öğlen – Aletleri cilala.
7) Öğleden sonra 1 – Pirzola ve domates sosu.
8) Öğleden sonra 2 – Ders: Deniz Fenerlerinin Tarihi.
9) Öğleden sonra 3 – Çoraplarımızı yıkıyoruz vb.
10) Öğleden sonra 4 – Biraz daha çay.
11) Akşamüzeri 5 – Köpeği yürüyüşe çıkar ve erzakı al.
12) Akşamüzeri 6 – Pew akşam yemeğini pişiriyor.
13) Akşamüzeri 7 – Pew fenere bakıyor, ben onu izliyorum.
14) Akşam 8 – Pew bana hikâye anlatıyor.
15) Akşam 9 – Pew fenere bakıyor. Yatağa.

3, 6, 7, 8 ve 14. maddeler günün en güzel saatleriydi. Domuz pastırması ve Brasso kokusu aldığımda hâlâ evimi özlerim.

Pew bana yıllar önceki Salts'u anlattı; enkazcıların, yükünü çalmak için gemileri kayalıklara doğru çektiği günleri. Yorgun ve bezgin denizciler en ufak bir ışığı umutsuzca ararlarmış, ama eğer ışık yalandansa, her şey yok olurmuş. Bu ışık karmaşasını önlemek için yeni deniz fenerleri inşa edilmiş. Bazıları rıhtımda büyük ateşler yakar ya da yere düşmüş bir yıldız gibi denizi tutuştururlarmış. Bazılarında ise sadece yirmi beş mum varmış, mumlar bir azizin kabri gibi cam fanusun içinde dururmuş, ama sonra ilk kez deniz fenerlerinin haritası çıkarılmış. Güvenliğin ve tehlikenin adresi belirlenmiş. Kâğıdı aç, pusulayı koy, eğer rotan doğruysa fenerler orada olacak. Gördüğün başka titrek ışıltılar ya tuzaktır ya da serap.

Deniz feneri karanlığın içinde tanıdık bir noktadır.

"Düşün," dedi Pew, "fırtına sancak tarafını dövüyor, kayalar rüzgâraltını tehdit ediyor, seni kurtaracak şey tek bir ışık. Liman ışığı ya da ikaz ışığı, hangisinin olduğu fark etmez, güvenle ona doğru ilerlersin. Gün doğar ve hayattasındır."

"Feneri ayarlamayı öğrenecek miyim?"

"Tabii ve fenere bakmayı da."

"Senin kendi kendine konuştuğunu duyuyorum."

"Kendimle konuşmuyorum, çocuk, işimi yapıyorum."

Pew toparlandı ve bana ciddi ciddi baktı. Gözleri kedi yavrularınınki gibi süt mavisiydi. Hep mi kördü yoksa sonradan mı olmuştu, kimse bilmiyordu, ama tüm yaşamı ya deniz fenerinde ya da balıkçı teknesinde geçmişti ve gözleri elleriydi.

"Uzun zaman önce, 1802 yahut 1892'de, tarihi kendin seç, okuyup yazamayan pek çok gemici vardı. Üstleri deniz haritalarını okurdu, ama denizcilerin kendilerine has yöntemleri vardı. Tarbert Ness ya da Cape Wrath veya Bell Rock'tan geçerlerken, buraları haritadaki yerler olarak düşünmezler-

di hiç, onları hikâye olarak bilirlerdi. Her deniz fenerinin bir hikâyesi vardır – ve eğer buradan Amerika'ya gemiyle gidecek olsan, fener bekçisinin denizcilere anlatacak hikâyesinin olmadığı tek bir fener bulamazsın.

O günlerde denizciler fırsat buldukça kıyıya çıkarlardı. Bir hana misafir olduklarında pirzolalarını yer, pipolarını yakar, romu elden ele dolaştırmaya koyulduklarında ise bir hikâye isterlerdi, bu hikâyeyi anlatan da hep fener bekçisi olurdu, bu arada yardımcısı ya da karısı fenerde kalırdı. Bu hikâyeler kulaktan kulağa, kuşaktan kuşağa yayılır, denizin kuşattığı dünyada dönüp dolaşır, gene geri gelirdi, belki başka bir biçimde süslenmiş, ama aynı hikâye olarak. İyi bir fener bekçisi hikâyesini anlattığında, gemiciler kendilerininkini, başka fenerlerden duydukları hikâyelerini anlatırdı. İyi bir fener bekçisi denizcilerden daha çok hikâye bilirdi. Bazen yarış olurdu ve kurt denizcilerden biri "Lundy" ya da "Calf of Man" diye bağırırdı, siz de buna "*Uçan Hollandalı*" ya da "*Yirmi Külçe Altın*" diye yanıt vermeliydiniz.

Pew ciddi ve sessizdi, gözleri hülyalı, uzak bir gemiyi andırıyordu.

"Sana –evet, herhangi birine– aletlerin ne işe yaradığını öğretebilirim, fener her dört dakikada bir yanıp sönecek, hep olduğu gibi, ama sana fenere nasıl bakılacağını öğretmeliyim. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun?"

Bilmiyordum.

"Hikâyeler. Öğrenmen gereken bu. Benim bildiklerimi ve bilmediklerimi."

"Senin bilmediklerini nasıl öğreneceğim?"

"Onları kendine anlatacaksın."

Daha sonra Pew, dalgalarda sürüklenen tüm o gemicileri anlatmaya başladı, boğazlarına kadar ölüme batmış ve buldukları son bir hava boşluğunda hikâyeyi dua gibi tekrarlayan gemicileri.

"Bu yakınlarda bir adam vardı, gemisi batarken kendini seren direğine bağlamış, yedi gün ve yedi gece boyunca denizde kalmış, diğerleri boğulurken onu hayatta tutan şey bir deli gibi kendi kendine hikâyeler anlatıp durmasıymış, biri bitince diğerine başlıyormuş. Yedinci gün bildiği bütün hikâyeler bitmiş ve işte o zaman, bir hikâyeymiş gibi, ta en baştan başlayıp yemyeşil ve kopkoyu talihsizliğine varana dek kendini anlatmaya başlamış. Anlattığı hikâye, dalgalarda batıp çıkarak ilerleyen, bir kez değil pek çok kez kaybolup bulunmuş bir adam hakkındaymış. Gece olduğunda Cape Wrath fenerini görmüş, o fener yanalı yalnızca bir hafta olmuş, ama yanıyormuş işte ve o, fenerin hikâyesi olursa hayatının kurtulabileceğini biliyormuş. Gücünün son damlasıyla, serenin iki tarafından kollarıyla suyu yararak fenere doğru kürek çekmeye başlamış ve hayalinde fener onu kendisine doğru çeken parlak bir ip olmuş. Onu tuttuğunu ve beline bağladığını düşünmüş ve o anda fener bekçisi onu görerek cankurtaran botuna koşmuş.

"Daha sonra Razorbill'e varıp da kendine geldiğinde, dinlemek isteyen herkese denizin içinde olduğu o günler ve gecelerde kendine anlattığı hikâyeleri anlatmış. Diğerleri de ona katılmış ve bir süre sonra her fenerin bir hikâyesinin olduğu ortaya çıkmış – hayır, her fener bir hikâye *imiş*, yanıp sönen ışıklar ise dalgaların üzerinde gezinen hikâyelermiş, aynen işaretler, kılavuzlar, rahatlık ve ikaz gibi."

kilisede 250 kişilik oturulacak yer vardı, 243 kişiyle neredeyse doluyordu, yani Salts'un tüm nüfusuyla.

2 Şubat 1850'de Babil Dark ilk vaazını verdi.

Metni şöyleydi: "Yontulup alındığın kayayı ve kazılıp çıkarıldığın taş çukuru unutma."

Razorbill'deki hancı bu vaazdan ve vaazın unutulmaz metninden öyle etkilendi ki hanının ismini değiştirdi. O günden sonra artık o Razorbill'in[2] değil, Kaya ve Taş Çukuru'nun sahibiydi. Kendi bildiklerini okuyan denizciler ise altmış yıl ya da daha uzun bir süre orayı eski ismiyle anmaya devam ettiler, fakat Kaya ve Taş Çukuru, bugün olduğu gibi o zaman da aynı alçak kirişli, içerlek, ağların asılı olduğu, tuz lekeli ve terk edilmişliğin yosunsu hissine sahip o yerdi.

Babil Dark kişisel servetini kullanarak kendine güzel bir ev ile etrafı duvarlarla çevrili bir bahçe yaptırdı ve içini de rahatça yaşayacak şekilde döşedi. Kısa süre sonra, orada yaşayan soylu hanımefendilerden biriyle –yoksulluk ve bazı başka sırlar nedeniyle Campbell ailesinin sürgündeki bir üyesiyle,

2 Razorbill: Usturagagalımartı (ç.n.)

Argyll Dükü'nün kuzeniyle–, İncil'e dair ciddi bir tartışmanın içindeyken görüldü. Kız güzel değildi, ama akıcı şekilde Almanca okuyabiliyor ve az biraz da Yunanca biliyordu.

1851'de Büyük Sergi'nin yapıldığı yılda evlendiler ve Babil Dark balayı için karısını Londra'ya götürdü, bir daha da onu hiçbir yere götürmedi, hatta Edinburgh'a bile. Gittiği her yere siyah bir kısrakla yalnız başına giderdi, kimseye bir şey söylemez, peşinde kimse olmazdı.

Bazen geceleri gürültü patırtı olur, uşakların pencereleri ışıl ışıl yanar, bağırıp çağırmalar, mobilyaların ve bazı ağır nesnelerin fırlatıldığı duyulurdu; pek az kişinin yaptığı gibi Dark'a soracak olsanız, ruhunun tehlikede olduğunu ve onun için mücadele ettiğini söylerdi – aynı durumda kalan herkesin mecburen yapacağı gibi.

Karısı hiçbir şey söylemezdi, kocası evden gidip günlerce yok oluyorsa ya da yüksek kayaların üzerinde siyah giysileri içinde dolaşırken görülüyorsa, ona ne denebilirdi, zira o Tanrı'nın adamıydı, Tanrı'nın kendisinden başka yargıç tanımazdı.

Bir gün Dark atını eyerledi ve yok oldu.

Bir ay ortalıkta görülmedi, geri döndüğünde daha uysal, daha rahat bir adamdı, ancak yüzünde apaçık bir hüzün vardı.

O olayın ardından, bir aylık bu yokluklar yılda iki kez yaşanmaya başladı, fakat onun kimse nereye gittiğini bilmiyordu, ta ki Bristol'lı bir adam Razorbill'de, yani Kaya ve Taş Çukuru'nda konuk olana dek.

Çok uyanık bir adamdı, gözleri birbirine o kadar yakındı ki sanki bir gözüyle ötekini gözetliyordu ve konuşurken parmaklarını masanın üzerinde hızlı hızlı tıkırdatıyordu. İsmi Price[3] idi.

Bir pazar günü Price kiliseye gittikten sonra yüzünde şaşkınlık ifadesiyle ateşin yanında oturup kaldı ve nihayet şu

3 (İng.) Fiyat, bedel. (ç.n.)

sonuca vardı: Şayet daha önce, daha kısa zaman önce başka yerde gördüğü bir adam Babil Dark değilse, Dark Bristol'daki birine şeytani şekilde benziyor demekti.

Price, Dark'ı oldukça farklı kıyafetler içinde, Bristol dışında Clifton bölgesindeki bir eve girip çıkarken gördüğünü iddia ediyordu. Onu boyu –uzundu– ve tavırları –çok kibirliydi– nedeniyle fark etmişti. Birisiyle hiç görmemişti onu, hep yalnızdı ama dövmesinin üzerine yemin ederdi ki aynı adamdı.

"Bir kaçakçı," dedi içimizden biri.

"Metresi var," dedi bir başkası.

"Bu bizi ilgilendirmez," dedi bir üçüncüsü. "Burada görevini yapıyor ve faturalarını ödüyor, cömertçe. Başka ne yapıyorsa bu onunla Tanrı arasında."

Geri kalanımız o kadar emin değildik, ama hiç kimsenin onun peşine düşecek parası olmadığına göre, Price'ın söylediklerinin doğru olup olmadığını hiçbirimiz bilemeyecektik. Ancak Price bize söz verdi, eğer Dark'ı ya da benzerini bir daha görecek olursa onu gözetleyecek ve bize haber gönderecekti."

"Peki, yaptı mı?"

"Aa evet, sahiden de yaptı, ama bu Dark'ın ne yaptığı ya da nedeni konusunda bizi hiç aydınlatmadı."

"Sen o vakitler orada değildin. Daha doğmamıştın."

"Cape Wrath'teki deniz fenerinde hep bir Pew olmuştur."

"Ama aynı Pew değil."

Pew hiçbir şey söylemedi. Telsiz kulaklığını taktı ve bana denize bakmamı işaret etti. "Bak *McCloud* orada," dedi.

Dürbünü aldım ve düz ufuk çizgisinde bembeyaz görünen oturaklı yük gemisini görecek şekilde ayarladım. "Görüp görebileceğin en tekinsiz gemidir o."

"Onu tekinsiz yapan ne?"

"Geçmiş," dedi Pew. "İki yüz yıl önce yapılmış *McCloud* isimli bir gulet vardı, sulardaki gelmiş geçmiş en lanetli ge-

miydi. Kralın donanması onu batırdığında, kaptanı gemisiyle birlikte bir gün geri döneceğine yemin etti. Yeni *McCloud* yapılana dek hiçbir şey olmadı, ama yenisi suya indirildiği gün, rıhtımdaki herkes eski *McCloud*'un kırık yelkenlerinin ve harap olmuş omurgasının geminin gövdesinde ayağa kalktığını gördü. Geminin içinde gemi vardı, gerçek bu."

"Hayır, bu gerçek değil."

"Gün gibi gerçek bu."

Hızlı, türbinli, bilgisayar kontrollü, pırıl pırıl *McCloud*'a baktım. Gövdesinde geçmişin rüzgârlarının izini taşıyor olabilir miydi?

"Matruşkalar gibi o," dedi Pew, "bir geminin içinde başka bir gemi. Fırtınalı bir gecede eski *McCloud*'un üst güvertede bir tülbent gibi gerildiğini görebilirsin."

"Onu hiç gördün mü?"

"Onunla sefere çıktım ve onu gördüm," dedi Pew.

"Yeni *McCloud*'a ne zaman bindin? Glasgow'daki kuru havuzda mıydı?"

"Ben yeni *McCloud*'la ilgili tek laf etmedim," dedi Pew.

"Pew, sen iki yüz yaşında değilsin."

"Evet, gerçek bu," dedi Pew gözlerini kedi yavrusu gibi kırpıştırarak.

"Aa evet, gerçek."

"Bayan Pinch senin hikâyelerini dinlememem gerektiğini söylüyor."

"Onda bu yetenek yok, sebebi bu."

"Ne yeteneği?"

"İkinci Görüş yeteneği, bana da kör olduğum gün bahşedilmişti."

"Ne zamandı o?"

"Sen doğmadan çok uzun süre önce, yine de senin denizden geldiğini gördüm."

"Onun ben olduğumu anladın mı, beni olduğum gibi, işte beni yani?"

Pew güldü. "Babil Dark'ı tanıdığım kadar emindim – yahut şöyle diyeyim, bana çok benzeyen birinin ona çok benzeyen birini tanıdığı kadar emindim."

Sustum. Pew düşündüğümü işitebilirdi. Başıma dokundu, bir örümcek ağı gibi hafifçecik o tuhaf dokunuşuyla.

"Bu bir armağan. Biri alınırsa, diğeri gelir."

"Bayan Pinch böyle demiyor, Bayan Pinch, Yaşam'ın Geceye Doğru Sürekli Bir Kararma olduğunu söylüyor. Bunu evindeki ocağın üzerine yazmış."

"Ee, o hep öyleydi, iyimser biri olmadı hiç."

"İkinci Görüşün'le ne görüyorsun?"

"Geçmişi ve geleceği. Yalnızca şu an karanlıktır."

"Ama orada yaşıyoruz."

"Pew için böyle değil, çocuk, bir dalga kırılır, onu diğeri takip eder."

"Peki, şu an nerede?"

"Senin için, çocuk, o her yerde, deniz gibi. Benim içinse, deniz asla aynı değildir, daima değişir. Ben hiç karada yaşamadım, buna dair bir şey söyleyemem. Ama cezri ve oluşu bilirim."

"Cezir nedir?"

"Benim yaşamım."

"Oluş nedir?"

"Senin yaşamın. Bende sonra fener bekçisi sen olacaksın."

Bana bir hikâye anlat Pew.

Nasıl bir hikâye, çocuk?
Mutlu sonla biten bir hikâye.
Böyle bir şey dünyanın hiçbir yerinde yoktur.
Mutlu son mu?
Hayır, bir son.

Dark buna son vermek için evlenmeye karar verdi.

Yeni karısı nazik, okumuş, mütevazı biriydi ve ona âşıktı. Dark ona zerre kadar âşık değildi, fakat bunun kendi yararına olduğunu hissediyordu.

Karnını morina ve yulaf unuyla doyuran bir cemaat için ikisi de çok çalışıyordu. Yolunu dişiyle tırnağıyla kazarak açıyordu, bu uğurda elleri kanarsa daha da iyiydi.

Salts'taki kilisede tören yapmadan evlendiler ve Dark hemen hastalandı. Balayı mecburen ertelendi, ama yeni karısı tüm şefkati ve özeniyle, bunu yaptırabileceği bir hizmetçisi olmasına rağmen her gün ona kendi elleriyle kahvaltı hazırladı.

Dark, denize nazır odasına çıkan merdivendeki çekingen ayak seslerinden giderek nefret etti. Kadın tepsiyi o kadar yavaş taşıyordu ki odaya gelene kadar çay soğumuş oluyor, her gün bunun için özür diliyor, her gün adam bunu dert etmemesi söylüyor, renksiz sıvıdan bir ya da iki yudum alıyordu. Kadın,çay yapraklarını tasarruflu kullanmaya çalışıyordu.

O sabah yatağında yatarken tepsideki kâselerin şıngırtısını işitti, kadın ona doğru ağır ağır yaklaşıyordu. Yulaf lapası, diye düşündü, bir günah kadar ağır; ve onları yerken adeta kendisini suçlayan kuru üzümlerle zımbalanmış muffinler. Yeni aşçı –kadının işi buydu– ekmeği sade pişiriyor, kendi

deyimiyle "süslü püslü şeyleri" onaylamıyordu, ne var ki kuru üzümün nasıl olup da süslü püslü olabileceğine dair Dark'ın hiçbir fikri yoktu.

Dark kahveyi tercih ederdi, ama kahve çayın dört misli fiyatınaydı.

"Biz yoksul değiliz," demişti karısına ve o da parayı kahvaltıda kahve içmekten daha iyi bir amaca harcayabileceklerini hatırlatmıştı.

Öyle miydi? Bundan emin değildi ve ne zaman kafasında yeni bir bonesi olan liyakatli bir hanımefendi görse, burnuna buharı tüten hoş bir koku gelirdi.

Kapı açıldı, kadın gülümsedi –ona değil, tepsiye– zira dikkatini tepsiye toplamıştı. Doklarda gördüğü bir ip cambazının bu tepsiyi, iki direk arasına gerilmiş bir ipin üzerinde bile daha büyük bir zarafet ve maharetle taşıyacağını düşündü sinirli sinirli.

Kadın her zamanki başarı ve fedakârlık havasıyla tepsiyi yerine koydu.

"Umarım hoşuna gider Babil," dedi her zamanki gibi.

Babil gülümsedi ve soğuk çayı aldı.

Her zaman. Her zamandan bahsetmeye yetecek kadar uzun süredir evli değillerdi.

Yeni evliydiler, alışkanlıklardan yoksun, el değmemiş, taptazeydiler. Niye içi yavaş yavaş soğuk çayla dolarak bu yatakta sonsuza dek yatacakmış gibi hissediyordu?

Ölüm bizi ayırana dek.

Ürperdi.

"Üşüyorsun Babil," dedi.

"Çaydandır."

Kadın azarlanmıştı, yaralanmış görünüyordu.

"Çayı, muffinleri ısıtmadan önce yaptım."

"Belki sonra yapsan daha iyi olur."

"O zaman muffinler soğur."

"Onlar zaten soğuk."

Kadın tepsiyi geri aldı. "Sana yeni bir kahvaltı hazırlayacağım."

O da ilki kadar soğuktu. Bu konuyu bir daha konuşmadılar.

Karısından nefret etmek için hiçbir sebebi yoktu. Ne en ufak bir kusuru ne de hayal gücü vardı. Asla şikâyet etmez, asla hoşnut olmazdı. Asla bir şey istemez, –yoksullar hariç– kimseye bir şey vermezdi. Alçakgönüllü, mülayim, itaatkâr ve dikkatliydi. Rüzgârsız denizdeki bir gün kadar durgundu.

Yaprak kıpırdamayan bu sakin hayat içinde Dark karısıyla eğlenmeye başladı, başta insafsızlıktan değil, onu sınamak ve belki de keşfetmek için. Sırlarını ve düşlerini istiyordu onun. Günaydınlar ve iyi gecelerle yetinecek biri değildi.

Birlikte at binerlerken bazen kamçısıyla onun midillisini kamçılar, hayvan dörtnala koşarken, istikrarsız bir binici olduğundan karısı atın yelelerine yapışırdı. Onun yüzündeki saf korkudan hoşlanırdı – nihayet bir duygu, diye düşünürdü.

Pew'un bile denize açılırsa cesur sayılacağı günlerde onu denize çıkarırdı. Dark onu seyretmekten hoşlanırdı, iliklerine kadar ıslanmış, kusarken ve teknenin yönünü eve çevirmesi için yalvarırken. Sonra tekne yarı yarıya suya batmış halde geri döndüklerinde, denize açılmak için çok güzel bir gün olduğunu söyler ve elinden tutup onu eve yürütürdü.

Yatak odasında, kadını yüzükoyun yere çevirir, bir eliyle boynundan tutar, diğer eliyle kendini sertleştirir, sonra da bir varilin tıpa deliğine tahta çivi mıhlar gibi, ani bir hareketle kendini onun içine iterdi. İşini bitirdiğinde kadının boynunda parmak izleri olurdu. Onu hiç öpmezdi.

Onu istediğinde ki asla istediği tam olarak o olmazdı, fakat bazen, ne de olsa genç bir erkekti, onun odasına giden basamakları ağır ağır tırmanır ve bu arada üzerinde kadın için yağlı muffinlerin ve bir demlik soğuk çayın bulunduğu bir tepsi taşıdığını hayal ederdi. Kapıyı açardı, gülümserdi ama ona değil.

Onunla işini bitirdiğinde karşısına oturur ve avlanmak için dışarı çıktığında köpeğini nasıl tutarsa, onu da aynen öyle tutardı. Soğuk yatak odasında –kadın orada hiç ateş yakmazdı– menisi soğuyup kuruyana dek kadının kalkıp gitmesine izin vermezdi.

Sonra gider çalışma odasına oturur, bacaklarını masanın üstüne koyup iki yana açar ve hiçbir şey düşünmezdi. Kendini hiçbir şey düşünmemeye alıştırmıştı.

Çarşamba öğleden sonraları fakirleri ziyaret ederlerdi. Dark bundan nefret ederdi; basık evler, derme çatma mobilyalar, ağları onardıkları aynı kalın sicim ve iğneyle giysileri yamayan kadınlar. Evler ringa balığı ve is kokardı. İnsanın bu sefalet içinde nasıl yaşayabildiğini anlamazdı. Kendisi olsa yaşamına son verirdi.

Karısı yüzünde halden anlayan bir ifadeyle oturur, odunsuzluk, yumurtasızlık, hassas dişetleri, ölü koyunlar, hasta çocuklarla ilgili hikâyeleri dinler; sonunda daima, düşünceli düşünceli camdan dışarı bakan adama döner ve "Şimdi Papazınız size teselli verecek," derdi.

Dark arkasını dönmezdi. İsa sevgisiyle ilgili bir şeyler mırıldanır ve masanın üzerine bir şilin bırakırdı.

"Katısın Babil," demişti karısı evden çıkmış yürürlerken.

"Senin gibi ikiyüzlü mü olmalıyım?"

Bu ona ilk vuruşuydu. Sadece bir kez değil, bir daha, bir daha ve bir daha, "Seni geri zekâlı kaltak, seni geri zekâlı kaltak, seni geri zekâlı kaltak," diye bağırarak. Sonra onu kayalık yolda davul gibi şiş bir halde ve kanlar içinde bırakarak papaz evine, bulaşıkhaneye koştu. Bakır güğümün kapağını

kaldırarak iki elini birden dirseklerine kadar kaynar suyun içine soktu. Derisi kıpkırmızı olup soyulana dek, haykırarak onları orada tuttu, sonra da dışarı çıkıp bembeyaz olmuş, kabarcıklar toplamış parmakları ve avuç içlerindeki yaraları kanayana dek odun kırdı.

Haftalarca karısından uzak durdu. Üzgün olduğunu söylemek istiyordu, üzgündü de, ama tekrar yapacağını biliyordu. Bugün ya da yarın değil, ama patlayıp içinden çıkacaktı, ona duyduğu tiksinti, kendine duyduğu tiksinti.

Akşamları kadın ona Kitab-ı Mukaddes'ten bölümler okurdu. Mucizeleri okumaktan hoşlanırdı, bir kova kadar mucizelerden uzak bir yaratılışa sahip biri için şaşkınlık verici bir durumdu bu. Eşya taşıyabilen basit bir tekne gibiydi; mesela çay tepsisi, bebek, fakirler için bir sepet elma.

"Ne elması?" diye sordu Dark.

Okumayı kesmiş, elmalardan bahsediyordu.

"Gazeteye sarılı olarak getirdiklerin. Yenme vakitleri geldi. Onları kaynatıp, fakirlere götüreceğim."

"Hayır."

"Sebep ne?"

"Onlar babamın ağacından."

"Ağaç yine meyve verecek."

"Hayır. Bir daha hiç vermeyecek."

Karısı bir an durdu. Gergin olduğunu görebiliyordu, ama anlayamıyordu. Konuşmaya başladı, sonra bıraktı ve eline büyüteci alarak Lazarus'un hikâyesini okumaya koyuldu.

Dark mezarın içinde olmanın nasıl bir duygu olduğunu merak etti, havasız ve sessiz, ışıksız, çok uzaktan gelen sesleri işiterek.

"Böyle olmalı," diye düşündü.

Bir insan nasıl kendi ölümüne dönüşür, onu seçer, onu elde eder ve kendinden başka suçlayacak bir kimse bulamaz-

dı? Yaşamı reddetmişti. Madem öyle, bu ölümle ne yapabileceğini anlamak zorundaydı.

Ertesi gün bunları yazmaya koyuldu. İki tane günlük tutuyordu. İlki, İskoçya'daki bir din adamının yaşamının mutedil ve ilmi anlatısıydı. İkincisi, kopuk sayfalardan oluşan, numarasız, karmakarışık, kalemin ucunun kâğıdı parçaladığı yerleri delik deşik, çılgın ve yırtık bir risaleydi.

Kendine vaazını bitirene kadar beklemeyi öğretmişti, daha sonra deri dosyayı ve lekeli sayfaları çıkarıyor, hayatını yazıyordu. Çevresindeki birinin tanıyabileceği bir hayat değildi bu. Vakit geçtikçe, kendi de tanıyamaz oluyordu.

Beni serbest bırak, diye yazmıştı bir gece, ama kime?

O sırada, ne yaptığını pek bilmeden, karısını Büyük Sergi'ye Londra'ya götürmeye karar verdi. Kadının gitmek istediği yoktu, ama ona karşı gelmemenin daha doğru olduğunu düşündü.

GÜNEŞİN KİRACISI

Ay geceyi bembeyaz parlattı.

Pew'la birlikte Razorbill'de, yani Kaya ve Taş Çukuru'nda oturuyoruz.

Orada başka kimse yok. Pew'da Kaya ve Taş Çukuru'nun bir anahtarı var ve cumartesi geceleri oraya gidip içmeyi seviyor, çünkü dediğine göre bu onun hep yaptığı şeymiş. Ben onunla yaşamak üzere çıkıp gelene kadar, anahtarla içeriye giriyor ve tezgâhın arkasındaki bir rom varilinden tek başına içiyormuş. Varilin üzeri öyle kalın bir toz tabakasıyla kaplıymış ki tepesinde cam bir bardak tutsan, bardak sisteki bir hayalet gemi gibi batarmış.

Cumartesi geceleri bana da bir paket cips veriliyordu, Bayan Pinch bunun sıkıntı yaratabileceği konusunda beni uyarmıştı, ama ne tür bir sıkıntı olduğunu söylememişti. Sıkıntı benmişim gibi görünüyordu.

Günün daha erken bir saatinde onunla karşılaşmıştım. Kasabaya giden engebeli yolda, çuvalımızı taşıyan el arabamızı itiyordum. Elleri, hurda parçalama yerlerindeki dört kollu tutucular gibi yakaladı beni. Okula gelmediğim için Hayal Kırıklığına uğradığını ve bunun benim İlerlememi Engelleyeceğini söyledi. Hemen aklıma dalgaların dövüp püskürttüğü parlak mavi renkli bir yelkenli geldi. Hem tekne hem dalga nasıl olabilirdim? Bu çok derin bir meseleydi.

"Beni dinlemiyorsun," dedi.

"Dinliyorum. Fırtına vardı. Fenerden çıkamadık."

"Hava şartları Kaptan Scott'u durdurmamıştı," dedi Bayan Pinch. "Kara rağmen Kuzey Kutbu'na ulaştı."

"Ama çadırında öldü!"

"Ey ölüm, senin dikenin nerede?"[4]

Hiçbir fikrim yoktu.

"Bunu al," dedi. "Gezici kütüphaneden ödünç aldım."

Kaptan Scott'un günlüklerinin bir nüshasıydı.

Pew'u beklerken okumaya başladım. *"Bu yolculuktan pişman değilim... Tehlikeyi göze alıyoruz... Bu çalakalem notlar hikâyeyi anlatmalı."*

Onların resimlerine baktım, beyaza boyalı bir hiçlikte kaybolmuşlardı.

"Neden öldüler Pew?"

"Umutlarını yitirdiler, çocuk. Amundsen onlardan önce davrandı, sıra geriye dönüşe geldiğinde içlerinde hiç mücadele duygusu kalmamıştı. Umudunu asla yitirmemelisin."

"Hiç mi?"

"Hiç."

Ay yükseliyordu, dolunay, apaydınlık ve kar beyazı. Günlüğün önsözünde dendiğine göre, Scott kutba gitmek istiyordu, çünkü geriye çok az macera kalmıştı. 1913 yılında dünyanın neredeyse tamamının haritası çıkarılmıştı. 1968 yılında Ay'a gidileceğini ise henüz kimse hayal bile etmemişti.

"Onu görüyor musun?" dedi Pew. "Denizin hissettiği gibi hissedebiliyorum onu. Deniz gibi çekiyor beni. Fırtına olacağını işte böyle biliyorum."

Yüzünde beyaz ay, karlı okyanus ıssızlığına uzanmış Kaptan Scott'u düşünüyordum, orada olmayı düşlemiş miydi acaba – o kadar soğuk bir yerde, o kadar uzak, güzel ve imkânsız.

4 Yeni Ahit, Korintoslulara Birinci Mektup 15:55. (ç.n.)

Dünyaya bağlı değildi artık, yele gibi kabaran boyun tüyleri içinde, Sibirya kurtlarının halesiyle çevrelenmiş, aşağı yukarı iki mil boyunca köpekleri uçurabilirdi ya, öyleyse dışarı, özgürce, aya doğru havlayarak, yarı-kurt, yarı-evcil, gidebilirdi, pençeleri dizlere kadar kara batmış, portakal rengi gözlerinde parladığını gördüğü beyaz gezegene, eve.

Yolculuğun sonunda ne olduğunu kimse bilmiyor. Ölülerin nereye gittiğini kimse bilmiyor.

Pew'la birlikte içeri girmiştik, hep yaptığımız gibi yan yana oturuyor ve hep yaptığımız gibi doğru önümüze bakıyorduk. Elektrik çok uzun süredir kesikti. Burası insana mezar gibi gelebilir, ama Pew'a öyle gelmiyor.

"Her masa doluydu," dedi Pew, "insanlar barı tıka basa doldurmuştu."

"Bazı geceler Dark çıkagelirdi, insanlar tek başına oturması için ona yer açardı, şimdi bizim oturduğumuz yerde. Derken, Dark ne kimseye baktığı ne de kimseyle konuştuğu halde, sohbetler suları çekilen bir liman nasıl kuruyup giderse, öyle kesiliverirdi.

"Yanında Kitab-ı Mukaddes'ini de getirirdi ve okuduğu hep kendi hikâyesiydi –sen kötü yetiştirildiğin için bilmezsin– okuduğu hikâye Tekvin'deki ilk Babil kulesininkiydi.

"Bu kule aya yükseliyormuş, böylece kuleyi yapan insanlar ona tırmanıyor ve Tanrı gibi oluyorlarmış. Yıkıldığında insanlar dünyanın dört bir ucuna dağılmış ve artık, balıkların ve kuşların dilini anlamadıkları gibi birbirlerinin dilini de anlamaz olmuşlar.

"Bir gün ona şöyle dedim, 'Bu hikâyeyi niye okuyorsunuz Peder?' Bana şöyle dedi, 'Pew, kendi hayatıma yabancı oldum.'"

"Böyle mi dedi Pew?"

"Öyle dedi, çocuk, seninle benim bu gece burada oturuşumuz kadar kesin."

"Sen o zaman doğmamıştın."

"Doğmamış mıydım?"

"Ve sen onun Kitabı-ı Mukaddes'ini göremezsin, çünkü sen körsün."

Mantığın Pew'un üzerinde hiç etkisi olmazdı.

"Kendi hayatıma yabancı, dedi, ateş parlarken, insanlar ona bir dalgakıran gibi sırtını dönmüşken, dışarıda sis, şüphe kadar yoğun bir sis, saklı ay, her şeye rağmen bir dolunay. Babil Dark ayı severdi. Çorak kayam, derdi ona ve bazen orada mutlu olacağını söylerdi, güneşin solgun kiracısı."

"Böyle mi derdi?"

"Güneşin solgun kiracısı. Hiç unutmadım."

"Kaç yaşındasın Pew?"

Pew hiçbir şey demedi. Romunu içti ve hiçbir şey demedi. Sonra kalan tek bardağı, kalan tek soğuk su musluğunun altında yıkadık, bardağı kalan kurt yeniği tek rafa geri koyduk ve deniz fenerine giden cüruf izli yoldan ağır ağır inmeden önce, onu pencerede parlayan ayışığının pırıltısıyla orada bıraktık.

Kapı onun bedeniydi.

Dark gece kâbusundan uyanıp, gündüz kâbusuna daldı.

Kapanıp duran bir kapı görmüştü düşünde.

Eli midesinin üzerinde uyandı, parmaklarıyla sertleşmiş organını fark etti. Elini çarşafın dışına çıkardı.

Vakit erkendi. Aşağıda birilerinin ocak ızgarasını temizlediğini işitti.

Molly'nin yanında yattığını düşleyerek, aklının düşler denize doğru sürüklenmesine izin verdi. Bristol'da hep önce kendisi uyanırdı; kendini önce uyanmaya alıştırmıştı, böylece günün ilk anlarında uyurken ona bakabilirdi. Elini sıcak çarşafın altından yatak odasının soğuğuna çıkarmayı severdi. Sonra, ona hiç dokunmadan elini yüzünün çizgileri üzerinde gezdirir, ama şaşkınlıkla, daima şaşkınlıkla, soğuk hava içinde eli onun yüzünden gelen sıcaklığı duyumsardı.

Bazen Molly nefes almak için ağzını açtığında ondan gelen nefesi hissederdi, Tanrı'nın uyuyan bedenine üflediği ilk nefesi Âdem de işte böyle hissetmiş olmalıydı.

Ama uyuyan oydu. Bu küçük ölümde, onu öpmek üzere eğilir ve uyandırır, onu bir öpücükle uyandırırdı, böylece o gözlerini mahmur mahmur açar ve ona gülümserdi.

Molly ona hep gülümserdi. Buna bayılırdı.

O zaman onu kollarına alır, yüzünü boynuna gömer, ondan gelen her farklı kokuyu tanımaya çalışırdı. Temizdi ama kendisi gibi kokardı, içinde çiçeklerin kaldığı yeni biçilmiş

otlar gibi, daha yeşil, daha keskin bir şeyler gibi, biçilmiş çayırlardaki ısırgan otları.

Ve elmalar, diye düşünürdü, beyaz eti ve solgun pembeliği.

İlk buluşmalarında, onu babasının bahçesine elma toplamaya götürmüştü. Merdiveni dayamışlar, örtüyü yere sermişlerdi, üzerinde gömleği vardı, kızın gösterdiklerine, ulaşılması en zor olanlarına erişmek için yükseğe daha da yükseğe tırmanıp caka satmıştı.

Neredeyse ağacın tüm meyvelerini topladılar ve öğleden sonra, ağacın dalları altında yan yana oturarak, yemek, saklamak ve pelte yapmak için en iyi olanları ve kahverengi kısımları keskin bir bıçakla kesilerek hemen kaynatılacakları ayırdılar.

Onun yanındaki varlığının öylesine farkındaydı ki soyup dilimlerken hafifçe elleri titriyordu. Kız bunu fark etti, çünkü ellerinden hoşlanıyordu – uzun parmaklarından ve kare tırnaklarından.

Sonra bıçak kaydı ve erkeğin yüzük parmağını kesti, kız hemen bıçağı aldı ve kanı durdurmak için elbisesinden bir parça kurdele kesti.

Soğuk su bulmak için içeri girdiler. Mutfak boştu. O ne yapacağını biliyordu, elini çabucak temizledi ve sardı.

"Öpünce geçer," dedi kız, su içen bir kuş gibi başını eğerken.

Birbirlerine baktılar ve hiç kıpırdamadılar. Dark taş zemine kareler çizen güneş ışığının, güneşin kalın camdan süzülüp gelen parlaklığının, onun gözlerindeki güneşin, gözbebeklerindeki beneklerin ve güneşin ona gizli bir kapı gösteriyormuşçasına kızın üzerinde ışıldadığının farkındaydı.

Elini uzattı ve onun yüzüne dokundu.

İki gün sonra seviştiler.

* * *

Karanlık olmasını istemişti.

"Yanlışlıkla başka biriyle sevişiyormuşuz gibi," demişti, bu Dark'ı huzursuz etse de.

Önlem üstüne önlem, kızın evinin yolunu tuttu, pencerelerin hiçbirinde ışık yoktu. Kapı mandalını bulmak için ayışığını ve parmak uçlarını kullandı, içeri girdiğinde yanan bir mum gördü, bir şamdana oturtulmuş, geniş ahşap merdivenin dibinde onu bekliyordu. Şamdanı alıp ağır ağır üst kata çıktı. Nereye gideceği hakkında hiçbir fikri yoktu. Bu eve daha önce hiç gelmemişti.

Merdiven sahanlığı attığı adımlarla gıcırdadı. Tahta kaplamanın altındaki bir fareyi ürküttü. Mavi giysiler içindeki bir adamla bir kadına ait iki yağlıboya tabloyu ve koridorun sonundaki konsolu gördü. Konsolun yanında açık bir kapı vardı. Ona doğru yürüdü.

"Babil?"

"Evet."

Kalbi çarpıyordu. Terliyordu. Kasıkları sızlıyordu.

"Şamdanı konsolun üzerine koy."

Kendine denileni yaptı ve karanlık odaya girdi, içerisi ocakta yanan közlerin ışığıyla hafifçe aydınlanıyordu. Oda sıcaktı. Ateş uzun süredir yanıyor olmalıydı, kömürler köze dönmüştü.

Yatağı görebiliyordu.

"Molly?"

"Evet."

"Giysilerimi çıkarayım mı?"

"Evet."

Pardösüsü ve yeleği yeterince kolaydı. Boyunbağını çekip iğnesinden kopardı. Parmakları kaba saba, beceriksiz bir hal almıştı, külot pantolonunun düğmelerini çözemedi. Ne küfredebiliyor ne de konuşabiliyordu. Üzerinden çıkaramadığı kabuğuyla orada sessizce mücadele edip durdu, ta ki çorapları ve gömleğiyle kalana dek. Sonra yatağa girdi.

Ne diyeceğini bilemeden, gülümseyerek, dehşet içinde öylece durdu. Molly doğruldu, saçları omuzlarını çevreliyor ve göğsüne dökülüyordu. Dark birden karanlıktan memnun oldu.

Molly gömleğinden tuttu ve başının üzerinden çıkarmasına yardım etti, sonra açıktan baktı ona, uyanmış, hazır, kendini artık saklayamaz bir halde orada öylece duruyordu.

Molly iki eliyle yanlarına dokundu, sonra kalçalarına ve uyluklarına doğru indirdi ellerini, sertliğinden hoşlanmıştı, dudaklarıyla karnını öptü. Dark arzu ve korkuyla terlerken, o kendinden emin ve rahattı. Niye bu kadar kendinden emindi? Sadece bir anlığına, ona böyle gelen ilk erkeğin kendisi olmadığından şüphe etti. Sonra bu düşünceleri aklından kovdu ve kızı tutup kendine yaklaştırdı.

Seviştiler.

Karın karına, ağız ağza, ayakları onun baldırları üzerinde ve dolanmış ayaklarının altına. Molly'nin elleri onun sırtında. Elleri kulaklarını okşuyor, kolları bir tazının pençeleri gibi kızın iki omzunu sarıyor. Kızın heyecanının kokusunu alabiliyordu, köprücük kemiğinin çıkıntılarını öpmek için başını eğdi. Onun içindeydi, belkemiğiyle kaynaşmıştı, ucuyla her omurgasını hissedebiliyordu, ona öyle geliyordu. Onu kendi sayıyordu, yukarıya doğru tırmanıyor, onunla konuşabilsin diye ağzının içine giriyordu. Kadın onun ismini söyledi – *Babil*. Gözlerinin arkasına uzanabilmek ve dünyaya onun gözlerinden bakabilmek için yukarılara tırmanıyordu. Onun gözlerinden kendine bakıyordu – boynuna, göğsüne, aşkla dolu gözlerine. Onun gözleriyle, bu kendisi miydi? Nazik, hevesli, azıcık çekingen, hiçbir dili bilmeyen teni şimdi bu yeni dille doluyor.

Kız onu sırtüstü çevirdi. Üzerine oturdu. Erkek tamamen yatışmıştı. Üzerinde hareket etmesine izin verdi ve kız onun elini alıp, başparmağını, girdiği yerin hemen üstünde kullanmaya başladığında, ne yaptığını anlamadı. Elinin öğrenmesi-

ne müsaade etti ve sonra, kız sırtüstü yatıp ona tekrar öğretti, bu sefer parmaklarıyla. Erkek heyecanlıydı, mutluydu ve kız uykuya daldığında, tek dirseği üzerine abandı, onun üzerini açtı, okşadı, öğrendiklerini bir bir hatırladı.

Ardından, deniz yükselirken çalan çanlar gibi düşünceler geldi gene; siste bir gemi yaklaşırken çalan ikaz düdüğü gibi. Evet, şimdi artık açıkça görebiliyordu.

Onun ilk âşığı değildi.

Öteki âşıkları kimdi? Karanlık odalarda başka hangi yataklar köz köz yanmıştı?

Uyumadı.

Bana hikâyeyi anlat Pew.

Ne hikâyesi çocuk?

Babil Dark'ın sırrının hikâyesi.

O bir kadındı.

Hep böyle diyorsun.

Bir yerlerde hep bir kadın vardır, çocuk; bir prenses, bir cadı, bir üvey anne, bir denizkızı, bir peri-anne, kötü olduğu kadar güzel biri ya da güzel olduğu kadar iyi biri.

Tam liste bu mu?

Ayrıca sevdiğin kadın var.

O kim?

Bu başka bir hikâye.

BÜYÜK SERGİ

Kobraya giden yol. Doğu'nun Harikaları!

1851 senesiydi, Hyde Park'taydılar.

Dark kendini ölüyken dirilmiş biri gibi hissediyordu.

Gürültüyü, telaşı, tellalları, kartpostal satıcılarını, seyyar tezgâhları, kırmızı boyunbağı takmış serserileri, bütün dalavereleri ve tekerlemeleri seviyordu. Oyun kâğıtlarıyla numara yapanlar, hokkabazlar, İtalyan operasından aryalar, zevksiz bir Kristal Saray tasvirinin yanına isminizi boyayan yazıcılar vardı. Oyuncak bebeklerle dolu vagonları çeken minyatür trenler vardı, oyuncak bebek gibi giyinmiş kadınlar, menekşe satan, yuvarlak çörekler satan, kendilerini satan. Kutular üzerinde *en iyiyi, en güzeli, eşsiz ve tek olanı* satan seyyar satıcılar vardı ve elleri üzerinde yürüyen kızlar vardı.

Ağır koşum takımlarıyla bira fıçılarını çeken atlar vardı ve Hint Gizemi'ni takdim eden panterli bir adam; bunların hepsi, İmparatorluk'un harikalarını görmek için Kristal Saray'a girmek üzere kuyruğa girmelerinden önceydi.

Dark evlenir evlenmez hastalandığı için ertelenmek zorunda kalmış olsa da bu onların balayıydı, Dark'la yeni karısının.

Artık iyiydi ve üzerinde Din Adamı giysileri vardı, gittiği her yerde hürmet görüyordu.

Karısı yorulmuştu –o sade bir yaşamı tercih ederdi–, Dark ona bir iskemle buldu, sonra da ikisi için limonata ve domuz etli börek almaya gitti. Kraliçe domuz etli börek yerken görülmüş ve bunun üzerine bu börekler birden pek moda oluvermişti. Zenginler ve fakirler aynı şekilde bir penilik domuz etli börek yiyorlardı.

Dark parayı ödedi, börekleri ve tapalı limonata şişelerini dökmeden getirmeye çalışırken, birinin ismini söylediğini işitti – "Babil".

Ses yumuşaktı, ama yontulmuş bir taşın kesildiği kesinlikle, bu ses de aynı kesinlikle onu kesti, bir parçası kopup gitti, altta kalan parçaysa kaba ve işlenmemişti.

"Molly," dedi Dark, elinden geldiğince düz bir şekilde, ama sesi çatallıydı. Yeşil bir elbise giymiş, kızıl saçlarını bir örgünün içine hapsetmişti. Kucağında bir bebek taşıyordu, küçük kız elini Dark'ın yüzüne doğru uzatmıştı.

Dark yüküyle, limonataları ve börekleriyle duraksadı. Onunla bir dakika oturmaz mıydı?

Kadın evet anlamında başını salladı.

Hindistan'dan getirilmiş ve Londra'da ilkçağlardan kalma bir orman gibi yabancı ve dimdik duran palmiye ağaçlarının oluşturduğu sayvanın altındaki masalara gittiler. Bambu sandalyelere oturdular, sarık ve kuşak takmış Hintli garson Newcastle'lı bir kömür taciri ailesine Taç Giyme Töreni Pilici sunuyordu.

"Bebek?.."

"Oldukça iyi Babil, ama kör."

"Kör mü?"

Gene o korkunç güne döndü işte, kızın yumuşacık ve çaresizce ona geldiği; ve kendisinin de...

Başka bir âşığı vardı – Dark bunu hep biliyordu. Onu gece kasabanın diğer tarafındaki bir eve hızlı hızlı yürürken izlemişti. Örtünmüş, gizlenmişti, görünmek istemiyordu.

İçeri girince, Dark pencerenin dışında durdu. Genç bir adam çıktı ortaya. Kadın kollarını ileri uzattı, sarıldılar. Dark oradan uzaklaştı, başındaki ağrı kafatası kadar sertti. Korkunun yumuşak yerlerine demir attığını hissetti. Bu, sisin içinde ona doğru seyreden korkuydu.

Kasabaya geri döndü. Uyumayı ümit etmedi. Geceleri yürümeye başladı. En son ne zaman uyuduğunu hatırlayamıyordu.

Güldüğünü hatırladı ve eğer hiç uyumazsa öleceğini düşündüğünü. Evet, öldüğünü hissediyordu. Kendini taraklanmış bir kabuk gibi cansız ve boş hissediyordu. Aynaya baktı ve hayli parlak bir deniz kabuklusu gördü, içindeki canlı gitmişti, kabuğu yüzünden takdir topluyordu. Daima güzel giyiniyordu.

Molly ondaki değişimi fark etti. Onu hoşnut etmeye çabaladı, bazen unutuyordu, ama sonra, sevişirken, en çıplak olduğu anda, çanı tekrar işitiyor, eski püskü yelkenleriyle kaburgalı bir geminin yaklaştığını hissediyordu.

Onu gizlice takip ettiğini hiç söylemedi ve bir gece İki Yaka adlı handa buluştuklarında, kız bebek beklediğini söyledi. Dark kızı itti, kasabayı koşarak geçti ve kızgın yelkenlere sarılıp kendini odasına kilitledi.

Odasının duvarlarında, Stevenson'un Cape Wrath'teki deniz feneri çizimleri asılıydı. Deniz feneri canlı bir varlığa benziyordu, temeli üzerinde dimdik duruyordu, bir denizatı gibi, kırılgan, imkânsız, ama dalgaların içinde muzafferdi.

"Denizatım." Molly onu böyle çağırırdı, boğulma ve özlemden mürekkep bir okyanusu andıran yataklarında ona doğru yüzdüğünde.

Deniz mağarası ve denizatı. Bu onların oyunuydu. Onlara ait sudan dünya haritası. Dünyanın başlangıcındaydılar. Tufandan önceki bir yerde.

O gün, Dark sönen ateşinin karşısında hareketsiz otururken, gelmişti ona, sakin ve açıktı. Yalvardı, Dark ise ona vur-

du, iki kızıl köz bastırdı yanaklarına, sonra gene vurdu, gene, gene, kendini korumak için uzattı kollarını kız ve...

Molly'nin konuşması düşüncelerini böldü.

"Düştüğüm yerden."

Dark çocuğa baktı, gülüyor, aguluyor, görmeden elleri annesinin yüzünde, sesleri takip etmek için kafasını döndürüyor. Şimdi artık ne yaptığını anlamıştı, elini zamanın içine sokup, onu geri çevirebilmek için yaşamını verebilirdi.

"Ne istersen yapacağım. Sadece söyle. Ne istersen."

"Bir isteğimiz yok."

"Molly – ben onun babası mıyım?"

"Onun babası yok."

Molly gitmek için kalktı. Babil limonata şişelerini döküp saçarak arkasından seğirtti. Molly bebeği kendine doğru çekti, bebek sessizdi, annesinin korkusunu sezmişti.

"Bırak onu kucağıma alayım."

"Yere çarpabilmek için mi?"

"Gittiğimden beri seni düşünmediğim tek bir an olmadı. Çocuğunu da düşündüm. Çocuğumuzu, öyleyse söyle bana."

"Sana söyledim."

"Seni bir daha göreceğimi hiç düşünmemiştim."

"Ben de."

Molly bir an durdu, sonra Dark o geceyi anımsadı, ay ışığının beyaz teni üzerinde beyaz beyaz parladığı o ilk geceyi. Elini uzattı. Kız geri çekildi.

"Artık çok geç Babil."

Evet, çok geçti ve bunun sebebi kendisiydi. Geri dönmeliydi, karısının onu beklediğini biliyordu. Şimdi hemen geri dönmeliydi. Ama gitmek üzere derin bir nefes almışken iradesi iflas etti.

"Bugünü benimle geçir. Sadece bugünü."

Kalabalık iki yanlarından akıp giderken Molly uzun süre kararsız kaldı. Yere bakan, başını kaldırmaya cesaret edemeyen Dark cilalı botlarının burnundan yansımaları görüyordu.

Sonunda çok uzaklardaki biri gibi konuştu. Doğduğu yer olan biri gibi.

"Sadece bugün öyleyse."

Dark canlandı, ışıldadı. Molly onu canlandırmıştı. Bebeği kucağına aldı ve onu tıslayan makinelerin yanında tuttu, tekerleklerin yumuşak sürtünme seslerine yaklaştırdı. Pistonların hava basışını, kömürün kürekle atılışını, devasa bakır kazanların yanlarına çarpan suyun sesini işitmesini istiyordu. Onun minicik parmaklarını aldı, pirinç perçinlerin, çelik boruların, dişlilerin, kastanyolaların üzerinde gezdirdi, Dark'ın elleri içindeki minik elleriyle sıktığında öten lastik bir klaksona değdirdi. Ona, görüntülerin dünyası kadar muhteşem, seslerden oluşan bir dünya kurmak istiyordu.

Saatler sonra Molly'nin gülümsediğini gördü.

Artık geç olmuştu. Kalabalık, orkestranın çaldığı sahneye doğru sürükleniyordu. Dark bebeğe gerçek ayı postundan yapılmış kurmalı bir ayı aldı. Onu küçük kızın yanağına sürdü, sonra mandalını kurunca ayı pençelerinde tuttuğu iki zili birbirine vurdu.

Dark'ın gitme vakti gelmişti, geldiğini biliyordu, ama gene de, yanlarından geçen herkes onları ayırırken, orada öylece birlikte durdular. Sonra Molly sessizce, ona sormadan, çantasını açtı ve ona Bath'teki adresinin yazılı olduğu bir kart verdi.

Yanağından öptü, dönüp gitti.

Dark onun gidişini izledi, ufuktaki bir kuş gibi, sadece izlediğiniz için, sadece görebildiğiniz, ufuktaki bir kuş.

Derken gözden kayboldu.

Artık geç olmuştu. Gölgeler. Gaz lambalarının parıltıları. Küçük pencere camlarının her birinde kendi yansıması. Bir Dark. Yüz tane. Bin tane. Bu paramparça adam.

Dark karısını hatırladı.

Galerilerden aşağı yürüdü ve karısını bıraktığı yere geldi. Hâlâ oradaydı, elleri kucağında kenetli, yüzü bir maske gibiydi.

"Özür dilerim," dedi, "geciktim."

"Altı saat kadar."

"Evet."

Pew – annem babamla niye evlenmedi?

Buna hiç vakti olmadı. O, yani baban geldi ve gitti.

Babil Dark Molly'yle niye evlenmedi?

Ondan şüphe etti. Sevdiğin birinden asla şüphe etmemelisin.

Ama gerçeği söylemiyor olabilirler.

Bunu dert etme. Sen onlara gerçeği söylersin.

Nasıl yani?

Başka biri adına dürüst olamazsın çocuk, ama kendi adına olabilirsin.

O zaman ne demeliyim?

Ne zaman?

Birini sevdiğim zaman?

Bunu ona söylemelisin.

Kendi hayatında bir yabancı,

ama burada değil, onunlayken değil.

Kadının adına ona aldığı ev. Kendisinin kabul ettiği çocuk; kör kızı; kendisi gibi mavi gözlü, kendisi gibi siyah saçlı. Onu sevmişti.

Sonsuza dek hep geri geleceğine söz verdi kendine. Bir kefaret olarak başladığı şeyin bir sorumluluk halini aldığını söyledi Molly'ye. Salts'u terk edemezdi, şimdi değil, hayır, henüz değil, ama yakında, evet çok yakında. Ve Molly, onunla gelmek için yalvaran Molly, oradaki yaşamına dair ne söylerse kabul etti; ne kızları ne de beklediği ikinci bebek için orada bir yaşamın mümkün olabileceğini kabullendi.

Ona Salts'taki hayatıyla ilgili hiçbir şey söylemedi, doğumunu neredeyse farkına bile varmadığı, Salts'ta yeni doğan oğluyla ilgili hiçbir şey söylemedi.

Nisan. Kasım. Yılda iki kez Molly ziyaretleri. Yılda altmış gün, yaşamın olduğu, aşkın olduğu, mahrem gezegeninin güneşin sıcaklığını taşıdığı yerde.

Nisanda ve kasımda, yarı donmuş, zar zor konuşabilir, içindeki yaşam ırak halde oraya varırdı. Onun kapısına gelir ve içeri yığılırdı, kadın ocağın yanına götürür, onunla konuşurdu, adeta saatlerce, onu ayık tutmak, bayılmaktan alıkoymak için.

Dark onu ne zaman görse içinden bayılmak gelirdi. Bunun başına aniden kan hücum etmesi, bir de nefes almayı unutması yüzünden olduğunu biliyordu. Bunun olağan bir belirti ve olağan bir olay olduğunu biliyordu, ama onu ne zaman görse, kurumuş, yarı ölü bedeninin ileri, güneşe doğru kuvvetle çekildiğini de biliyordu. Isı ve ışık. Hangi ayda olursa olsun, Dark için ısı ve ışıktı o.

Aralık ve mayısta, Dark'ın ayrılma vakti geldiğinde, kaynağı gitmesine rağmen ışığı bir süre daha içinde taşırdı. Güneşin açtığı uzun günlerde yolculuk ederken, saatlerin kısaldığını, gecenin erken çöktüğünü, bazı sabahlar don olduğunu fark etmezdi.

O içinde parlak bir diskti, içini güneşle örüyordu. Yuvarlaktı, ışığa çeviren, gündönümü yaratandı. Mevsim ve hareketti, ayazını ise hiç görmemişti. Kışın, ateşi yüzeyden aşağılara taşar ve güneşi ocağında tutan kral masalında olduğu gibi, büyük salonlarını ısıtırdı.

"Beni yanında tut," dedi Dark. Adeta bir yakarıştı bu, ama çoğumuz gibi, bir şey için yakarırken hayatına başka bir yön veriyordu.

Bahçede yaprakları tırmıklıyorlardı. Dark tırmığa yaslandı ve ona baktı, dörtayak üstünde, tüm o saatler boyunca yaprakların farklı biçimlerdeki kenarlarını yoklayan minik kızına. Birini aldı, eliyle yokladı; gürgendi, çentikli ve damarlıydı, dişbudak ağacının uzun yapraklarına benzemediği gibi, düz ve düzensiz el büyüklüğündeki kıvrımlı çınar yapraklarına ve palamutlarıyla gösteriş yapan yeşil meşe yapraklarına da benzemiyordu.

Yaşamında –tüm yaşamında– daha kaç günü kaldığını merak etti; bir bir düştüklerinde ve zamanın örtüsü yok olup kendisi tekrar çıplak kaldığında, yapraklar tekrar birikecek miydi, günlerinin çürüyen yığınları, yine tanıyabilecek miydi onları – yaşamı dediği şu farklı kenarlı günleri?

Elini yığının üzerine koydu. Bu ve bu – Molly'yi ve kızlarını denize götürdüğü gün. Bu, kıyıda yürüyüşe çıktıkları ve ona kulağın içine benzeyen salyangoz izli bir kabuk bulduğu gün. Bu onu beklerken, o kendisini görmeden onu gördüğü, sadece yabancıların ve âşıkların yapmayı arzuladığı gibi, onu seyredebildiği gün.

Bu bebeğini her şeyin üstünde yukarıda tuttuğu, belki de ömründe ilk kez kendisi için hiçbir şey istemediği gün.

Altmış yaprak saydı ve onları otuzluk iki blok halinde düzenledi. Eh, bir yılda üç yüz altmış beş gün vardı. Üç yüz beş gün o artık var olmayacaktı.

Niye? Niye böyle yaşamalıydı? Kendini bir yalanın içinde sıkıştırmıştı ve yalan onu bir hayatın içine sıkıştırmıştı. Mahkûmiyetini tamamlamalıydı., Molly onu geri almayı kabul ettiğinde yedi yıl diye kararlaştırmıştı içinden.

Sonra İngiltere'yi ebediyen terk edeceklerdi. Onunla evlenecekti. Salts'taki karısıyla oğlunun geçimini sağlayacaktı. Özgür olacaktı. Kimse bir daha Babil Dark'ın adını duymayacaktı.

Sen nasıl doğdun Pew?

Beklenmedik bir şekilde, çocuk. Annem deniz kıyısında deniztarağı topluyormuş, yeterince yakışıklı bir serseri ona falına bakmayı teklif etmiş. Böyle şeyler her gün olmaz, o da ellerini eteğine silip avucunu uzatmış.

Servet ya da büyük bir ev, uzun bir yaşam ya da huzurlu bir yuva görüyor muymuş?

Adam bunların hiçbirinden emin olamamış, hayır, ama o günden tam dokuz ay sonra güzel bir çocuğu olacağını görmüş.

Gerçekten mi?

Evet, annem buna pek şaşırmış, ama kibar serseri bunun aynısının Meryem'in de başına geldiğini ve onun da İsa Efendimizi doğurduğunu söyleyip annemi temin etmiş. Sonra birlikte sahilde uzun bir yürüyüş yapmışlar. Sonra da annem onu tamamen unutmuş. Sonra işte adamın falı doğru çıkmış.

Bayan Pinch senin Glasgow'daki yetimhaneden geldiğini söylüyor.

Cape Wrath'te her zaman bir Pew vardı.

Ama aynı Pew değil.

Tamam, tamam.

Artık hiç İlerleme Kaydedemediğim için aklımı sürüklenmeye bırakmıştım. Mavi sandalımla denize açılıyor ve denizin sürüklediği odun parçaları gibi hikâye topluyordum. Ne zaman bir şey bulsam –bir sandık, bir martı, şişe içinde bir mesaj, nalları dikmiş, çok yemiş, biraz da yenmiş bir köpekbalığı, bir pantolon, bir kutu sardalye konservesi– Pew bana hikâyesini soruyordu, kış fırtınalarının denizi parçaladığı gecelerde otururken, onu bulmak ya da uydurmak zorundaydım.

Bir sandık! Amerika'ya giden bir pigmenin sandalı.

Bir martı! Kuş bedenine hapsedilmiş bir prenses.

Şişe içinde bir mesaj. Geleceğim.

Pantolon. Babamın.

Sardalye konservesi. Onları yedik.

Köpekbalığı. İçinde, kana bulanmış altın bir para. Beklenmeyenin alameti. Gömülü hazine daima orada.

Pew beni yatmaya gönderdiğinde, mumu yakmam için bir kibrit verirdi. Kibrit alevinin minicik oval ışığında ne gördüğümü anlatmamı isterdi benden –bir oğlan yüzü, bir at ya da

bir gemi– ve kibrit sönerken, hikâye parmaklarımın ucunu yakarak kaybolurdu. Hiçbir zaman bitmezdi bu hikâyeler, daima tekrar başlardı – oğlanın yüzü, yüzlerce yaşam, at uçuyor ya da büyülenmiş, gemi dünyanın ucuna yelken açmış.

Sonra uyumaya çalışırdım ve rüyamda kendimi görürdüm, ama şişenin içindeki mesajı okumak zordu.

"Boş," dedi Bayan Pinch ona bundan bahsettiğimde.

Ama boş değildi. Sözcükler orada yerli yerindeydi. Birini görebiliyordum. SEVGİ yazıyordu.

"Bu iyi bir şey," dedi Pew. "Bulması iyi. Araması iyi."

"Hiç kimseyi sevdin mi Pew?"

"Pew sevdi, evet, çocuk," dedi Pew.

"Bana hikâyeyi anlat."

"Her şeyin bir vakti var. Şimdi git yat."

Gidip yattım, şişedeki mesaj başımın hemen üstünde yüzüyordu. SEVGİ, yazıyordu. *Sevgi, sevgi, sevgi*, yoksa gecenin içinde duyduğum bir kuş sesi miydi?

Pew'un gizemi bir cıva meselesiydi.

Dene ve parmağını o katı şeyin üzerine koy, ayrı dünyalara bölünür.

Pew'du bu; koltuğunun altında bir torba hikâyeyle yaşlı bir adam ve deriyi mermi kovanı gibi sertleştiren bir sosis pişirme yöntemi, aynı zamanda, o öyle parlak bir köprüydü ki, üzerinde yürüyüp karşıya geçebilirdin ve geriye baktığında yok olduğunu görürdün.

Oydu ve o değildi – bu Pew'du.

Günler vardı, adeta buharlaşıp deniz fenerinin temeline püsküren incecik bir su serpintisine dönüşürdü ve günler vardı, o ışığın kendisiydi, fenerdi. Dururdu, Pew-biçiminde, Pew-sakinliğinde, bulutlar şapkası, gözleri kör, ama görülecek ışık olarak.

KöpekJim, kendisi gibi kırpıntılardan yapılmış peluş halısının üzerinde uyuyordu. Birbirimizi akşam yemeğine ya da bir hikâye dinlemeye çağırmak için kullandığımız büyük pirinç çanı çengelinden çıkarmış, üzerindeki tuzu eski bir yelekten bozma toz beziyle ovup çıkarıyordum.

Deniz fenerindeki her şey eskiydi –benim haricimde– ve Pew'a inanacak olursanız, o hepsinden daha eskiydi.

Pew piposunu yaktı ve haftada-bir-kurulan saat dokuzu vurduğunda, gözlerini yukarı dikerek, kâseyi iki eliyle kavradı.

"Söylediğim gibi çocuk, Babil Dark'ın iki hayatı vardı. Molly'ye Bristol'ın dışında güzel bir ev yaptırdı, ev çok yakında değildi, ama yeterince yakındaydı, yeni karısına kur yaparken, sanki bir tehlikeye de kur yapmak zorundaydı – evet, o yeni karısıydı, zira Dark Molly ile on üçüncü yüzyıldan kalma, yekpare kayadan oyulmuş bir Kelt kilisesinde evlenmişti.

Yontulup alındığın kayayı unutma. Burası tamam, ama taş çukurunu unutmuştu.

Dark, güneyde Lux ismini kullandı ve Gal şivesiyle konuştu, çünkü annesi Galliydi ve şiveli konuşmayı biliyordu.

Bay Lux, Molly'yle birlikteyken iyi harcadı ve iyi yaşadı. Molly kocasını merak edenlere onun gemicilik işinde olduğunu, bu nedenle, geri geldiği nisan ve kasım ayları hariç, yılın büyük kısmını evden uzakta geçirdiğini söylüyordu.

Dark ona sadece tek bir şeyi yapmamasını söylemişti, peşinden Salts'a asla gelmeyecekti.

"Bir gün Razorbill'e –yani Kaya ve Taş Çukuru'na– güzel bir kadın gelip yerleşti ve adının Bayan Tenebris olduğunu söyledi. Ne iş yaptığını söylemedi, ama bir hanımefendiden bekleneceği gibi pazar günü kiliseye gitti.

Gri giysiler içinde ön sıraya oturdu ve Dark vaazını vermek üzere kürsüye çıktı, vaazın metni şöyleydi: "Ahdimi bir Yay gibi Göklere gerdim,"[5] Tanrı'nın Nuh'a dünyayı bir daha yerle bir etmemeye söz verdiği, Tufan'dan sonraki gökkuşağını ima ediyordu – bunu sana söylüyorum Gümüş, çünkü Kutsal Kitap konusunda zayıfsın.

Neyse, Dark konuşurken, ki kendisi iyi bir vaizdi, aniden gözü ön sıraya takılmış ve griler içinde oturan bayanı görmüş; orada olanlar Dark'ın renginin derisi soyulmuş pisi balığı kadar soluk bir hal aldığını söylüyor. Konuşurken hiç teklememiş, ama Kutsal Kitap'ı sanki bir iblis onu elinden çekiyormuşçasına sıkı sıkı tutuyormuş.

5 Eski Ahit, Tekvin 9:13. (ç.n.)

Ayin biter bitmez, insanlarla konuşmak için kilisenin kapısında beklemeden, atına atlayıp gitmiş.

Onu köpeğiyle kayalıklarda dolaşırken görmüşler ve korkuya kapılmışlar. O tip insanlardanmış. Gözlerinin gerisinde insanları korkutan bir şey varmış.

Bir hafta geçmiş ve sonraki pazar gelince kadın gitmiş, ama arkasında Dark'ta[6] bir şeyler bırakmış, bu kesinmiş. Çektiği azabı yüzünden okumak mümkünmüş. Eskiden denizcilere dövmeleri yüzünden sataşırmış, ama şimdi kendisi de mimli biriymiş."

"Molly miymiş?"

"Yaa oymuş tabii, oymuş. Bu fenerde, işte bu odada görüştüler, Molly şimdi oturduğum sandalyeye oturuyor, o ise yürüyor, yürüyor, yürüyordu ve yağmur camları içeri girmek istercesine dövüyordu."

"Ne konuşmuşlar?"

"Sadece birazını işittim – dışarıdaydım tabii ki."

"Pew, sen daha doğmamıştın."

"Eh, doğmuş olan Pew oradaydı."

"Molly ona ne dedi?"

Dark gözlerinin arkasında o tanıdık ağrıyı hissedebiliyordu. Gözleri birer demir çubuktu ve arkalarında aç, vahşi bir hayvan vardı. İnsanlar ona baktığında dışarıda bırakıldıklarını hissediyorlardı. Onları dışarıda bırakıyor değildi, kendini içeri kapatıyordu.

Deniz fenerinin dibindeki küçük kapıyı açtı ve fenere çıkan merdiveni döne döne çıktı. Hızla tırmanıyordu ve basamaklar dikti, nefes nefese kalmıştı. Kendi üzerindeki hâkimiyeti azaldıkça, bedeni güçleniyor gibiydi. Evet kendine hâkimdi, uy-

6 "Dark" İngilizcede aynı zamanda "karanlık" anlamına geldiğinden, cümle bir başka açıdan, "arkasında bir şeyleri karanlıkta bıraktı," şeklinde de okunabilir. (ç.n.)

kuya dalana kadar, yahut bazen olduğu gibi aklı kafesinden kaçana kadar, kendine hâkimdi. İrade gücüyle durdurabiliyordu bunu, aynen iradi olarak uyanabildiği, düşlerini geriye gecenin içine sürerek, lambasını yakıp, okuduğu gibi. Bütün bunları zorla uzaklaştırıyor, şayet sabahları tükenmiş, bitkin uyanırsa da umursamıyordu. Fakat son zamanlarda bu rüyalardan hiç uyanamaz olmuştu. Azar azar gece kazanıyordu.

Odanın içinde kararlı bir şekilde yürüyordu. Sendeledi. Durdu. Molly sırtı ona dönük, orada duruyordu ve Molly dönerken, onu seviyordu. Çok basitti; onu seviyordu. Niye her şeyi bu kadar karmaşık bir hale getirmişti?

"Babil..."

"Niçin geldin buraya? Senden beni takip etmemeni istemiştim."

"Hayatını görmek istedim."

"Benim hayatım yok, seninle yaşadığım dışında."

"Bir karın ve oğlun var."

"Evet."

Bir an duraksadı. Nasıl açıklayacaktı? Molly'ye yalan söylediğini fark etti – Salts'un papazı olduğunu biliyordu. Ona karısından ve oğlundan bahsetmeyi hiçbir zaman gerekli görmemişti.

Başka çocuk olmamıştı. Anlayamıyor muydu?

"Şimdi ne yapacaksın?"

"En ufak bir fikrim yok."

"Seni seviyorum," dedi Dark.

Dünyadaki en güç iki sözcük.

Molly yanından geçip merdivenden yavaşça inerken, dokundu ona. Kapının uzaktan gelen sesini duyana dek dinledi, hayatının dibi gibi yerden gelen o kapanış sesini.

Sonra ağlamaya başladı.

Deniz fenerindeki o gün

fenere gitti Molly, bakır rengi giysisi ve sonbahar saçlarıyla, mercekleri döndüren ve saptıran araçlar arasında zarif bir manivela gibi durdu.

Bu Babil'in başlangıcı, diye düşündü, varlığının sebebi, doğum anı. Niye onun kadar şaşmaz ve parlak olamıyordu?

Ona hiç bel bağlamamıştı, ama onu sevmişti, bu ikisi çok farklıydı. Onun kızgınlığını ve belirsizliğini içinde eritmeye çabalamıştı. Bedenini bir topraklama çubuğu olarak kullanmış, onu topraklamak istemişti. Ama bunun yerine onu parçalara ayırmıştı.

Eğer o gün onu görmeyi reddetseydi, eğer adını söylemeseydi, eğer onu görüp kalabalığın içine saklansaydı, demirden galerinin tepesine tırmanıp onu oradan izleseydi. Eğer elini hiç kavramasaydı. Soğuk bir odada ateş yakmasaydı.

Pek çok açıdan bu deniz fenerine benziyordu. Yalnız ve uzaktı. Kibirliydi kuşkusuz ve kendini gizliyordu. Karanlıktı. Babil Dark, onun içindeki fener hiç yanmamıştı. Aletler yerli yerindeydi, parlatılmışlardı da, fakat fener yanmıyordu.

Eğer soğuk bir odada hiç ateş yakmamış olsaydı...

Fakat uyurken ya da yalnızken, çocuklar sessizken, zihni deniz gibi yayılıyor, onu kaplıyordu. O hep vardı. Onun seyir noktasıydı. Yerini, konumunu ona göre belirliyordu.

Kadere inanmıyordu, ama bu kayalık yere inanıyordu. Deniz feneri, Babil. Babil, deniz feneri. Onu hep bulacaktı, o hep burada olacaktı ve kendisi hep ona dönmek üzere kürek çekecekti.

Birini terk edip, onunla olabilir misiniz? Molly bunu yapabileceğini düşünüyordu. Bugün her ne olursa, her ne yaparlarsa, onu alıkoysa da, kaybetse de, pek bir şey fark etmeyecekti. Bir roman ya da oyundaymış gibi hissediyordu kendini. Bir hikâye vardı: Molly O'Rourke ve Babil Dark'ın hikâyesi, bir başlangıç, bir gelişme, bir son. Ama böyle bir hikâye yoktu, anlatılamazdı, çünkü bu hikâye bir boy kordondan, bir elmadan, yanan bir közden, davul çalan bir ayıdan, pirinç bir kadrandan, onun basamaklarda gittikçe yaklaşan adımlarından oluşuyordu.

Dark kapıyı açtı.

Molly dönmedi.

Gözler hülyalı uzak bir gemi, Pew uyuyor.

Köpeği yürüyüşe çıkardıktan ve ilk demlik Çok Güçlü Samson'u hazırladıktan sonra, fenerin güvertesine çıkıp oturdum ve postayı gözden geçirmeye başladım. Posta benim görevimdi, çünkü Pew okuyamıyordu.

Olağan şeyler vardı –pirinç aletlerin katalogları, özel indirimli muşamba yağmurluklar, Wolsey'den termal iç çamaşırlar– Kaptan Scott'un 1913 Kutup Seferi'nin tedarikçileri. Kahverengi bir yelekle paçalı bir donu işaretledim. En son da uzun beyaz bir zarfı açtım.

Glasgow'dan geliyordu. Deniz feneri altı ay içinde otomatiğe bağlanacaktı.

Mektubu Pew'a okuduğumda, oldukça vakur bir şekilde durdu ve çayının sonunu denize fırlattı. Martılar fenerin tepesinde dönerek çığlık atıyorlardı.

"1828'den beri burada bir Pew var."

"Giderken sana çok para verecekler. Buna Tazminat Paketi diyorlar ve içinde Alternatif İskân da var."

"Paraya ihtiyacım yok çocuk. Sahip olduğum şeye ihtiyacım var. Onlara yazarsın ve Pew'un kaldığını söylersin. Bana para ödemeyi kesebilirler, ama neredeysem orada kalacağım."

Bu yüzden Kuzey Deniz Fenerleri Komitesi'ne bir mektup

yazdım, onlar da gayet resmi bir dille, Bay Pew'un belirtilen günde orayı terk edeceği ve itiraz hakkı olmadığı karşılığını verdiler.

Her şey her zaman nasıl oluyorsa öyle oldu; bir dilekçe vardı, gazetelerde mektuplar vardı, televizyon haberlerinde küçük bir madde, Glasgow'da bir nöbetçi vardı ve "görüşme" denilen bir süre sonunda, komite işlere planlandığı gibi devam etti.

Bayan Pinch ziyarete geldi ve bana Geleceğim ile ilgili ne yapmayı düşündüğümü sordu. Ondan sanki dermansız bir hastalıkmış gibi söz ediyordu.

"Bir geleceğin var," dedi. "Bunu dikkate almalıyız."

Bana üç aylık bir iş olarak, Geçici Kütüphaneci Konumunda Kıdemsiz Stajyer Asistanlığı'nı denememi önerdi. Çok hırslı olmamamı da tembih etti – Dişilere uygun değildi, ama kütüphanecilik Dişilere uygundu. Bayan Pinch her zaman Dişiler derdi, sözcüğü kendinden uzakta kuyruğundan tutarak.

Benim geleceğim deniz feneriydi. Deniz feneri olmazsa tekrar başlamak zorunda kalırdım – bir kez daha.

"Yapabileceğim başka bir şey var mı?" diye sordum Bayan Pinch'e.

"Pek değil."

"Bir gemide çalışmak isterdim."

"Bu seyyar bir iş olurdu."

"Babam gemide tayfaydı."

"Ve bak onun başına ne geldi."

"Onun başına ne geldiğini bilmiyoruz."

"Onun senin baban olduğunu biliyoruz."

"Yani onun başına ben mi geldim?"

"Aynen öyle. Ve bunun ne kadar güç olduğuna bak."

Bayan Pinch fenerin otomatiğe bağlanmasını onaylıyordu. İnsanlarla ilgili bir şeyler onu rahatsız ediyordu. Dilekçemizi imzalamayı reddetmişti. Salts, demişti, zamana ayak uydurmalı, bu bana tuhaf geldi, çünkü Bayan Pinch'in değil zamana, herhangi bir şeye ayak uydurduğu bugüne dek hiç görülmemişti.

Salts – tahta kepenklerle örtülmüş, denizle kamçılanmış, gemileri gitmiş, limanı mille dolmuş; ve bir parlak fener. Bize kalan tek şeyi niye alıp götürüyorlar?

"İlerleme," dedi Bayan Pinch. "Feneri ortadan kaldırmıyoruz. Bay Pew'u kaldırıyoruz. Bu farklı bir şey."

"Fener zaten o."

"Aptal olma."

Pew'un başını kaldırdığını gördüm, beni dinliyordu.

"Bir gün gemilerin hiç mürettebatı olmayacak, uçaklar pilotsuz uçacak, fabrikalarda robotlar çalışacak, telefonlara bilgisayarlar cevap verecek, o zaman ya insanlara ne olacak?"

"Şayet babanın ziyarete geldiği sıra gemilerin mürettebatı olmasaydı, annen bir yüz karası olmayacaktı."

"Ve ben de doğmayacaktım."

"Bir öksüz olmayacaktın."

"Eğer öksüz olmasaydım, Pew'u hiç tanımayacaktım."

"Sence bunun nasıl bir fark yaratması mümkün olurdu?"

"Sevginin yarattığı fark."

Bayan Pinch hiçbir şey demedi. Bizi ziyarete geldiğinde hep oturduğu o rahat iskemleden kalktı ve döner merdiveni bir dolu fırtınası gibi süpürüp geçti. Pew onun gidişini duyarken yukarı baktı, ta ki metal çakılmış topukları, şıngırdayan anahtarları, taş basamakların her birine sürttüğü şemsiyesinin demir ucu, kapıyı kırarcasına çarpışı ve bisikletinin tangırtısıyla gidişi işitilene dek.

"Onu gücendirdin," dedi Pew.

"Ben doğumumla onu gücendirdim."

"Eh, bu senin hatan değil. Doğmak hiçbir çocuğun hatası değildir."

"Talihsizlik midir?"

"Yaşadığından pişmanlık duyma, çocuk. Yeterince kısa süre sonra bitecek."

Pew kalktı ve feneri yaktı. Bilgisayarlı adamlar onu otomatiğe bağlamak üzere geldiklerinde, her zaman olduğu gibi dört dakikada bir yanıp sönecekti, ama ona bakacak kimse olmayacaktı, anlatacak hikâye de. Gemiler geçerken, hiç kimse, "Yaşlı Pew orada, hikâyelerle dolu başını alargaya koymuş yatıyor," demeyecekti.

Yaşamı al, geriye yalnızca kabuk kalır.

Aşağıya sekiz bacaklı yatağıma indim. Her büyüdüğümde yatağımı biraz daha uzatıyorduk, böylece dört bacağı altı olmuştu, sonra da sekiz. Köpeğimin bacakları ise hâlâ aynı sayıdaydı.

Oraya uzandım, odamın ufacık penceresinden görünen tek yıldıza bakarak gerindim. *Sadece bağlan.* Peki bağlantılar koptuğunda bunu nasıl yapacaksın?

"Bu senin işin," demişti Pew. "Bu fenerler tüm dünyayı birbirine bağlıyor."

Bana bir hikâye anlat Pew.

Ne hikâyesi, çocuk?
Tekrar başlayan hikâyeyi.
Bu yaşamın hikâyesidir.
Peki, benim yaşamımın da mı?
Eğer onu anlatırsan, evet.

TUFANDAN ÖNCEKİ YER

Dark köpeğini kayalıklarda yürüyüşe çıkarmıştı,

derken köpek deli gibi havlayarak tüyden bir top gibi ileriye fırladı. Köpeğe bağırdı, ama o bir martının peşine düşmüştü. Adam kızgındı. Zihnini bir mesele üzerinde yoğunlaştırmaya çalışıyordu. Gül Paskalyası için vereceği pazar vaazını düşünüyordu.

Köpek aniden gözden kayboldu ve adam onun uzaktan acı acı havladığını işitti. Kötü bir şeyler olduğunu hissetti ve botlarıyla taşları sıçratarak burna doğru koştu.

Uçurumdan altı yedi metre aşağıdaki düz bir kayanın üzerine düşmüştü köpek. Patisini yukarı kaldırmış, acı acı ağlıyordu. Adam baktı, aşağı inmenin oraya düşmekten başka yolu yok gibiydi. Ne aşağı inebilir, ne de köpeği yukarı çekebilirdi.

Köpeğe orada durması söyledi – hayvanın yapabileceği başka bir şey yoktu zaten, ama emretmek kargaşaya bir nevi düzen veriyordu. Köpeğe sahibinin hâlâ duruma hâkim olduğunu gösteriyor; adamın hâlâ duruma hâkim olduğuna inanmasına yardımcı oluyordu.

"Kal orada!" diye bağırdı. "Yat!" Köpek yaralı ayağının acısıyla hafif hafif ağlayarak kendine söyleneni yaptı ve adam ip alıp getirmek üzere papaz evine doğru hızlı hızlı yürümeye koyuldu.

Evde kimse yoktu. Karısı dışarıdaydı. Oğlu okuldaydı. Aşçı, piskopos akşam yemeğine gelmeden önce kestiriyordu. Açıklama yapması, sabrının taşması gerekmediği için memnun oldu. Paylaşılan problem ikiye katlanır, diye düşündü. İnsanlar yardım etmeye çalışırdı, ama tek yaptıkları karışmaktan ibaretti. Kudurmuş bir köpek gibi sıkıntıyı kendine saklamak daha iyiydi. Sonra köpeğini hatırladı ve aklındaki daha zorlu düşünceleri bir kenara itti. Bunlar onun düşünceleriydi. Asla kimseye söylemeyecekti. Sırrını kendine saklayacaktı.

Hangarda ip buldu. İpi omzuna doladı. Bir çuvalın içine metalden büyük bir çivi ile tahta bir çekiç attı ve köpeği çekmek için bir midilli koşum takımı koydu. Sonra kararlı bir şekilde, yapacağı işi düşünerek ve onun için olağanlaşmış zihnindeki savaştan uzak durarak, aynı yolu geri döndü. Sık sık zihninin kendini koyuverdiğini hissediyordu. Eskiden elinin altında olduğunu düşündüğü o zahmetsiz huzura ulaşabilmesinin tek yolu, kendine karşı uyguladığı o büyük disiplindi. İç huzuru – onu tekrar bulabilmek için her şeyini vermeye hazırdı. Şimdi onu elde etmek için çalışıyordu, aynen bedenini boks yaparak çalıştırdığı gibi.

Ufacık bir toprak parçasında, buldukları her yarıkta büyümüş gelincikleri çiğnememeye gayret ederek çevik adımlarla yürüyordu. Kendi bahçesinde gelincik yetiştirmeyi bir türlü başaramamıştı ama burada kendi kendilerine büyüyorlardı işte. Bunu vaazında kullanabilirdi...

Gül Paskalyası. Gül Paskalyası Yortusu'nda Kral Arthur'un sarayına gelen Kutsal Kâse'nin hikâyesini seviyordu. Seviyordu ama aynı zamanda bu hikâye onu hüzünlendiriyordu. Zira o gün her şövalye Kutsal Kâse'yi bulmaya yemin ediyordu, ama çoğu yolunu kaybediyor, en iyileri bile telef oluyordu. Saray parçalanıyordu. Uygarlık yok oluyordu. Neden?

İnsanların dünyasına hiçbir faydası olmayan bir rüya mahsulü için.

Hikâye üstüne üstüne geliyordu.

Kayalığın kıyısına ulaştı ve aşağıya köpeğine baktı. Oradaydı, burnu patilerinin arasında, mahzunluğu her tüyünden belli, işte orada yatıyordu. Adam köpeğe seslendi, köpek aniden başını kaldırdı, gözleri umut doluydu. Adam onun tanrısıydı. Adam aynen öyle uzanıp, sabır içinde kurtuluşu bekleyebilmeyi isterdi. "Ama asla gelmeyecek," dedi yüksek sesle ve sonra söylediği şeyin korkusuyla demir çivinin üçte ikilik kısmını yere çakmaya koyuldu.

Çivinin ağırlığını çekebileceğinden emin olduktan sonra ipi gemici düğümüyle dikkatlice bağladı, koşum takımını bedenine astı ve kendini kayaya doğru aşağıya bıraktı. Kayanın yüzeyine sürtünen potinlerine acıyarak baktı, daha geçen haftalarda alınmışlardı, oysa şimdi onları parçalıyordu. Karısı onu hem bu masraf için, hem de aldığı risk için paylayacaktı. Yaşam masraf ve riskten başka nedir ki diye düşündü, birazcık huzur bulma umuduyla, cemaatine huzuru telkin etmesine rağmen kendisinin ancak gecenin geç vakitlerinde, o da başka düşüncelerle birlikte bulabildiği huzuru bulma umuduyla.

Kendini aşağı bırakıp düz kayanın üzerine sıçradı, köpeğini şöyle bir okşadı, sonra incinmiş ayağını tetkik etti. Kan yoktu, burkulmuş olmalıydı, incinmiş yeri sıkıca bağlarken köpeği onu koyu kahverengi gözleriyle izliyordu,

"Hadi Tristan. Seni eve götürelim."

Aniden, uçurum duvarında uzun, dar bir yarığın varlığını fark etti, yarığın kenarları parlaktı, tuzlu rüzgârın parlattığı malakit, belki de demir cevherine benziyordu. Adam

parmaklarını engebeli kenarlar üzerinde dolaştırarak ilerledi, sonra kendini yarığın içine doğru yarı yarıya itti ve onu şaşkına çeviren şeyi gördü.

Mağaranın duvarı tamamen fosillerden oluşmuştu. Eğreltiotlarını ve denizatlarını seçebiliyordu. Tanımadığı küçük yaratıkların kıvrımlı izlerini gördü. Her şey öylesine hareketsizken, aniden; oraya onun gibi aniden gelmemiş olan bazı varlıkları rahatsız ettiğini hissetti.

Tedirginlikle çevresine bakındı. Kimse yoktu elbette, ama elleri parıltılı, kırılgan yüzey üzerinde kayıyordu ve durduramıyordu. Denizin lekelediği koyu renkli duvarlara baktı, ama deniz buralara nasıl ulaşmıştı? Tufandan bu yana olamazdı. Kutsal Kitap'a göre yeryüzünün 4000 yaşında olduğunu biliyordu.

Parmak uçlarını fosillerin sert kıvrımları üzerinde gezdirdi, onları bir kulağın içi ya da şeyin içi gibi hissederek... Yok, hayır, bunu düşünmeyecekti. Başka bir şey düşünmeye çalıştı, ama parmakları hâlâ şekiller mozaiğinin çıkıntılı yumuşak kenarları üzerinde geziniyordu. Parmağını ağzına götürdü, tuzun ve denizin tadını aldı. Zamanın keskin tadını.

Sonra, hiç sebepsiz, kendini yapayalnız hissetti.

Dark çakısını çıkarıp duvardan bir parça kazıdı. Eski bir denizatıydı aldığı, cebine koyup köpeğinin yanına gitti.

"Sakin ol Tristan," dedi, köpeğini koşum takımının içine sokarken. Hayvanı sağlamca bağladıktan sonra, ipi teçhizatın ortasındaki D-halkasına tutturdu ve kendini çabucak yukarı çekti. Sonra yere karnının üzerine uzandı ve ensesinden sıkıca kavrayıncaya dek köpeği yukarı çekmeye koyuldu. Hayvanın kenardan tırmanmasına yardım etti.

İkisi de nefes nefeseydi, yorulmuşlardı ve adam yanına su almayı unutmuştu.

Geriye yuvarlanıp sırtüstü uzandı, cebindeki denizatına dokunarak gökyüzünde hızla geçen bulutları izledi. Onu Arkeoloji Cemiyeti'ne gönderecek ve onlara keşfinden bahsedecekti. Fakat bu planı yaparken denizatını kendine saklamak istediğini fark etti. Onu kendine saklamayı her şeyden çok istiyordu; köpeğinin şaşkın bakışları altında kendini tekrar aşağıya bıraktı ve oradan başka bir anlamlı kaya parçası kazıdı. Musa'ya çölde verilen taş tabletlere benziyorlardı. Tanrı'nın tarihiydiler ve de dünyanın. Onun çiğnenmez kanunuydular; dünyanın yaradılışı, taşta korunmuştu.

Eve gidince kendini daha iyi, daha hafif hissetti ve piskoposla yediği yemeğin keyfini çıkardı, sonra çalışma odasında ikinci fosili paketledi ve seyis yamağıyla Arkeoloji Cemiyeti'ne gönderdi. Pakete bir kart bağlamış, üzerine de buluntu tarihini ve yerini yazmıştı.

Salts'ta daha önce hiç böyle bir şey görülmemişti. İki hafta içinde Kaya ve Taş Çukuru, evde kalmış teyzelerin boş odalarına dek taşan, papaz lojmanındaki kamp yataklarında eğreti uyuyan ve kayalığın kenarındaki bir çadırda berbat bir gece geçirmek için kura çeken fosil bilimcilerle doldu.

Mağarayı incelemeye Darwin'in kendisi de geldi. Teorilerini destekleyecek fosil kanıtlar bulunmadığından zor durumda olduğunu itiraf etti. *Türlerin Kökeni*'ne karşı çıkanlar bazı türlerin niye hiç evrim geçirmemiş gibi göründüğünü merak ediyorlardı. Şu sözüm ona "fosil merdiveni" neredeydi?

"Kambriyen dönemi bu açıdan oldukça yetersiz," dedi meslektaşlarına.

Mağara her nevi yeni ihtimali sunuyor gibiydi. Trilobitler, ammonitler, dalgalı kabuklu istiridyeler, dallı bacaklılar, uzun saplar üzerinde kırılgan yıldızlarla bir kiler gibi doluydu, üstelik, bu şeylerin hepsi buraya Nuh tufanı nevinden korkunç bir selle taşınıp birikmiş olmasına rağmen, cebinde denizatı taşıyan adam mutsuzdu.

Dünyanın başlangıcı hakkında konuşan heyecanlı sesleri dinledi. O her zaman, Tanrı tarafından oluşturulmuş ve sonra da kendi haline bırakılmış bir sabit-durum sistemine inanmıştı. Şeylerin hiç durmadan hareket edip devinmesi onun arzulayacağı bir şey değildi. Bozuk bir dünya istememişti. Yüce, görkemli ve değişmez bir şeyler istemişti.

Darwin onu rahatlatmaya çalıştı. "Beni sorumlu tuttuğun bu dünya daha az muhteşem, daha az güzel ya da daha az görkemli değil. Sadece biraz daha rahatsız."

Dark omuzlarını silkti. Tanrı niye böyle kendini daima düzeltmesi gereken kusurlu bir dünya yaratmıştı?

Bu ona kendini deniz tutmuş gibi hissettiriyordu. Bir o yana bir bu yana yalpalayarak, elleri sıkı sıkı tutunmaktan bembeyaz, içindeki kavganın kontrol altına almakla ilgili olduğunu biliyor, kendini deniz tutmuş gibi hissediyordu.

Kendi içindeki hareket, dünyanın içindeki gibiyse, o zaman kendini nasıl sakinleştirecekti? Bir yerlerde sabit bir nokta olmalıydı. O hep Tanrı'nın değişmeyen tabiatına ve Tanrı'nın yaratısının somut gerçekliğine tutunmuştu. Ama şimdi başına buyruk bir Tanrı vardı karşısında, bir dünya yaratmıştı ama sırf ne hale gelecek acaba diye meraktan. İnsanı da aynı biçimde mi yaratmıştı acaba?

Belki de Tanrı diye bir şey yoktu. Yüksek sesle güldü. Belki de, hep şüphe etmiş olduğu gibi, kendini yalnız hissediyordu, çünkü yalnızdı.

Fosillerin spiral şeklindeki oyuklarında dolaşan parmaklarını hatırladı. Onun bedeninin içindeki parmaklarını hatırladı. Hayır, bunları hatırlamamalıydı, hiçbir zaman. Yumruklarını sıktı.

Tanrı var ya da yok, tutunacak hiçbir şey yok gibiydi.

Cebindeki denizatını hissetti.

Cebinden çıkardı onu, elinde çevirdi, bir daha çevirdi. Yükselen sular onu sonsuza dek kayaların içine hapsetmeden önce, yavrularını kesesinin içinde taşıyan zavallı denizatı erkeğini düşündü.

Tutunmuş kayalara. O ilahiyi severdi. *Tutabilecek mi çapan seni yaşamın fırtınalarında?* İlahiyi mırıldandı: *Bir çapamız var dalgalar şahlanırken ruhu sağlam tutan. Tutunmuş kıpırdamaz kayalara, kök salmış derinden Kurtarıcımızın sevgisine.*

Tutunmuş kayalara. Tanrılardan ateşi çaldığı için kayaya zincirlenen Prometheus'u düşündü. Prometheus'un gündüz işkencesi bir kartal tarafından ciğerinin parçalanmasıydı, gece işkencesi ise ciğerinin tekrar büyümesi, cildinin –bir çocuğunki gibi taptaze ve narin–, yenilenmesiydi.

Tutunmuş kayalara. İşte bu kasaba, burada Salts'ta tepeye kurulmuş; her denizcinin ve karısının güvenilmez dalgaların güvenilir bir Tanrı tarafından yatıştırılacağına inanmak ihtiyacında olduğu bir balıkçı kasabası, bir sahil kasabası.

Güvenilmez dalgalar Tanrı olmasın?

Adam botlarını çıkarmış, giysilerini katlayıp itinayla onların üzerine koymuştu. Çıplaktı, ağır ağır denize girmek ve bir daha dönmemek istiyordu. Yanında götüreceği tek bir şey vardı, denizatı. Zaman içinde geriye yüzeceklerdi, tufandan önceki yere.

Kendimiz gibi olduğumuz son günümüz.

Domuz pastırması pişirmek için erken kalkmıştım. Sosis cızırdarken, Pew'un Çok Güçlü Samson kupasını aldım, giderken ona şarkı söylüyordum, *Tutabilecek mi çapan seni yaşamın fırtınalarında?*

"Pew! Pew!"

Ama çoktan kalkıp çıkmış, KöpekJim'i de yanına almıştı.

Fenerin her yerinde aradım onu, sonra cankurtaran sandalının olmadığını gördüm, denizci sandığının da.

İlk işi pirinç şeyi cilalamak olmalıydı, çünkü *Brasso*'yla kumaşlar hâlâ dışarıdaydı ve ortalık pırıl pırıldı, sıkı çalışmanın kokusu vardı havada.

Yukarı fenere koştum, telsizden duyulmayan gemilere baktığımız teleskopumuz oradaydı.

Açıklarda, sandalın içinde Pew'u görebileceğimi sanıyordum. Kimse yoktu. Deniz boştu.

Sabah saat 7'ydi ve öğlen fener için geleceklerdi. İçten içe hep bildiğim gibi, en iyisi şimdi buradan ayrılmak ve feneri zarar göremeyeceği yere, hafızaya hapsetmekti. Niye onları aletleri sökerken ve bölmeleri kordon altına alırken görmek isteyecektim? Pek fazla bir şeyim yoksa da kendi

eşyamı toplamaya başladım, sonra mutfakta teneke bir kutu gördüm.

Pew'un onu benim için bıraktığını biliyordum, çünkü tepesinde gümüş bir para duruyordu. Okuyup yazamıyordu ama şeyleri biçimlerinden tanıyordu. Benim şeklim gümüş bir paraydı.

Pew o kutuya ortalıktaki çayları ve tütünleri koyardı. Çay ve tütün, kâğıt kutular içinde, hâlâ oradaydı ve kutuların altında Pew'un banknotları duruyordu, Pew'un yaşam boyu birikimleriydi galiba. Onların da altında eski madeni paralar, eski İngiliz altınları, altından eski şilinler, gümüş altı sentler, yeşil ufacık üç penilikler vardı. Paranın yanı sıra deri bir kılıfın içinde katlı duran eski tip bir dürbün ve deri ciltli birkaç kitap vardı.

Onları çıkardım. İki adet ilk baskı: Charles Darwin, *Türlerin Kökeni*, 1859 ve *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde*, 1886. Diğerleri Babil Dark'a ait mektuplar ve defterlerdi.

Deri ciltli bir dizi kitaba ufacık bir elyazısıyla yazılar yazılmış, mürekkeple fosiller ve çiçekler çizilmişti – Dark'ın Salts'taki hayatının günlüğü. Kâğıda sarılmış, bir köşesine BD harflerinin kabartma olarak işlendiği, aşınmış deri bir kılıf vardı. Kahverengi bir kurdeleyi açtım ve yere ayaklarımın üzerine bir kâğıt yığını saçıldı. Yazılar büyük ve düzensizdi. Kendisini çizmişti, gözlerinin üstü hep karalanmıştı ve güzel bir kadının kalın resim kâğıdına profilden yapılmış suluboya resimleri vardı.

Her şeyi okumak istiyordum, ama burada buna vaktim kalmamıştı.

O halde bu geçmiş geleceğe sürüklenmek zorundaydı, çünkü şimdiki zaman, kötü yapılmış bir iskemle gibi altımda bel vermişti.

Haftada-bir-kurulmalı saat hâlâ tıkırdıyordu, ama ben artık gitmek zorundaydım.

1828'de Josiah Dark'a ait olan bir Bristol haritasını açtım. Bardak altlığı olarak kullandığı yer rom lekesi olmuştu. Liman kısmında Ends Meet[7] adlı bir han vardı.

Belki de Pew oraya gitmişti.

7 İki Yaka. (ç.n)

Tufandan önceki yer.

Böyle bir yer hiç oldu mu? Kutsal Kitap'taki hikâye gayet basit: Tanrı kötü dünyayı yerle bir etti ve sadece Nuh ile ailesi kurtuldu. Kırk gün ve kırk gece sonra Nuh'un gemisi Ağrı Dağı'na vardı ve sel suları çekilirken orada kaldılar.

Bir düşün; imkânsız bir anın kanıtı. Bir hatıra gibi yapayalnız bırakılıp zamana çakılmış. Bu yaşanmış olamazdı, ama oldu – bak, gemi var, saçma, tumturaklı, kısmen mucize, kısmen delilik.

Hayatımı da böyle düşünmek daha iyi – kısmen mucize, kısmen delilik. Kafama taktığım şeyleri kontrol edemeyeceğimi kabul etmem daha iyi. Hayatım bir enkazlar ve seferler yığını. Varılacak, gidilecek bir yer yok; yalnızca kumsallar ve enkazlar var; sonra bir başka gemi ve bir başka medcezir.

Bana bir hikâye anlat Gümüş.

Ne hikâyesi?
Sonra olanların hikâyesini.
Bu değişir.
Neye göre?
Benim nasıl anlattığıma göre.

YENİ GEZEGEN

Bu bir aşk hikâyesi değil, ama içinde aşk var. Yani, aşk hemen dışında, zorlayıp girmek için yer arıyor.

Buradayız, oradayız, burada değiliz, orada değiliz, toz zerrecikleri gibi dönüyoruz, evrenin haklarına soyunarak. Önemli olarak, bir hiç olarak, hiç istemeden kendi yarattığımız hayatların içinde kapana kısılmış olarak. Ansızın patlak vererek, tekrar deneyerek, geçmişin bizimle niye geldiğini merak ederek, geçmiş hakkında nasıl olup da konuşabileceğimizi merak ederek.

Büyük Merkez İstasyonu'nda gidip hayatınızı kaydedebileceğiniz bir gişe var. Siz konuşuyorsunuz. O kaydediyor. Günümüzün günah çıkarma biçimi – rahip yok, sessizlik içinde yalnızca kendi sesiniz. O sırada neyseniz, gelecek için dijital olarak saklanıyorsunuz.

Kırk dakikanız var.

Peki bu kırk dakikada ne söylerseniz –ölüm döşeğindeki son sözleriniz neler olur? Nedir hayatınızda dalgalara gömülen ve nedir bir deniz feneri gibi sizi eve çağıran?

Bir hikâyeyi başka bir hikâyeye üstün tutmamamız söylenir bize. Tüm hikâyeler anlatılmalıdır. Belki doğrudur bu, belki tüm hikâyeler dinlenmeye değer, ama tüm hikâyeler anlatmaya değmez.

Hayatım dediğim su birikintisinden geriye dönüp baktığımda, kendimi orada, deniz fenerinde Pew'la görebiliyorum ya da Kaya ve Taş Çukuru'nda yahut bir uçurum kıyısında, başkalarının hayatları olduğu ortaya çıkan fosilleri toplarken. Benim hayatım. Onun hayatı. Pew. Babil Dark. Hepimiz, medcezir gibi, ayın çekiminde, dalganın kırıldığı yerde geçmiş, bugün ve gelecek, bağlıyız birbirimize.

Orada, ağır ağır dolaşıyorum büyümenin kıyısında, sonra rüzgâr geliyor ve beni uzaklara savuruyor, Pew'a seslenmek için çok geç, çünkü o da savruluyor uzaklara. Kendi kendime büyümek zorunda kalacağım.

Ve öyle yapıyorum; sana anlatmak istediğim hikâyeler hayatımın bir kısmına ışık tutacak, gerisini ise karanlıkta bırakacak. Her şeyi bilmene gerek yok. Her şey diye bir şey yok. Hikâyeler kendisi anlamı yaratır.

Varlığın sürekli anlatısı bir yalan. Sürekli bir anlatı yok, aydınlanmış anlar var, gerisi karanlık.

Yakından bakarsanız, yirmi dört saatlik gün tek bir ana sığar; kesintili amfetamin dünyasının ölü-doğası. O kadın – bir pietà.[8] Bu adamlar, meçhul bir haber getiren hoyrat melekler. El ele tutuşmuş, zamanı çekiştiren çocuklar. Ve her ölü-doğada bir hikâye var, o hikâye bilmen gereken her şeyi anlatır.

İşte orada; suyun ötesindeki ışık. Senin hikâyen. Benimki. Onunki. İnanmak için görülmesi gerekir. Ve duyulması. Anlatının sonsuz uğultusunda, günlük gürültüye rağmen, hikâye duyulmayı bekler.

Bazı insanlar en iyi hikâyelerin söze dökülmediğini söyler. Onlar Fener Bekçisi olmak için yetiştirilmediler. Sözcüklerin kayıp gittiği ve mühim şeylerin genelde söylenmeden kaldığı doğrudur. Mühim şeyler, yüzlerden, mimiklerden anlaşılır, kilit vurulmuş dilimizden değil. Doğru şeyler ya çok büyük

8 Meryem'i kucağında ölü İsa'yla gösteren tasvirler. (ç.n.)

ya da çok küçüktür, her halükârda, dil denilen o kalıba uymayan yanlış bir boydadır.

Bunu biliyorum. Ama başka şeyler de biliyorum, çünkü ben Fener Bekçisi olmak için yetiştirildim. Günlük gürültüyü kıs, ilk başta sessizliğin ferahlığı gelir. Sonra, usulca, ışık kadar sessizce, anlam geri gelir. Sessizliğin söze dökülebilen parçasıdır sözcükler.

Savaş gemisi büyüklüğündeki kaçak kamyonlardan kurtularak, su kıyısındaki Ends Meet adlı hanın yerini The Holiday Inn diye bir şeyin aldığını öğrendim. Pew'un hikâyelerinde sıradan bir denizci hep yatağın yarı fiyatına bir hamak isterdi, ama The Holiday Inn'de hiç hamak yoktu, bu yüzden istemeye istemeye tek kişilik bir odayla tek kişilik bir yatağa razı oldum.

Pew'u sorduğumda, resepsiyonist Bay Pew adında bir konuklarının olmadığını söyledi, ama olağandışı bir adam, bu onun kullandığı sözcüktü, olağandışı, küçük bir köpekle gelip oda istemişti. Onu kabul edememişlerdi, a) çünkü otelde hayvanlara izin yoktu ve b) çünkü o eski İspanyol altınları artık Avrupa Birliği sınırları içinde geçmiyordu.

"Nereye gitti?" diye sordum coşku ve heyecanla.

Bilmiyordu, fakat bir gün benim için geri döneceğinden emindim.

Bayan Pinch'in tavsiyesine uyup bir iş bulmaya karar verdim. Pew'un parasını harcamayacaktım, belki bir gün onun ihtiyacı olurdu.

Ertesi sabah temizlendim, giyindim, odamda aynanın önünde durdum ve muşamba yağmurluğumu giyeyim mi diye düşündüm. Sarıydı ve üstüme büyük geliyordu. Deniz fenerinde bu konu hakkında hiç düşünmemiştim, öyle ya da böyle The Holiday Inn beni sıkılgan biri yapıyordu. Pew'a göre Bristol'ın bir denizci kasabası olması gerekiyordu, ama

dün alışveriş merkezinde sarı muşamba yağmurluk giyen tek kişi bendim.

Onun yerine bir fanila daha giydim.

Kütüphanede coşku ve hevesle kendimi tanıttım, ama kütüphaneci bu iş için deneyimim ve eğitimim olmadığını söyledi.

"Sizin için kitapları raflara koyamaz mıyım?"

"Bizim yaptığımız iş bu değil."

Çevreme baktım, raflar kitaplarla doluydu.

"Ama birileri bunu yapıyor olmalı. Sizin yerinize bunu ben yapacağım."

"Burada şu anda hiç iş imkânı yok."

"Ben iş imkânı istemiyorum." (Bayan Pinch'in Dişilerin çok hırslı olmaması gerektiğiyle ilgili söyledikleri aklıma gelmişti). "Ben sadece bir iş istiyorum."

"Maalesef bu mümkün değil. Ama kitaplar ilginizi çekiyorsa kütüphaneye üye olabilirsiniz."

"Evet, ilgimi çeker, teşekkürler. Olacağım."

"İşte form. Sürekli bir ikametgâh adresi, elektrik faturası ve imzalı bir fotoğraf lazım."

"Nasıl yani, film yıldızlarınınki gibi mi?"

"Sizi en az iki yıldır tanıyan birinin fotoğrafı imzalaması gerekli."

"Sanırım Bayan Pinch bunu yapabilir..." (Bu kütüphanecinin Bayan Pinch'le bir akrabalığının olup olmadığını merak etmeye başlamıştım.)

"Nerede oturuyorsunuz?"

"The Holiday Inn'de."

"Bu sürekli bir adres değil."

"Evet değil, İskoçya'dan henüz geldim."

"Oradaki kütüphaneye üye misiniz?"

"Orada kütüphane yok. Üç ayda bir gelen bir kamyonet

vardı, ama onda da sadece Mills & Boon, Gerçek Suçlar, Ornitoloji, İkinci Dünya Savaşı, Bölge Tarihi bulunuyordu, ama zaten biz hepsini biliyorduk, çünkü pek bir şey yoktu, bir de konserve meyveler. Kamyonetin bir kısmı da bakkaldı."

"İskoçya'daki adresinizi kanıtlayabileceğiniz bir şey var mı elinizde?"

"Orayı herkes bilir, Cape Wrath'teki deniz feneri. Kıyıdan dümdüz yürüyün, kesin görürsünüz."

"Aileniz fener bekçiliği yapıyor o zaman, değil mi?"

"Hayır, annem öldü, hiç babam olmadı, Pew beni deniz fenerinde büyütüyordu."

"O zaman belki Bay Pew sizin için bir mektup yazabilir."

"O kördür ve şimdi nerede olduğunu bilmiyorum."

"Bu formu alın ve doldurduğunuz zaman bana getirin."

"Şimdi üye olamaz mıyım?"

"Hayır."

"Sadece cumartesi günleri burada çalışamaz mıyım?"

"Hayır."

"Peki, her gün buraya gelip kitap okuyacağım o zaman."

Ve öyle de yaptım.

The Holiday Inn, uyuyamayacak denli yorgun konuklara gece vardiyasında cips ve bezelye servisi yapmam karşılığında, penceresiz küçük odamda kalmaya devam etmemden gayet memnun oldu. Sabah saat 5'te işim bittiğinde 11'e kadar uyuyordum ve sonra doğruca Halk Kütüphanesi'ne gidiyordum.

Ama sorun şuydu ki kitapları ödünç alamıyordum, başka birisi kitabı almadan hikâyenin sonuna asla gelemiyordum. Bu beni çok üzüyordu, bu yüzden astronot giysisi gibi parlak gümüş kapaklı defterler aldım. Yazabildiğim kadar hızlı bir şekilde hikâyeleri yazıyordum, ama tüm elime geçen sonu olmayan başlangıçlardı.

* * *

Venedik'te Ölüm'ü okuyordum ve kütüphane kapanıyordu, dolayısıyla alabildiğine gönülsüzce kitabı geri verdim, sabah ilk iş, saat dokuzu vurur vurmaz orada olacağımı söyledim.

Kitabı benden önce birileri alır diye öyle korkuyordum ki, sabah erkenden cips ve bezelye servisini kesip önlüğümü çıkardım ve tapınakta mucize arayan bir hacı gibi kütüphanenin basamaklarını koşarak çıktım.

Oradaki tek kişi ben değildim.

Bir köşeye, önünde pille çalışan ışıklı bir Eyfel Kulesi bulunan yaşlı bir ayyaş çömelmişti. Bana Paris'te mutlu olduğunu, ama Teksas'ta mı, yoksa Fransa'da mı olduğunu hatırlayamadığını söyledi.

"Hepimiz eskiden mutluyduk, değil mi? Ama şimdi niçin mutlu değiliz? Bunu bana söyleyebilir misin?"

Söyleyemezdim

"Onu gördün mü?" dedi caddede sallanıp duran birini votkalı votkalı işaret ederek. "Her yere köpek giysisiyle gidiyor, öyle yapıyor. Sadece doğru köpeği bekliyor."

"Benim bir köpeğim var. Adı KöpekJim. İskoçya'da bir deniz fenerinde yaşıyor." (Şu an için doğru olmasa da hayatının büyük bölümü için doğruydu bu.)

"İskoç teriyeri mi?"

"Yok, ama İskoçya'da yaşıyor."

"O zaman İskoç teriyeri olmalı – hayattaki saçmalıklardan biri de bu. Hayattaki her şey saçma zaten."

"Bayan Pinch de öyle diyor. O da yaşamın akşam karanlığıyla çöken bir ıstırap olduğunu söyler."

"Bekâr bir hanım mı?"

"Ah, evet. Doğduğundan beri."

"Köşesi nerde?"

"Anlamadım."

"Geceleri nerede oturuyor? Ben burada oturuyorum. O nerede oturuyor?"

"İskoçya'da Salts diye bir yerde. Railing Row'da yaşıyor.

"Belki yazı orada geçiririm."

"En iyi zamanıdır, sıcak olur."

"İnsan ısınmak için ne vermez? Bu ışıklı modeli ondan yaptım, bilirsin işte. Ellerimi ısıtıyor. Elini ısıtmak ister misin? Hay Allah, senin gibi genç bir kızın dışarda ne işi var?"

"Kütüphanenin açılmasını bekliyorum."

"Ne, ne bekliyorsun?"

"Almak istediğim bir kitap var – ah, uzun bir hikâye."

(Ama kitap çok kısa.)

Çift kanatlı kapı açıldığında, masaya gidip kendimi tanıtmış ve kitabı istemiştim ki, önceki gece kütüphanecinin kitabı kendisinin aldığını ve sabah da telefon edip hasta olduğunu söylediğini öğrendim.

"Bana neyi olduğunu söyleyebilir misiniz? Nasıl hasta, karın ağrısı ya da soğuk algınlığı gibi mi? Yoksa dört gözle beklediği bir yıllık izin mi?"

Görevli bunu söyleyemeyeceğini belirtti –aslında umurunda değildi–, sonra Deniz Hikâyeleri rafını alfabetik sıraya sokmak üzere geri gitti.

Midem bulanıyordu. Kütüphaneden çıktım ve deli gibi dolanmaya başladım. Sonra kitapçının birinde kitabı buldum, bir iki sayfa okumuştum ki tezgahtâr geldi ve kitabı ya satın almam ya da yerine bırakmam gerektiğini söyledi.

Kendime söz vermiştim, Pew'un nerede olduğunu bulana dek, çok ihtiyaç duyarsam yiyecek hariç hiçbir şey satın almayacaktım. Bu yüzden tezgahtâra, "Onu alacak param yok ama burada bırakamam da, çünkü onu seviyorum," dedim.

Hiç duygulanmamıştı. Onu satın almamız ya da bırakmamız gereken bir dünyada yaşıyoruz. Sevgi bir şey ifade etmiyor.

İki gün sonra kasabada yürürken Starbucks'ta kütüphaneciyi gördüm. Camın kenarında oturmuş *Venedik'te Ölüm*'ü okuyordu. Neler hissettiğimi bir düşünün... Camın kena-

rında durup onu izledim, burnunu ağır, veba-kokan havaya doğru kaldırmış, uzaklara bakıyordu, oysa sadece Lido'yu görüyordu.

Köpekli bir adam dilenci olduğumu düşünmüş olmalıydı, aniden elime bir sterlin tutuşturdu, ben de içeri girdim ve bir espresso alıp onun hemen arkasına, gerçekten çok yakınına oturdum, böylece sayfayı okuyabiliyordum. Beni biraz tuhaf bulmuş olmalıydı – bunu anlarım çünkü bazı insanlar biraz tuhaftır – onlarla otelde karşılaşmıştım – ama birden verilmiş bir sözü bozar gibi kitabı çat diye kapattı ve çıktı gitti.

Onu izledim.

Kuaföre gitti, Woolwoth's'a, kayropraktik kliniğine, evcil hayvan satan bir dükkâna, videocuya ve son olarak da eve. Mikrodalgada ısıttığı rigatoni pomadori'nin ve *Venedik'te Ölüm*'ün önüne yerleşene dek oralarda gizli gizli dolandım.

Bu bir ıstıraptı.

Sonunda uyuyakaldı ve kitap elinden kayıp yere düştü.

Oradaydı, birkaç metre ötemde. Camı kaldırabilsem, kendime doğru çekmem yeterdi. Kitap yarı-kapalı, mavi halının üzerinde duruyordu. Manyetik güçlerle onu kendime çekmeyi denedim. Şöyle dedim: "Hadi, buraya gel!"

Kitap kımıldamadı. Pencereyi kaldırmayı denedim, ama kilitliydi. Kendimi Kutsal Kâse Şapeli'nin dışındaki Lancelot gibi hissettim – ama o öyküyü de hiç bitirememiştim.

Günler geçiyordu. İyileşene dek gözümü ondan ayırmadım. Bundan fazlasını yaptım; posta kutusuna aspirin attım, işe yarayacağını bilseydim kan bankasına kan bile bağışlardım, ama benim yardımım olsun ya da olmasın iyileşiyordu ve günü geldiğinde onu kütüphaneye dek izledim.

Kitabı içeri götürdü, giriş kaydını yaptı ve bir müşteriyle ilgilenmeye gitti. Kitapları raflara götürmek için kullandıkları beyaz plastik arabadan kaptım kitabı. Tam okuma odasına

doğru yönelmiştim ki bıyıklı bir görevli – kadındı ama bıyığı vardı, bu genelde kötüye işarettir – işte bu görevli, kitabı elimden çekti ve kitabın bir müşteriye ayrıldığını söyledi.

"Ben bir müşteriyim," dedim.

"İsminiz?" dedi, bu bir suçmuş gibi.

"Listenizde adım yok."

"O zaman kitap tekrar geri getirilene dek beklemek zorundasınız," dedi aşikâr bir memnuniyetle. Bazı kütüphanecilerde gördüğünüz şeydi bu – kitabın baskısının tükendiğini, ödünç verildiğini, kaybolduğunu, hatta henüz yazılmamış olduğunu söylemekten zevk alırlardı.

Kütüphaneye bir kitap adları listesi bırakmıştım, nasıl olsa bir gün yazılacaklardı, en iyisi şimdiden sıranın en başında olmaktı.

O akşam kütüphaneciyi evine kadar izledim, çünkü onu izlemeyi alışkanlık haline getirmiştim ve alışkanlıkları kırmak zordur. Her zamanki gibi içeri girdi ve sonra bahçede oturmak üzere geri çıktı, elinde *Venedik'te Ölüm* vardı, Kendi Kopyası. Tek yapmam gereken telefonun çalmasını beklemekti, nitekim çaldı da, hemen ön çimenliğe koştum ve kitabı kaptım.

Aniden telefonda bağırdığını işittim, "Eve biri girmiş – ah, evet yine o işte – polis çağırın!"

Ona yardım etmek için seğirttim, ama bağırmayı kesmedi, bütün evi aradım, kimseyi bulamadım, geldiğinde polise de aynen bunu söyledim. Dinlemediler, beni tutukladılar ve eve zorla girenin ben olduğumu söylediler – benim tek istediğim kitabını ödünç almaktı.

Bundan sonra her şey daha da zorlaştı, çünkü annemin de babamın da olmadığı ortaya çıktı, resmi olarak mevcut değildim. Onlardan Bayan Pinch'e telefon etmelerini rica ettim, ama o benim gibi birinin varlığını daha önce hiç işitmemiş olduğunu iddia etti.

Polis beni hoş bir adamla görüştürdü, kendisi Genç Suçlular psikiyatrıymış, oysaki ben kütüphaneciyle Bayan Pinch dışında kimseyi kızdırmamıştım. Onlara *Venedik'te Ölüm*'den bahsettim ve kütüphaneye kaydolmamla ilgili güçlüklerden, psikiyatr başını salladı ve yeni bir gezegenmişim gibi, gözlemlenmek üzere haftada bir ona gelmemi söyledi.

Ki, bir açıdan, öyleydim.

Dark aya bakıyordu.

Eğer dünyanın tarihi fosile yazılıysa, evreninki niye olmasın? Kemik beyazı, yaşamın ağarmışı Ay, vaktiyle Dünya gibi gezegenlerle dolu güneş sisteminden yadigâr.

Tüm gökyüzünün bir zamanlar canlı olması gerektiğini düşündü; onu böyle kavrulmuş, soğuk bir yer haline getiren aptallık ya da özensizlik olmalıydı.

Küçük bir çocukken gökyüzünü deniz, yıldızları da direkleri aydınlatılmış gemiler olarak hayal ederdi. Geceleri deniz kara ve gökyüzü kara olduğunda; yıldızlar suyun yüzeyini bir geminin omurgası gibi yarıp geçerdi. Yıldızların yansımalarına taş atarak, onları vurarak, parçalayarak ve tekrar eski durağan hallerine geri dönmelerini izleyerek eğlenirdi.

Şimdi gökyüzü ölü bir denizdi; yıldızlar ve gezegenler ise Darwin'in fosilleri gibi bellek noktalarıydı. Felaketlerin ve hataların arşivleri vardı. Dark orada hiçbir şey olmamasını isterdi; ne tek bir kanıt ne de bilmenin bir yolu. Darwin'in bilgi ve ilerleme dediği şey Dark'a göre meşum bir günlüktü; okumamanın daha iyi olacağı bir kitap. Yaşamda okumamanın daha iyi olacağı pek çok şey vardı.

Mutedil sertlikte kayalardan oluştuğunda, deniz kıyısında dolaşıp aşınmayı izlemek iyidir. Çoğu durumda gelgitler sarp kayalık-

lara günde iki kez yalnızca kısa bir süreliğine ulaşır ve dalgalar bu kayalıkları sadece kum ya da çakıltaşıyla yüklü olduklarında aşındırır; çünkü saf suyun bir kayanın aşınmasını ya çok az etkileyeceği ya da hiç etkilemeyeceğine inanmak için sebep vardır. Sonunda sarp kayanın altı aşınır, aşağıya büyük parçalar düşer, kalanlar kımıldamaz, sabittir, onlar az az aşınmak zorundadır, küçülene kadar, dalgalarla yuvarlanabilecek hale gelene kadar ve sonra daha kolayca çakıltaşına, kuma veya çamura karışırlar.

Dark kitabı kenara koydu. Pek çok kez okumuştu onu ve tedrici aşınmanın tüm emarelerini görmüştü kendinde. Neyse, belki de daha sonra bulacaklardı onu, dişleri dışında hiçbir yerinden tanınamayacaktı – evet, inatçı çenesi giden son şey olacaktı. Sözcükler, tüm sözcükler, dalgalarla dağılmış.

Bazen kendimi yukarıda, Am Parbh'da düşünürüm.

Ayrılacağımı bildiğim, Dönüm Noktası. *Gidecek olmak, gitmek zorunda kalacak olmak*, çekimdeki hassas değişiklikler, farklı ruh hallerine delalet ediyor, ama görünürde hep aynı son, son diye bir şey olmadığı dışında ve son görünür olduğunda, kıyıya hiç çıkmayacak, ufuktaki bir gemidir hep.

Yine de gemi görüş alanında olmalı, denize çıkmak için toplanmalıyız. Geleceğimize, geleceğimiz üzerindeki kontrolümüze inanmalıyız. Ama gelecek geldiğinde, *McCloud* gibi gelir, en son teknolojiyle ve yeni bir tayfayla donanmış olarak, fakat içinde hüküm süren eski *McCloud*'dur.

Onu ister keşfet ister keşfetme, fosil kayıtları daima oradadır. Geçmişin kırılgan hayaletleri. Bellek, ister dalgalı olsun, ister sakin, su yüzeyine benzemez. Katman katmandır bellek. Olduğun şey başka bir yaşamdı, ama kanıtlar kayanın içinde bir yerde – tam da dik durabileceğini düşündüğün anda, mücadele eden yaşam formlarının, trilobitlerin ve ammonitlerin içinde.

Seneler önce Railings Row'da, birleştirilmiş iki mutfak iskemlesinin üzerinde, Bayan Pinch'in kuştüyü yorganının altında, güvenilir ve değişmez bir dünya için ağlamıştım. Tekrar başlamak istemiyordum. Çok küçük ve çok yorgundum.

Pew bana hiçbir şeyin yitmediğini öğretmişti, her şey geri gelirdi, eskisi gibi değilse de, değişmiş haliyle.

"Hiçbir şey sonsuza dek aynı biçimi korumaz çocuk, Pew bile."

Darwin *Türlerin Kökeni*'ni yazmadan önce, bir doğabilimci olarak HMS *Beagle*'da[9] beş yıl geçirdi. Onun doğada bulduğu, bizim onları tanıdığımız biçimiyle geçmiş, şimdi ya da gelecek değil, yaşamın sürekli geçirdiği evrimsel bir değişim süreciydi –enerji asla çok uzun süre bir yerde tutulamaz– yaşam daima oluş halindedir.

Pew ve ben, ışınlar ve kıvılcımlar gibi deniz fenerinden çıktığımızda, her şeyin olduğu gibi sürmesini istiyordum. Somut ve güvenilir bir şeyler istiyordum. İlki annemden, öteki Pew'dan olmak üzere iki kere uzaklara savrulmuş biri olarak, güvenli bir kara parçası arıyordum ve kısa süre sonra bir tane bulma yanılgısına düştüm.

Ama yapacak tek şey hikâyeyi tekrar anlatmaktı.

Bana bir hikâye anlat, Gümüş.
Ne hikâyesi?
Konuşan kuşun hikâyesini.

9 İngiliz Kraliyet Donanması'na ait gemi, ilk kez 1820'de suya indirildi. *Beagle* bir araştırma gemisi olarak üç büyük sefer yaptı. 1831-36 yılları arasında yapılan ikinci seferde Charles Darwin de gemideydi. (yay. n.)

Bu sonraydı, çok sonraydı, ayağımı yere basıp, büyüdüğümde.

Bu hâlâ senin hikâyen.

Evet.

KONUŞAN KUŞ

Gümüş hakkında iki gerçek: Kendi ışığının % 95'ini yansıtır. Az miktarda güvenle yenebilen ender değerli metallerdendir.

Capri'ye gittim, çünkü etrafım suyla çevrili olduğunda kendimi daha iyi hissediyorum.

Grotto Azzurro'ya bakan yamaçtaki beyaz badanalı dar sokakların birinden kıvrıla kıvrıla iniyordum ki, birinin beni çağırdığını duydum – "Bongiorno Gümüş!"

Küçük bir dairenin penceresinde büyük bir kafes ve büyük kafesin içinde yuvarlak parlak gagalı bir kuş vardı.

Bunun bir tesadüf olduğunu biliyordum –her ne kadar Jung böyle bir şey yok dese de, bunun bir büyü olmadığını biliyordum– eğitilmiş tüylü bir gırtlaktı sadece, fakat içimde birilerinin beni çağırmasını beklediğim bir ana denk gelmişti. İsimler yine de büyülüdür; Sharon, Karen, Darren ve Warren bile bir yerlerde birileri için büyülüdür. Peri masallarında, birinin adını söylemek vukuftur. Ben sizin adınızı bildiğimde, sizi çağırabilirim ve ben sizi çağırdığımda siz bana gelirsiniz.

Bu yüzden, kuş "Bongiorno Gümüş!" dediğinde durdum ve uzunca bir süre ona baktım, ta ki hırsız ya da deli olduğumu düşünen bir kadın içeriden çıkıp elindeki ufak Meryem Ana heykelciğiyle pencereye vurana dek.

Ona dışarı gelmesini işaret ettim ve kuşu satın alıp alamayacağımı sordum.

"Hayır hayır hayır!" dedi, "Quell'uccello è mia vita!" (*Bu kuş benim hayatım!*)

"Ne, tüm hayatın mı?"

"Si si si! Mio marito è morte, mio figlio sta nell'esercito e ho soltano un rene." (*Kocam öldü, oğlum askerde, sadece tek bir böbreğim var.*)

Bu ikimiz için de pek iyi sayılmazdı. Meryem Ana'yı sıkıca kavradı.

"Se non fosse per quell'uccelo e il mio abbonamento alla *National Geographic Magazine* non avrei niente."

(*Bu kuştan ve* National Geographic Dergisi *aboneliğimden başka hiçbir şeyim yok.*)

"Hiçbir şey mi?"

"Niente! Rien! Zilch!"

Kapıyı çarptı ve Meryem Ana heykelciğini penceredeki kuş kafesinin içine koydu. Kanatsız ve ayakları yerde, bir espresso için oradan sessizce sıvıştım.

Böylesine güzel bir ada – mavi, bej, pembe, turuncu. Ama ben o gün renk körüydüm. O kuşu istiyordum.

O gece daireye sessizce yaklaştım ve pencereden içeri baktım. Kadın İtalyanca dublajlı *Batman*'i izlerken iskemlede uyuyakalmıştı.

Kapıya dolanıp açmayı denedim. Açıktı! İçeri süzüldüm, el işi dantel ve plastik çiçeklerle dolu küçük odaya doğru sessizce ilerledim. Kuş beni fark etti – "Cici oğlan! Cici oğlan!" Böyle bir anda cinsiyeti kim kafaya takar ki?

Parmak uçlarında, gülünç ve ciddi, kafese gittim, telden kapıyı açtım ve kuşu yakaladım. Oldukça mutlu bir şekilde parmağımın üzerine sıçradı, ama kadın kıpırdanıyordu ve sonra kuş Sorrento'ya dönmekle ilgili korkunç bir şarkı söylemeye başladı.

Ok gibi hızlı davranıp gagasına dantelden bir bardak altlığı doladım ve odadan çıkıp sokağa süzüldüm.

Bir hırsızdım. Kuşu çalmıştım.

Altı ay boyunca adanın benim olan kısmında ürkek ve tedirgin yaşadım. Eve dönmeyi reddettim, kuşu karantinaya koyamazdım. Eşim beni ziyarete geldi ve niçin eve dönmediğimi sordu. Eve gelemediğimi söyledim – bu bir kuş sorunuydu.

"İşin batıyor, ilişkin bozuluyor – unut kuşu."

Kuşu unut! Deneyebilirdim tabii ve kendimi unuturdum. Ve elbette ki sorun buydu – kendimi, kuştan çok önce, o kadar uzun süre unutmuştum ki şimdi karmakarışık ve çıldırtıcı yollarla kendimi unutmaya ve ama gene de bulmaya devam etmek istiyordum. Kuş ismimi söylediğinde, ismimi daha yeni duymuş gibiydim, ilk kez değil ama uzun süre sonra, uyuşturucu bir düşten çıkan biri gibi.

"Bongiorno Gümüş!" Kuş bana her gün adımı hatırlattı, yani kim olduğumu.

Daha açık olmak isterdim. "Hayatımda hiç ışık olmadı. Hayatım beni canlı canlı yiyor," diyebilmeyi isterdim. "Akıl sağlığım yerinde değil, kuşu bu yüzden çaldım," diyebilmeyi isterdim. Aslında bu doğruydu, polis beni çok-sevilen bir papağanı çalmakla suçlamak yerine, işte bu nedenle serbest bıraktı. İtalyan doktor bana Prozac verdi ve beni Londra'daki Tavistock Kliniği'nde bir dizi randevu için oraya gönderdi. Kuşun eski sahibi olup, sonra ona tekrar sahip olan kadın benim için üzüldü; her şey bir yana, bir papağan kaybetmiş olabilirdi, ama doğrusu kendisi kaçık değildi. Pizzacıdaki sevimli adamın ona hayatımın geri kalanını geçireceğimi söy-

lediği yerde, yani tımarhanede okumam için bana bir yığın *National Geographic* verdi.

Hayatımın geri kalanı. Hiç dinlenmeyip hep koşmuştum. Öyle hızlı koşmuştum ki güneş bile üzerime gölge edememişti. Evet, şimdi burada, bu selva oscura'da –yolun ortasında, karanlık bir ormanda– meşalesiz, kılavuzsuz, hatta bir kuşum bile olmadan, kaybolmuş haldeyim.

Psikiyatr tırnakları çok temiz, kibar ve zeki bir adamdı. Bana o dönemde niçin yardım istemediğimi sordu.

"Yardıma ihtiyacım yok – bu türüne zaten yok. Kendi kendime giyinebiliyor, tostumu yapabiliyor, sevişebiliyor, paramı kazanabiliyor, üstelik mantıklı olabiliyorum."

"Kuşu niçin çaldın?"

"Konuşan Kuş hikâyelerini severim, özellikle de Woodbird'ün ormandan çıkarıp hazineye götürdüğü Siegfried'in hikâyesini. Siegfried kuşları dinleyecek kadar aptaldı elbette. Ben de hayatımın dışarıya açılan camından cik cikleyeni dinlemem gerektiğini düşündüm."

"Kuşun seninle konuştuğunu mu düşündün?"

"Evet, kuşun benimle konuştuğunu biliyorum."

"Onun yerine konuşabileceğin hiç kimse yok muydu?"

"Ben kuşla konuşmuyordum. Kuş benimle konuşuyordu."

Uzun bir sessizlik oldu. İnsanlara söylenmemesi gereken şeyler vardır. Yukarıya bakınız.

Zararı telafi etmeye çalıştım.

"Bir zamanlar bir terapiste gitmiştim. O bana *Örülmemiş Ağ* adlı bir kitap vermişti. Açıkçası, kuşu dinlemeyi tercih ederim."

Şimdi durumu kendim için daha da zorlaştırmıştım.

"Başka bir kuş ister misin?"

"O herhangi bir kuş değildi. Adımı bilen bir kuştu."

Doktor koltuğunda arkasına yaslandı. "Günlük tutuyor musun?"

"Gümüş yaldızlı defterlerden oluşan bir koleksiyonum var."

"Süreklilik taşıyorlar mı?"

"Evet, hepsini aynı kırtasiyeden aldım."

"Yani, hayatının tek bir kaydını mı tutuyorsun, yoksa birden çok mu? Belki de zaman zaman birden çok hayatın olduğunu düşünüyorsundur?"

"Tabii ki öyle düşünüyorum. Tek bir hikâye anlatmak imkânsız olurdu."

"Belki de denemelisin."

"Başlangıç, gelişme ve son mu?"

"Öyle bir şey – evet."

Babil Dark'ı düşündüm, onun muntazam kahverengi defterlerini ve karmakarışık dosyasını. Işıktan hikâyeler çekip çıkaran Pew'u düşündüm.

"Jekyll ve Hyde'ın hikâyesini biliyor musun?"

"Elbette."

"İyi o zaman – iki aşırı uçtan da kaçınmak için, aradaki bütün hayatları bulmak gerekir."

Denizatı cebindeydi.

Dark sahilde yürüyordu.

Gökte yeniay vardı ve sanki kumları botlarının üzerine savuran rüzgâr tarafından ittirilmişçesine geriye kaykılmıştı.

Cape Wrath'e baktı ve fenerin camı içinde Pew'un siluetini görür gibi oldu. Dalgalar azgın, birbirini kovalıyordu. Fırtına kopacaktı.

1878. Ellinci doğum günü.

Robert Louis Stevenson onu ziyaret etmek istediğini söylediğinde, Dark bundan memnun olmuştu. Deniz fenerine gidecekler ve sonra Dark ona ünlü fosil mağarasını gösterecekti. Stevenson'ın, Darwin'in evrim teorisinden büyülendiğini biliyordu. Stevenson'ın ziyaretinin özel bir amacı olduğundan henüz haberi yoktu.

İki adam ateşin yanına oturup konuştular. İkisi de bayağı bir şarap içmişti, Stevenson'ın yüzü kızarmış, hareketlerine canlılık gelmişti. Dark, bütün erkeklerin atavik vasıfları olduğunu düşünmüyor muydu? İnsanın kişiliğinin tabedilmemiş negatifler misali öylece duran kısımları gibi? Tanımlanmamış fakat mevcut gölge benlikler...

Dark nefesinin sıkıştığını hissetti. Kalbi çarpıyordu. Stevenson ne demek istiyordu?

"Bir insan iki kişi birden olabilir," dedi Stevenson, "ve bunu bilmeyebilir yahut sonradan keşfedip bunun peşinden gitmesi gerektiğini fark edebilir. Ve bu iki kişi birbirinden çok

farklı olabilir. Diyelim, biri dürüst ve sadıktır, diğeriyse kuyruksuz maymundan hallicedir."

"İnsanın bir zamanlar kuyruksuz maymun olduğunu kabul etmiyorum ben," dedi Dark.

"Ama tüm insanların bir atası olduğunu kabul ediyorsunuz. Bu, insanın kanında, uzun süredir uyuyan ancak bedeni olmayan bir iblis olduğu anlamına gelmez mi?"

"*Benim* kanımda mı?"

"Ya da benimkinde. Herhangi birimizinkinde. Karakterine aykırı davranan birinden söz ettiğimizde, aslında ne demiş oluruz? O kişide bizim bilmeyi tercih ettiğimizden, aslında onun kendisiyle ilgili bilmeyi tercih ettiğinden daha fazlası olmalı demez miyiz?

"Sonuç olarak, kendimizi bu kadar az tanıdığımızı mı düşünüyorsunuz?"

"Meseleyi bu şekilde görmüyorum Dark; bir insan kendini tanıyabilir, karakteriyle, doğru biri olmakla gurur duyabilir; aslında kullandığımız sözcük *–doğruluk–* her şeyi açıklıyor, erdem anlamına geliyor ama bütünlüğü de ifade ediyor ve hangimiz buyuz ki?"

"Hepimizin bütün olduğunu umut ediyorum."

"Beni bile bile yanlış anlıyorsunuz sanki?"

"Bununla ne demek istiyorsunuz?" dedi Dark. Ağzı kurumuştu; Stevenson onun saatinin zinciriyle bir tespih gibi oynadığını fark etti.

"Açık konuşabilir miyim?"

"Lütfen."

"Bristol'daydım..."

"Evet."

"Bir denizciyle karşılaştım, adı..."

"Price," dedi Dark.

Ayağa kalktı ve pencereye gidip dışarıya bakmaya başladı. Yüzünü tekrar eskimiş, bildik şeylerle dolu çalışma oda-

sına çevirdiğinde, kendini kendi yaşamında bir yabancı gibi hissediyordu.

"O halde size anlatacağım."

Tüm hikâyeyi başından sonuna anlattı, kendi sesini uzaktan, diğer odadaki biri gibi duyuyordu. Kendi sesine kulak misafiri oluyordu. Konuştuğu kendisiydi. Kendisine anlatmak ihtiyacı duyuyordu.

O gün Londra'da onu tekrar görmeseydim, belki de tüm hayatım bambaşka olacaktı. Bir dahaki buluşmamıza dek bir ay bekledim ve o ay boyunca başka hiçbir şey düşünemedim. Bir araya gelir gelmez arkasını döndü ve elbisesinin kopçalarını açmamı istedi. Yirmi kopça vardı, onları saydığımı hatırlıyorum.

Adımını atıp yere düşen elbisesinden çıktı, saçlarını açtı ve beni öptü. Bedeniyle öylesine rahattı ki. Bedeni, özgürlüğü. Onun bana hissettirdiklerinden korkuyordum. Bizim tek bir kişi olmadığımızı söylüyorsun, doğru söylüyorsun aslında, bizden iki tane var. Evet, biz iki kişiydik, ama birdik. Ben büyük dalgalarla parçalandım. Çok zaman önce kırılmış renkli bir kilise camının parçasıyım. Parçalarımı her yerde buluyorum ve onları toplarken her yanım kesiliyor. Onun bedeninin kırmızı ve yeşilleri, ona duyduğum aşkın renkleri, benim renkli parçalarım, geriye kalan ağır ve kalın camdan kısmım değil.

Ben camdan bir adamım, ama içimde denizin üzerinde parlayacak bir ışık yok. Hiç kimseye evinin yolunu gösteremem, hiç kimsenin yaşamını kurtaramam, kendiminkini bile.

Bir keresinde buraya geldi. Bu eve değil, deniz fenerine. Burada yaşamayı çekilir kılıyor bu. Her gün, birlikte yürüdüğümüz yolda yürüyorum, onun izlerini seçmeye çalışıyorum.

Rıhtım duvarı üzerinde elini gezdirmişti. Sırtını rüzgâra verip bir kayanın yanına oturmuştu. Bu kasvetli yeri yaşamla doldurdu. Ondan parçalar rüzgârda, gelinciklerde, martıların dalışlarında kaldı. Onu bir daha hiç görmeyeceksem de, baktığım her yerde onu buluyorum.

Onu deniz fenerinde buluyorum ve suyun üzerinde uzun uzun yanıp sönen ışıklarda, onu mağarada buluyorum – mucizevi, imkânsız, ama orada, kıvrımları canlı kayaya tutunmuş. Elimi boşluğa koyduğumda, hissettiğim o; onun tuzlu yumuşaklığı, keskin kenarları, kıvrımları, boşlukları, onun hatırası.

Darwin bir keresinde minnettar kaldığım bir şey söylemişti bana. Unutmaya; zihnimin, asla barınamayacağı o noktaya ulaşmasını engellemeye çalışıyordum. Her ne kadar sebebini bilmiyorsa da, gerginliğimin farkındaydı; beni alıp Am Parbh'a götürdü – Dönüm Noktası'na, elini omzuma koydu ve şöyle dedi: "Hiçbir şey unutulmaz. Hiçbir şey kaybolmaz. Evrenin kendisi devasa bir hafıza sistemidir. Geriye bak, dünyanın başlangıcını göreceksin."

1859

Charles Darwin *Türlerin Kökeni*'ni yayımladı, Richard Wagner *Tristan ve Isolde* operasını bitirdi. İkisi de dünyanın başlangıcına dairdi.

Darwin – nesnel, bilimsel, deneysel, ölçülebilir.

Wagner – öznel, şiirsel, sezgisel, gizemli.

Tristan'da dünya bir gemiye, bir yatağa, bir fenere, aşk iksirine ve bir yaraya sığar. Dünya tek bir sözcüğün içindedir – Isolde.

İkimizden başka hiçbir şey mevcut değil demek olan romantik tekbencilik, Darwin'in doğal dünya kuramındaki çeşitlilik ve çokluktan daha uzak olamaz. Bunda, dünya ve içindeki her şey yorulmadan, hiç durmadan tekrar tekrar biçimlenir. Doğanın hayatiyeti ahlakdışıdır ve duygusallıktan uzaktır; zayıflar ölür, güçlüler hayatta kalır.

Zayıf ve yaralı olan Tristan ölmeliydi. Aşk onu iyileştirdi. Aşk doğal seçilimin bir parçası değildir.

Aşk nerede başladı? Bir insan diğerine bakıp onun yüzünde ormanları ve denizleri gördüğünde mi? Yoksa, yorgun ve tükenmiş, kolları kesik ve yara bere dolu, eve yiyecek taşırken, sarı çiçekler gördün ve ne yaptığını bilmeden onları topladın, çünkü seni seviyorum?

Varlığımızın fosil kaydında aşka dair hiç iz yok. Onu yeryüzünün kabuğuna hapsolmuş, keşfedilmeyi beklerken bulamazsınız. Atalarımızın uzun kemikleri kalpleriyle ilgili hiçbir şeyi söylemez. Son yemekleri bazen buzun ya da turbanın içinde korunur, ama düşünceleri ve duyguları yok olur.

Darwin, yaradılış ve tamamlamanın sabitdurum sistemini altüst etti. Onun yeni dünyası değişim, akış, deneme ve yanılma, başına buyruk değişme, şans, hayati deneyler; ve başarıya karşı, kısmete kalmış olasılıklardı. Fakat yeryüzünün kazanan numaralı mavi top olduğu anlaşıldı. Bir boşluk denizinde tek başına salınan şanslı numaraydı.

Darwin'in ve müteakip bilim insanlarının, dünyanın ve barındırdığı yaşam formlarının kaç yaşında olduğuna dair hâlâ bir fikirleri yok, ama yeryüzü 4000 yaşında diyen Kutsal Kitap'ın verdiği zamandan tasavvur edilemeyecek kadar yaşlı olduğunu biliyorlar. Bundan böyle zaman matematiksel olarak anlaşılmalıydı. Artık, Tekvin'de birbiri ardına sayılan şecereler gibi müteakip ömürler olarak düşünülemezdi. Mesafeler çok büyüktü.

Ama gene de hâlâ her şeyin ölçüsü insan bedeni. En iyi bildiğimiz ölçü o. Bu komik altı ayak[10] gezegeni ve onun içindeki her şeyi kuşatıyor. Ayaklardan, adımlardan, kulaçlardan ve karışlardan söz ediyoruz, çünkü onları biliyoruz. Dünyayı bedenimizle ve bedenimiz sayesinde tanıyoruz. Bu bizim laboratuvarımız; onsuz tecrübe edemeyiz.

Aynı zamanda yuvamız da. Gerçekten sahip olabileceğimiz yegâne yuva. Yuva yüreğinin olduğu yerdir...

10 Buradaki "ayak" kelimesi İngilizce'deki "foot/feet" ölçüsünün karşılığı olarak kullanılmış, uzuvlara dair bu kısımda kelime ayak olarak bırakılmıştır. Kastedilen 6 feet, yaklaşık 1,80 m'e denk düşen, ortalama insan boyudur. (yay. n.)

Basit şekli oldukça karmaşık. Kalbim dört kapakçıklı bir kas. Günde 101 bin kere atar, vücuduma 16 litre kan pompalar. Bilim onu baypas[11] edebilir, ama ben edemem. Onu sana verdiğimi söylerim, ama asla vermem.

Vermez miyim? Geçmişimin fosil kaydında, kalbin birden çok kez koparıp alındığının kanıtı var. Hasta yine de hayatta kaldı.

Kırık uzuvlar, delinmiş kafatasları, ama kalpten iz yok. Daha derin kaz, bir hikâye olacak, zamanla kat kat ayrılmış, ama bugün gibi gerçek.

11 İngilizcede bypass, "atlamak, pas geçmek" gibi anlamları olan bu sözcük, kalp ameliyatları için de kullanıldığından, yazar burada sözcüğün ikili anlamından faydalanıyor. Baypas kelimesi TDK sözlüğüne girmiştir. (ç.n.)

Bana bir hikâye anlat Gümüş.

Ne hikâyesi?
Tristan ve Isolde'nin hikâyesini.

BAZI YARALAR

Bazı yaralar hiç iyileşmez.

Kılıç ikinci kez saplandığında, ilkinin yerine isabet ettirdim.

Orada zayıfım – daha önce keşfedildiğim yerde. Zayıflığım senin aşkınla kabuk bağlamıştı.

Beni iyileştirdiğinde yaranın tekrar açılacağını biliyordum. Bunu yazgı gibi biliyordum aynı anda bir seçim gibi.

Aşk iksiri mi? Onu hiç içmedim. Sen içtin mi?

Bizim hikâyemiz çok basit. Seni başka birisi için geri getirmeye gittim ve gönlünü kazanan ben oldum. Sonradan hep büyü dediler, öyleydi, ama gizliden tertiplenecek türden değil.

İrlanda'daydık. Buradan daha rutubetli bir ülke var mıdır yeryüzünde? Açık seçik düşünebilmek için önce aklımı sıkmak zorunda kalıyordum. Sersem bir sabah sisiydim.

Bir âşığın vardı. Onu öldürdüm. Bu bir savaştı ve senin erkeğin kaybeden taraftaydı. Ben onu öldürürken, ölümcül şekilde yaraladı beni, yani sadece aşkın iyileştirebileceği bir yara açtı bende. Aşk yitik, yara hâlâ eskisi kadar kanlı. Biraz önce açılmış gibi kanlı, ıpıslak ve pürüzlü.

Ölmek umurumda değildi. Ama beni acıdığın için kabul ettin, çünkü adımı bilmiyordun. Sana adımın Tantrist olduğunu söyledim ve sen de beni Tantrist olarak sevdin.

"Ya ben Tristan'sam?" diye sordum sana bir gün ve yüzünün soluşunu, bir hançeri kavrayışını izledim. Beni öldürmeye hakkın vardı. Sana boynumu uzattım, boynumdaki âdemelması hafif hafif seğiriyordu, ama gözlerimi kapatmadan önce, gülümsedim.

Gözlerimi tekrar açtığımda, hançeri bırakmış elimi tutuyordun. Kendimi küçük bir çocuk gibi hissettim, bir kahraman değil, bir savaşçı değil, bir âşık değil, koca yatakta küçük bir oğlan çocuğu, etrafında günün hülyalı ve ağır ağır döndüğü bir oğlan çocuğu.

Oda görkemli ve maviydi. Kobalt mavisi. Turuncu bir ateş yanıyordu. Gözlerin yeşildi. Aşkımızın renklerinde kaybolurken onları hiç unutmadım, şimdi burada, kanımla kahverengiye çalan çarşaflarda yatarken, mavi, turuncu ve yeşili hatırlıyorum. Kocaman yatakta küçük bir oğlan çocuğu.

Neredesin?

Hiçbir şey konuşmadık. Yanımda yattın. Sen güçlü olandın. Ayağa kalkamadım. Elimi tuttun, baş ve işaretparmağınla hafifçe okşayarak bana içimdeki başka bir dünyada dokundun. O güne kadar, yaralar ve enkazlar içinde kendimden emindim. Ben Tristan'dım. Şimdi, adım geriye dönüyor, kendime geri dönmek istiyorum, ilmek ilmek duygularda çözülmek. Sökülmüş bu adam.

Cornwall'a geri dönme vaktim geldiğinde, dışarı çıktın ve dar bir kayanın üzerinde durdun; birbirimizi uzun uzun seyrettik, ta ki neyin kaya, neyin tekne ve neyin insan olduğunu sadece ikimiz ayırt edebilene dek.

Deniz boştu. Gökyüzü kapalı.

Sonra, Kral Marke beni seni almaya gönderdi, onun karısı olacaktın.

Beni öldürmek istediğini söyledin.
Bedenimi yine açtım sana. Sen yine bıçağı düşürdün.

Uşağın içkiyi getirdiğinde, beni zehirlemeyi amaçladığını biliyordum. Kral, Cornwall kayalıkları altındaki teknesinde bizi karşılamaya hazırdı, suyu içtim, çünkü içki buydu. Uşağın bana su vermişti. Sen de içtin ve yere düştün, seni yakalamak için atıldım ve adamlar çapayı atarken seni tuttum, gemi yalpaladı. İlk kez kollarımdaydın, adımı söyledin, "Tristan."
Sana yanıt verdim: "Isolde."
Isolde. Dünya tek bir sözcük olmuştu.

Geceler için yaşadık. Pencerendeki meşale benim işaretimdi. Yandığında uzak dururdum. Onu söndürdüğünde sana gelirdim – gizli kapıları, karanlık koridorları, yasak merdivenleri, örümcek ağı gibi tuzakları, edep ve korkuyu geride bırakarak. Senin içindeydim. Beni içine alırdın, kapsardın. Yatakta, birlikte, uyuyabilirdik, düş görebilirdik ve eğer uşağının kederli ağlayışını duyarsak, kuş ya da köpek derdik. Uyanmayı hiç istemedim. Gündüzlerin anlamı yoktu. Işık bir yalandı. Sadece burada, güneşin öldürülüp zamanın ellerinin bağlandığı bu yerde özgürdük. Birbirimizin içine hapsolmuş, özgürdük.

Dostum Melot tuzak kurduğunda, sanırım bunu biliyordum. Tüm bedenimi aşka verdiğim gibi yüzümü de tümden ölüme döndüm. Sen benim içime girdiğin gibi ölümün içime girmesine izin verdim. Yaranın içinden, kan damarlarımda ve kalbe dönen kanda dolaştın. İçimde dolaştın, beni sarmalayan ellerinde kıpkırmızı olan bir kız çocuğuna çevirdin.

Damarlarımda, lenflerimdeydin, tenimin hemen altındaki renktin ve şayet bir yerimi kessem, akacak olan sendin. Kızıl Isolde, parmaklarımın ucunda hayat dolu; ve daima seni kalbime geri iten o kanın gücü.

Marke bizi bulduğunda çıkan çatışmada, sen kaçana dek kapıyı tuttum. Sonra nihayet yüzleştim, dostum, sadık dostum Melot'yla; ve kılıcımı ona doğrulttum, kanla kızıl kılıcımı. O kılıcını bana doğru kaldırırken, ben kendiminkini indirdim ve onunkini vücuduma sapladım, kaburgalarımın köküne. İyileşmekten ürken deri bir kez daha açıldı.

Uyandığımda, buradaydım, kendi şatomda, denizin öte yanında, uşaklarım tarafından korunmuş ve taşınmıştım. Seni çağırttığını söyledi bana, evet tabii, bir tekne var mıydı ufukta? Onu aşk kadar hızlı görebiliyordum. Gözcü kulesine tırmandı ama tekne yoktu.

Elimi kaburgalarımın kökündeki kanlı boşluğa götürdüm. Parmaklarımdan adı damlıyor: *Isolde*. Neredesin?

Tristan. Onu ben de içmedim. Aşk iksiri yok, yalnızca aşk var. İçtiğim sendin.

Tristan, uyan. Yaradan ölme. Geceyi benimle paylaş, sabah birlikte ölelim.

Gözleri solgun, nefesi durgun. Onu ilk gördüğümde de solgun ve hareketsizdi, onu öpüp hayat verdim, ama o kullandığım hünerin bu olduğunu hiç bilmedi.

Tristan, dünya biz içinde birbirimizi bulabilelim diye yaratıldı. Şimdiden soluyor dünya, denize dönüyor. Nabzım seninkiyle birlikte çekiliyor. Ölüm bizi ayrılık azabından kurtarıyor. Ben senden ayrılamam. Ben senim.

Dünya hiçbir şeydir. Ona aşk biçim verdi.

Dünya hiçbir iz bırakmadan yok oluyor.

Geriye aşk kalıyor.

Bir demlik Çok Güçlü Samson bitti.

Dark ve Pew, her zaman yaptıkları gibi sessizce çaylarını içiyorlardı. Dark sessizliği bozdu.

"Ziyaretçimi hatırlıyor musun?"

Pew konuşmadan önce piposundan bir nefes çekti.

"Darwin'i mi? Aa, evet, onu hatırlıyorum ve Salts'u da, başına farelerin üşüştüğü koca bir peynir tekerini andırıyordu."

"Sabah uyandığım dünyayla gece gözlerimi kapattığım dünya aynı değildi."

"Bu onun fantezisinden başka bir şey değildi Sayın Peder. Kabuklarla oynayan bir oğlan çocuğu."

"Hayır, bir fantezi değildi Pew. Dünya bizim tahayyül ettiğimizden çok daha yaşlı. Ve nasıl oluştuğunu da bildiğimiz söylenemez."

"Tanrı'nın onu yedi günde yarattığına inanmıyorsunuz o halde?"

"Evet, inanmıyorum."

"Eh, sizin için güç olmalı o zaman."

"Evet güç ama başka şeyler kadar güç değil."

Bir başka sessizlik daha oldu. Dark botlarını tekrar bağlamak için iskemlesinde kımıldadı.

"Ziyaretçimi hatırlıyor musun?"

Pew konuşmadan önce, makine sesi gibi koca bir puflama işitildi.

"Stevenson'ı mı? Aa, evet, Tek bir kez nefesi kesilmeden, fenerin içinde bir aşağı bir yukarı koşturup durmuştu. Hem de söylediklerine göre ciğerlerinde morina ağındakinden daha çok delik olmasına rağmen."

"Kitabını yayımladı. Bana bugün gönderdi."

Dark kitabı Pew'a verdi. Pew ellerini kitabın kabı üzerinde gezdirip, işlenmiş deriyi ve üzerindeki kabartma yazıları yokladı. *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'ın Tuhaf Hikâyesi.*

"Deniz feneri bekçiliğiyle mi ilgili?"

"Bir anlamda öyle – şayet ışığı korumak hepimizin yapması gereken bir şeyse."

"Aa, evet, öyle yapmamız gerekir."

"Bu hikâyesi Dr. Henry Jekyll adındaki bir adam hakkında; dimdik duran bir fener, keskin bir zekâ, parlak bir insanlık örneği."

"Eee..." dedi Pew piposunu tekrar doldururken, bir hikâye kokusu almıştı.

"Eee'si, laboratuvarında imal ettiği bir ilaçla kendini bilinçli olarak Edward Hyde isminde karanlık, tehlikeli bir yaratığa dönüştürüyor. Alçak ve kötü biri. Ama tuhaflık şurada ki Hyde, Jekyll'ın uzun süredir gizliden gizliye yapmayı arzuladığı şeylerin hepsini yapabiliyor. Biri tamamen erdemden oluşuyor, diğeri tamamen kötülükten. Bir yandan apayrılarmış gibi görünürlerken, işin korkunç ve rahatsız edici tarafı bunların aslında aynı kişi olması. Jekyll'ın kendini nasıl doğruladığını bir dinle:

Şayet her biri, dedim kendime, ayrı ayrı kimlikler içinde kalabilirse, yaşam katlanılmaz olan her şeyden kurtulup, hafifleyiverecekti. Zalim olan, dürüst ikizinin pişmanlıklarından ve emellerinden azade istediği gibi yaşayabilecekti; ve vicdanlı olan da, hoşuna giden şeyleri yaparak, kendi onurlu yolunda sebatkâr ve güvenli adımlarla yürüyebilecek; ona yabancı bu fenalık yüzünden utanç ve pişmanlığa maruz kalmayacaktı."

Pew piposundan bir nefes çekti. "Giysisi temiz bir azizdense, vücudu temiz bir caniyle yürümeyi tercih ederim geceleyin."

"Bu adam, Hyde işi cinayete kadar vardırıyor ve tabii ki bir süre sonra Jekyll, Jekyll olabilmek için iksiri içtiğinde bile, Hyde olarak kaldığını fark ediyor. Sonunda Hyde idareyi tamamen ele geçiriyor.

Şimdi bir Londra sabahının sarı ışığında, çarşafların üzerinde yarı açık uzanan, gayet açık seçik şekilde gördüğüm, esmer, solgun ve üstü sık kıllarla gölgeli bu el, zayıf, damarlı ve kemikliydi. Edward Hyde'ın eliydi bu."

Dark bir an durdu. "Pew, Stevenson beni görmeye geldiğinde, çalışma odamda oturup konuştuk. Bir insanın iki ayrı mizacı olup olamayacağını sordu bana; biri hayvansı, vahşi bir öfkeye sahip, diğeri ise kendini geliştirmeye adamış biri. Tabii ki her ne kadar yanlış anlaşılmış olsa da, o maymun laflarıyla her şeyin sorumlusu Darwin. Stevenson'a insanın maymundan geldiğine ya da böyle bir canlıyla ortak bir kalıtı olduğuna inanmadığımı söyledim."

"İyi demişsiniz," dedi Pew.

"Ve sonra, Stevenson geçenlerde Bristol'da olduğunu, orada bir denizciyle karşılaştığını söyledi. Adı..."

"Price," dedi Pew.

"Evet, doğru. Ben de ona her şeyi anlattım. Beni anlıyor musun Pew? Her şeyi anlattım."

Bir sessizlik daha oldu – bu seferki daha uzundu, çetin bir düşünce gibi.

"Ziyaretime gelen kişiyi hatırlıyor musun?"

Pew piposunu ağzından çekti ve hemen cevap verdi. "Aa, evet, Bayan Tenebris."

"Evlilik soyadı Lux'du, kızlık soyadı O'Rourke."

"Güzel bir kadındı."

"Onu buraya getirmeme izin verdin, bu iyiliğin için sana borçluyum."

Pew piposunu salladı.

"Beni anlıyor musun Pew? Ben Henry Jekyll'ım." Kısa bir an durdu, güçlü, uzun, çalışkan ellerine baktı. "Ve Edward Hyde'ım."

Burundan esip saçlarını yüzünden çeken bir güney rüzgârıydı. Elli sekiz yaşındaydı, saçları hâlâ gür ama köpeğine sopa yerine fırlattığı ağarmış kemikler kadar beyazdı.

Aşikâr eşitlik Dark=Jekyll, Lux=Hyde idi. İmkânsız hakikat ise onun hayatında bunun tam tersi olmasıydı.

Yıllardır hep yaptığı gibi onu elinde çevirip durarak yürümeye devam etti. Denizatını cebinden çıkardı – kayıp zamanın amblemini. Dark yaşamındaki tüm iyi şeyleri Bristol'da Molly ile yaşadığını söylediğinde, Stevenson ona inanmamıştı. Sadece Lux iyi yürekli biri, tam bir insan, bütünlüklü biriydi. Dark bir riyakârdı, zina yapıyordu ve yalancıydı.

"Ama o benim," dedi Dark. "Ondan nefret etmeme rağmen onunla birlikte yaşamak zorundayım."

Şimdi, hatta şimdi bile doğasını düzeltmenin imkânı yok muydu? Niye çok geç olsundu?

Molly, Salts'a geldiğinde bunun son şansı olduğunu anlamıştı. Özgürlüğü için. Onu affetmeye ve kurtarmaya gelmişti. Onu alıp götürmek istemişti. O gece bir posta gemisiyle ortadan kaybolup, Fransa'ya gitmelerini istemişti.

Niye gitmemişti?

Buradaki hayatı onun için tiksindiriciydi. Onunla geçirdiği iki ay, hayatını katlanılır kılmıştı. Ters dönmüş sandalındaki hava deliğiydi o.

Şimdi boğulmuştu.

Katlanmış, karalanmış defterini çıkardı ve yazıya baktı.

Molly Bristol'a döndü. Fransa'da yeni bir hayat kurma planını kabul etmedim. Sağlam durdum. Sağlam durdum. Sağlam durdum.

Kitabı kapattı, cebine sokuşturdu ve sarp kayalıkların aşağılarda nasıl aşınmış olduğunu fark ederek yürümeye devam etti.

Bana bir hikâye anlat Gümüş.

Ne hikâyesi?
Nasıl karşılaştığımızın hikâyesini.

Aşk davetsiz bir misafirdir.

Tekne Atina limanına giriyordu.

Son tekneydi ve ışıklar çoktan yanmıştı. Aynen benim gibi, hava kararmadan önce ulaşacak bir adası olan diğerlerinin sırt çantaları, dondurmaları ve sayısız sigaraları arasında bir saattir bekliyordum.

Tekne Arnavutlarla tıka basa doluydu, bir ailede dört kuşak; kurutulmuş kırmızı biber gibi koyu kırmızı tenli, öfkesi burnunda büyük nine; derisi güneşte kurutulmuş domates gibi kart, sert, sıcaktan çatlamış, çocuklara kollarını zeytinyağıyla ovduran büyükanne; mor incirler gibi nemli, her yeri açık anne, bluzu, eteği, ağzı, gözleri, kocaman açık, üstü açık teknede savrulup gelen tuzu yalayan dudakları aralık. Sonra iki çocuk, dört ve altı yaşlarında, ufacık tefecik içi dolu turşucuk, lezzetli bir ikili, limonlar gibi.

Bir antrepoyu dolduracak denli çok kolileri ve iple bağlı çuvalları arasında kaybolur korkusuyla valizimin üstüne oturdum. Adaya vardığımızda erkekleri katırlarıyla bekliyordu, tüm aile ahşap semerlerin üzerine oturdu ve limanın ışıl ışıl esrik tatil hissinden, asma dekorlar halinde iskeleyi sarmış renkli ışıklardan uzaklaştıkça, giderek kararan beyaz binalara doğru kademe kademe yükselen, bir ip merdiven

kadar dik dar sokaklar boyunca, yalınayak katırlarını sürdüler.

Hidra: katır sırtında, dört ayaklı bir ada, yegâne tekerlekleri belediyenin çöp arabasına ait.

Ellerindeki ıstakozları sallayıp duran tez canlı restoran sahiplerinden ve futbol kupası büyüklüğündeki maşrapalarda Pina Colada sunan emre amade barmenlerden uzak durarak liman şeridi boyunca yürüdüm.

Bir adres arıyordum.

Demirlemiş bir yatın yanında duran şık bir güvenlik görevlisi vardı; yatın sahipleri akşam yemeği için giyinmiş, yemeklerini yiyorlardı. Yani yemek üzereydiler – boş çatalları parlak aç dudaklara doğru kaldıran kadınlar ve Krug kadehlerini yudumlayan, sığır bonfilesi renginde erkekler. Krug olduğunu biliyordum; garson bardağa koyarken şişenin şeklini görmüştüm.

Ona elimdeki adresi gösterdiğimde başını salladı – sadece o geceliğine kasabadaydı. "Benimle kalabilirsin," dedi göz kırparak. "Teknede güzel bir yatağım var, sabah beş gibi yanında olurum, sen de biraz dinlenmiş olursun."

Ondan hoşlanmıştım. Çantalarımı yere koydum. Bana bir bira verdi, konuşmaya başladık.

"Yeni Zelandalı bir aile," dedi. "İşveren olarak gayet iyiler. Bütün dünyayı dolaştım. Yarın Capri'ye doğru yola çıkıyoruz. Capri'ye gittin mi hiç?"

Ona bir kuştan bahsetmeye koyuldum, ama sonra bu fikri tekrar düşünüp onunla ilgili sorular sormaya başladım.

"Öylece sürükleniyorum," dedi "eğer kelimeyi mazur görürsen. Birkaç yıl daha böyle devam edeceğim, sonra belki biriyle karşılaşır, yerleşmek isteyeceğim bir yer bulurum – belki bir tekne alır, kendi işimi kurarım – kim bilir – daha çok vakit var."

"Bütün gece burada böyle dikilmek zorunda mısın?"

"Ya, bütün gece."

"Bundan önce ne yapıyordun?"

"Evliydim. Sonra artık evli değildim. Hop yukarı, pat aşağı, anladın mı?"

Anlamıştım.

"Sözün özü. Tekrar başlamalısın. Olumlu olmalısın. Devam etmelisin. Geriye bakma. Pişmanlık yok."

Aynen böyle söyledi. Bunu bir mantra gibi söyledi. Gerçek olsun diye bunu günde kaç kez söylemek zorunda acaba diye merak ettim. Kalbini örten yara lapasıydı o.

Ben kalbimdeki yaraya nasıl lapa vuracaktım bilmiyordum.

Bira için teşekkür ettim ve çantalarımı aldım.

"Sabaha karşı 5 konusunda emin misin?"

Emindim. Macera gecesi değildi bu. Nerede olduğu bilinmeden bir arkadaşın arkadaşından kiralanmış o yere varmak istiyordum. Anahtarlarım vardı ama tarif yoktu –aynen yaşamda olduğu gibi– ve kireç boyalı dimdik basamakları oflaya puflaya tırmanmaya koyuldum, dışarıda oturan yaşlı Yunan kadınlar dikkatle baktılar bana, bazen de bir *Kalispera*'yla selamladılar.

Sonunda, her tarafımdan fışkıran ter ve sırtıma çarpan çantalarla evimin koyu kızıl kahverengi ağır kapısını buldum. İyi şans gibi ortadan kayboluveren minik bir kediyi ürküterek kendimi içeri attım ve kibrit alevinde, beyaza boyanmış zeminin hayaletimsi parlaklığı boyunca ışıkları bulmaya çalışarak yürüdüm.

Işığı bulamadım, bu yüzden çantalarımı boşalttım, bir mum yaktım ve yanımda getirdiğim bir şişe şarabı, ekmeği, zeytinyağını ve sosisi çıkardım. Kör bir bıçak (niye bıçaklar hep kör

olur?), tabak ve bardak buldum, evin terasına çıkıp bitkin bir halde oturdum, deniz tarafına, dışarıya ve aşağıya baktım.

Gece çok sessizdi; köpekler havlıyor, yarasaların makas gibi sesleri havayı ortadan kesiyordu; geceliğini giyen yaşlı bir kadınla duvarında bir haç gördüğüm arka evden gelen belli belirsiz televizyon sesi hariç hiç insan sesi yoktu.

Şarabı açtım. Güçlü ve iyiydim. Daha iyi hissetmeye başlamıştım.

Ayaklarımın altındaki taşlar sıcaktı. Arka evdeki yaşlı hanım domatesleri sulamaya dışarı çıktı. Hortumun fışırtısını duyabiliyordum ve içerden onunla konuşan kız kardeşinin sesini. Kardeşi yatağına yatmış televizyon seyrediyor, yüksek sesle haberleri naklediyordu. Mangaldaki sardalyelerin kokusunu alabiliyordum, dağlarda bekçi köpekleri havlamaya başlamıştı – beton duvarlar havlamalarla çınlıyordu.

Hav, hav, hav, hav, nereden geldiğinden asla tam olarak emin olamazsınız. Gecenin içindeki gürültülerin nereden geldiğinden asla emin olamazsınız.

Konuşan Kuş'tan sonra, Tavistock Kliniği'ndeki hoş adam bana kitapları ve kuşları niçin çaldığımı sormaya devam etti, halbuki onlardan sadece birer tane çalmıştım.

Ona bunun anlamla ilgili olduğunu söyledim ve o da gayet kibar bir şekilde, bunun bir tür ruhsal bozukluk olabileceğini söyledi.

"Anlamın ruhsal bir bozukluk olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Yaşamın olağan şeklini yadsıyan anlama dair bir takıntı ruhsal bozukluk olarak anlaşılabilir, evet."

"Yaşamın olağan bir şekli olduğunu ya da yaşamla ilgili olağan herhangi bir şey bulunduğunu kabul etmiyorum. Onu biz olağanlaştırıyoruz, ama aslında değil."

Kalemiyle oynuyordu. Tırnakları çok temizdi.

"Ben sadece soru soruyorum."

"Ben de."

Bir sessizlik oldu.

"Ruhsal bozukluğu nasıl tanımlardınız?" diye sordum.

Kalemiyle bir kâğıdın üzerine şöyle yazdı: *Ruhsal bozukluk: Gerçekle teması kaybetme.*

O zamandan beri, temas edebileyim diye gerçeğin ne olduğunu bulmaya çabalıyorum.

Yolculuktan, geceden ve şaraptan mahmur içeri girdim ve çıplak pembe şiltenin üzerine uzandım. Herhalde çarşaf arıyordum, ama Babil Dark'ı, yüz elli yıl önce yalnız ve kayıp olmanın nasıl bir şey olduğunu düşünerek uyuyakalmışım.

Rüyamda bir kapı gördüm, açılıyordu.

Sabah Ortodoks kilisesinin melodik çan sesiyle erkenden uyandım.

Kepenkleri açtım. Işık bir aşk ilişkisi kadar yoğundu. Sadece sıcaklığından ve şahaneliğinden değil, doğa hiçbir şeyi ölçmediğinden dolayı gözlerim kamaştı, kendimden geçtim. Bu kadar çok güneş ışığına kimsenin ihtiyacı olmaz. Kuraklığa, volkanlara, musonlara, kasırgalara kimse ihtiyaç duymaz, ama onlar olur, zira dünyamız bir dünyanın olabileceği kadar müsriftir. Ölçüye takıntılı olan bizleriz. Dünya ise saçar.

Kasabalar büyüklüğündeki güneş ışığı parçalarına hafifçe basarak dışarı çıktım. Güneş bir insan kalabalığı gibiydi, bir partiydi, müzikti. Güneş evlerin duvarlarında boru gibi ötüyor ve basamaklara vuruyordu. Güneş taşta zamanı gümbürdetiyordu. Güneş günün ritmini tutuyordu.

"Niye korkuyorsun?" diye sordum kendime, çünkü korku her şeyin temelindedir, hatta aşk bile korkuya dayanır. "Yaptığın herhangi bir şeyde niye korkuyorsun, eninde sonunda ölmeyecek misin?"

Adanın diğer tarafındaki manastıra yürümeye karar verdim.

Çalılıkların ve engereklerin yılankavi izi boyunca çıkan, güneşin üzerine dikine düştüğü, gölgesiz, dimdik bir tırmanıştı.

Buraya kimse çıkmaz, şayet çıkacak olursa da, gösterişli bıyıklı erkekler ya da başları örtülü kolları çıplak kadınlar eşliğinde yan semerde, katırla çıkar.

Buradaki tek mazotlu çöp arabası pislik bırakır. Burada, yalnızca insanların üretebileceği denli pis kokan, için için yanan bir çöplük var, bir Dante İnferno'su. Tişörtümü çıkarıp başıma doladım ve ciğerlerim iflas edene dek koştum, ama sonunda en kötü kısmından kurtulmuştum.

Özgür ve yukarı, daha da yukarı tırmanış, ada bir âşık gibi altımda.

İzlendiğimi hissettim. Yol boştu. Ayaklarım kirli, dizlerim toz içindeydi. Bulutların üzerinde yay çizen avcı bir kuş vardı – insan ya da hayvan başka bir şey yoktu ortalıkta.

Sonra onu gördüm – orta boy bir köpek büyüklüğündeydi, fakat koca kulakları ve ürkütücü gözleriyle bir kedi gibi bakıyordu. Yıkık bir manastırın dışındaki bir kayanın üzerine, teselliyi reddeden Vaftizci Yahya gibi çömelmişti.

Bir misk kedisiydi.

Cesaret edebildiğim kadar yakınına gittim; kuyruğu kısmak yerine ileriye atılmakla tehdit etti.

Birbirimizi öylece süzdük, ta ki o sessizce geriye, kayanın arkasındaki bir oyuğun içine çekilene dek.

Ben biraz misk kedisi, biraz ev kedisiyim.

Vahşi ve evcil olma konusunda ne yapmalıyım? Vahşi yürek özgür olmak, evcil yürekse eve gelmek ister. Birinin beni sıkıca tutmasını istiyorum. *Çok yakına gelmeni istemiyorum.* Beni kapıp geceleri eve getirmeni istiyorum. *Sana nerede olduğumu söylemek istemiyorum.* Kayaların arasında beni kimsenin bulamayacağı bir yer istiyorum. *Seninle olmak istiyorum.*

* * *

Umutsuz bir romantiktim. Hâlâ umutsuz bir romantiğim. Aşkın en yüce değer olduğuna inanırdım. Aşkın en yüce değer olduğuna hâlâ inanıyorum. Mutlu olmayı beklemiyorum. Anlamı her neyse, aşkı bulacağımı ya da bulduğumda onun beni mutlu edeceğini hayal etmiyorum. Aşkı çözüm ya da yanıt olarak düşünmüyorum. Aşkı doğanın bir gücü olarak düşünüyorum – güneş kadar güçlü, gerekli, gayrişahsi, devasa ve imkânsız olarak düşünüyorum onu, ısıttığı gibi kavuran, kuruttuğu gibi hayat veren. O söndüğünde gezegen ölür.

Küçük yaşam yörüngem aşkın çevresinde döner. Daha fazla yaklaşmaya cesaret edemem. Son komünyonu arayan bir mistik değilim ben. 15 GKF'siz dışarı çıkmam. Kendimi korurum.

Ama bugün, güneş her yerdeyken ve katı olan her şey kendi gölgesinden başka bir şey değilken, yaşamdaki gerçek şeylerin, hatırladığım şeylerin, elimde evirip çevirdiğim şeylerin, evler, banka hesapları, ödüller veya terfiler olmadığını biliyorum. Hatırladığım şey sevgi –her şeye sevgi– bu tozlu yola, bu şafağa, nehir kenarındaki bir güne, kahvede rastladığım bir yabancıya duyduğum sevgi. Hatta, kendime, ki kendini sevmek en güç şeylerden biridir, zira sevgi ve bencillik aynı şey değildir. Bencil olmak kolaydır. Kendimi olduğum gibi sevmek ise zor. Severseniz şaşırmamda bir tuhaflık yok.

Ama sonuçta kazanan sevgidir. Keçileri uzak tutmak için dikenli telle çevrilmiş, buram buram yanan bu yolda, uğruna buraya geldiğim şeyi bir anlığına buluyorum, bu da onu hemen tekrar kaybedeceğimin mutlak işareti.

Kendimi tam hissediyorum.

Manastırda, sabırlı ol uyarısını okurken, çanı çaldım.

Sonunda, kapının üzerindeki ahşap kafes açıldı ve rahibenin yüzünü gördüm. Sürgüleri çekti ve anlayamadığım bir incelikle konuşarak beni içeri aldı. Kemerinden bir bez çıkar-

dı ve zaten tozu alınmış, tertemiz iskemleyi sildi. Oturdum, o eğildi ve içme taklidi yaptı, bunun üzerine gülümseyip başımı salladım, bir tepside koyu kahve ile kıtır bisküviler ve bahçesinden gül reçeli getirdi.

Tepside iki fincan vardı. Rahibenin de benimle içeceğini düşündüm, ama o çekildi. Biraz para çıkardım ve bağış yapmak için şapele gittim. İçerde bir kadın vardı, diz çökmüş dua ediyordu.

"Özür dilerim," dedim. "Rahatsız etmek istememiştim."

Gülümsedin, ayağa kalktın, günışığına çıktın. Belki de yüzünün ışığıydı o, fakat seni aşağıya inen uzun yoldan, denizin dibinden bir yerlerden tanıdığımı düşündüm. İçimdeki bir yerden.

Bazen ışık denizin dibine ulaşacak denli güçlü olur.

"Sanırım bu da sizin kahveniz," dedim.

Oturdun ve ellerin gözüme çarptı –mafsallı, uzun parmaklar; bana dokunacak olsan ne olurdu?

Yabancılar karşısında ürkeğimdir – kayanın üzerinde, Pew ile birlikte bütün o yalnız yıllar. Yegâne ziyaretçimiz Bayan Pinch'ti ve onun da insan ırkının bir temsilcisi olduğu söylenemez.

Bu yüzden, şimdi, yeni biriyle karşılaştığımda, yapmayı bildiğim tek şeyi yapıyorum:

Sana bir hikâye anlatıyorum.

Pew

ve ben odun sobasının önünde yerde oturuyoruz. Aletlerin çıkarılabilen kısımlarını temizleyip, yağlıyoruz. Pew pirinç topuzları sökmüş, levhaları ayırmış, camları çıkarmış, yükselip alçalan rüzgâr ve denizle gidip gelen ibreleri bağlantılarından ayırmış.

Her kışın başında, bütün aletlerin mahfazalarını açar, vida ve cıvataların yivlerini gevşetirdi, böylece daha kolay çalışsınlar diye üzerlerine birer damla şeffaf yağ damlatabilirdi.

Yaptığı şeyi görmeye hiçbir zaman ihtiyaç duymamıştı. Pewler bilir derdi, balıkların yüzmeyi bildiği gibi. Fener bekçiliği Pewlerin yapmak için doğduğu işti; ve fener bekçiliği onların yaptığı işti.

Senin de tahmin edebileceğin gibi, yaşlı Josiah Dark'ın ilk adamını bulması tuhaf bir şekilde gerçekleşmişti.

Yaşlı Dark ne zaman sıkılsa, yürüyüşe çıkardı. Bir tür hareketin diğerine gayret verebileceğine inanıyordu. Bu yüzden, o gün Salts'ta yürüdü, yürüdü ve örümcek ağları toplayan bir adamla karşılaştı.

Josiah'ın adamla ilgili farkına vardığı ilk şey parmaklarıydı: Örümcek ayakları gibi uzun ve mafsallıydı parmakları. Adam örümcek ağlarını çalılıklardan alıyor ve ahşap bir çerçevenin içine geriyordu. Ağları bozmamanın bir yolunu bulmuştu ve onları evlerinde bekleyen kadınlarına ilginç şeyler götürmek isteyen denizcilere iyi paraya satıyordu.

"Adın ne?" diye sordu Josiah.

"Pew."

"Nerede kalıyorsun?"

"Kâh orda, kâh burada, mevsime göre herhangi bir yerde."

"Karın var mı?"

"Gün ışığında beni tanıyacak olanı yok."

Böylece anlaştılar, çevik parmaklarıyla eli çabuk Pew, Cape Wrath'in ilk fener bekçisi oldu.

"Ama o kör değildi Pew, değil mi?"

"Hayır, değildi çocuk, fakat bu hikâyenin sonu değil."

"Eeee?"

"Eeeesi, Josiah gittikten uzun ve Babil öldükten kısa bir süre sonra, Salts'a başka bir ziyaretçi geldi. Bu seferki Molly O'Rourke değildi, onun ilk çocuğu, doğuştan kör kızı Susan Lux idi.

"Kimse niçin geldiğini bilmiyor – ama buradan bir daha hiç gitmedi. Aralarındaki yaş ve yetiştirilme farklılığına rağmen Pew ile evlendi – biri çalılıklarda, biri düzgün bir evde büyümüştü; o babası olacak denli yaşlıydı, öteki kendisine anlattığı her hikâyeye inanacak denli gençti. Kızın parmakları onunki kadar çevikti, kısa zaman sonra onun gözleri de neredeyse kızınki kadar mavi ve bulanık oldu. Yaşlanırken o da kör oldu, ama bir örümceğinki kadar iyi olan duyular ve bir ağ örebilecek ellerle ikisi de hiç zorluk çekmedi.

"Çocukları da aynıydı. Ve o zamandan beri her Pew de aynı oldu. Bir ya da daha çok, nasıl istersen. Fener Bekçisi Kör Pew."

"Ya ben?"

"Sen mi?"

"Ben kör değilim."

"Senin görmek gibi bir dezavantajın var, bu doğru."

"O zaman feneri nasıl bekleyeceğim?"

Pew barometrenin camını, sıkı kasnağa geri oturturken gülümsedi.

"Gördüğün şeye asla güvenme. Her şeyi gözünle göremezsin."

Dışarıya dalgalara, gemilere ve kuşlara baktım.

"Şimdi gözlerini kapa," dedi Pew, ne yaptığımı biliyordu. Gözlerimi kapadım. Elimi aldı, parmaklarıyla bir ağ gibi sardı.

"Şimdi ne görebiliyorsun?"

"Babil Dark'ın fenere doğru geldiğini görebiliyorum."

"Başka ne görebiliyorsun?"

"Kendimi görebiliyorum, ama yaşlı görünüyorum."

"Başka ne görebiliyorsun?"

"Mavi bir teknede seni görüyorum, ama genç görünüyorsun."

"Gözlerini aç."

Gözlerimi açtım; dalgaları, gemileri ve kuşları gördüm. Pew elimi bıraktı. "Şimdi ne yapacağını biliyorsun."

KULÜBE

Bu bir aşk hikâyesi.

Sana âşık olduğumda, seni ormanın kenarındaki bir kulübeye kalmaya davet ettim. Yalnız ve münzevi, çayırların arasında, yeryüzüne tünemiş, elle aydınlanan bu yer, bir deniz fenerine olabilecek en yakın şeydi.

Her yeni başlangıç, bir geri dönüşü başlatır.

Hidra'dan çok uzakta olan bu yere gelmek için bir tekneye, bir uçağa, bir trene ve bir arabaya biniyorsun. Egzotik seyahatin bittiğinde, istasyonun yakınındaki bir araba yıkama yerinde buluşacağız.

Senin için her şeyi hazır etmeye çalıştım. Odunları ocağın içine yerleştirdim, mum buldum, yatağa yeni aldığım çarşafı serdim, bir tencereye barbunyaları koydum ve sinekler uzak dursun diye bifteğin üzerine bir bez örttüm. Yanımda eski bir radyo var, zira bu gece *Tristan*'ı yayınlayacaklar ve kırmızı şarap içip gecenin başlamasını seyrederken onu seninle birlikte dinlemek istiyorum.

Seni karşılamaya o kadar erken gittim ki işkillenen Hintli beni oradan kovmasın diye arabayı iki kez yıkamak zorunda kaldım. Belki de beni uyuşturucu satıcısı sandı, araba –benim gibi– gümüş renkli ve biraz cakalıydı, kullanışlı olmasına bakılarak satın alınmadığı belliydi. Ona dostça davranmaya çalıştım, bir Mars aldım, ama tek yaptığı, *Auto Trader*'ın fiyat listesini okuyarak masanın arkasında oturmak ve suç hayatımın ne kadarını sergilediğimi izlemek oldu.

Gerilim filmlerindeki insanların yaptığı gibi bir aşağı bir yukarı dolaşıp durdum. Neredeydin? Seni istasyondan getirecek taksiyi ayırt etmek zordu. McDonald's'a yanaşmak için yavaşlayan her arabanın içine şöyle bir göz attım. Gümrük memuru gibiydim. Sen de kaçak eşyaydın. Benden kulübede kalmam bekleniyordu. Senden değil.

Arabayı uzaydan gelen bir işaretin kaportadan yansıyacağı denli parıl parıl yapmıştım ki, nihayet bana doğru yavaşlayan kestane renkli bir Rover gördüm. Arka kapıdan indin. Şoföre parayı ödemek için atıldım, 10 sterlinlik paraları ekmek kırıntısı gibi saçtım.

Kulübe, tuğlalarla kaplı çatının altında, üst üste dizilmiş kahverengi kaba tomruklardan yapılmıştı. Temeli yoktu, yerden iki metre yüksekte, mantar şeklindeki bir küme taşın üzerinde duruyordu. Bu fareleri uzak tutuyordu, fakat gece hayvanlarının yerin altında hırıltıyla nefes alıp süründüğü işitiliyordu.

Bu ilk gece, dengesiz tek kişilik yatakta, sen uyurken ben uyanık yattım. Yabancı sesleri dinliyor, içlerinde en yabancı olanın kerametini düşünüyordum – yanı başımda soluk alışını.

Bifteği kızartmıştım. St. Amour'un tıpasını açtın ve onu eski tip kalın ayaksız kadehlerde içtik. Kapıyı açmıştık, ocaktaki ateş yerde motifler oluşturuyordu. Dışarıda ay otların üzerine gölge yapıyor ve gece ormanının ilk sesleri duyulmaya başlıyordu.

Açtım, ama gergindim de. Öyle yeniydin ki, seni korkutup kaçırmak istemiyordum. Kendimi korkutup kaçırmak istemiyordum.

Nefes al. Nefes ver. Ritmin benimkinden farklı. Bedenin benimki değil; ötekinin kutlu yabancılığı. Başımı göğsüne koyuyorum, kulübenin sallanmasından olsa gerek, soluğunun altında ya da onunla birlikte bir porsuğun nefes alışını da işitebiliyorum.

Kulübe nefes alıyor: Ateşin yandığı yerde ocağın yarattığı dar hava akımı; ocağın tepesindeki çaydanlıkta ısınan suyun sessizce tıslaması; ağır sürgü zincirinin şıkırdadığı kapı deliğinden gelen cereyan; rüzgâr bir ağız gibi.

Ağzımı seninkinin üzerine koyuyorum, uykunda beni öperken nefesin değişiyor. Elimi midenin üzerine koyuyor ve bir başka ülkenin yükselip alçalışını izliyorum.

Ertesi sabah erken uyandım, kaskatıydım ve susamıştım, çünkü kimse, pek de ufak tefek olmayan bir âşıkla küçük bir yatakta iyi uyuyamaz. Deniz fenerindeki yatağım ufacıktı, ama onu sadece KöpekJim'le paylaşıyordum.

Sanırım geceyi, yatağın kenarıyla geçme duvar arasındaki on beş santimlik boşlukta dengede durarak geçirmiştim. Sen tam ortada yatıyordun, başın iki yastığı da kaplıyordu, horluyordun. Seni uyandırmak istemedim, bu yüzden on beş santimlik boşluktan kaydım ve 1932 yılına ait oldukça tozlu bir almanağı da kendimle birlikte sürükleyerek, yatağın altından emekleyerek çıktım. Bir kazak giyip kapıyı açtım. Hava bembeyazdı, kapalıydı. Her şey ıslaktı. Sürülmüş toprak kokuyordu. Sonbahardı ve anızları toprağa karıştırıyorlardı.

Dönüp sana baktım. Birer tılsım ve hazine olan bu anlara. Biriken tortular –fosil kaydımız– ve sonra olacakların başlangıçları. Bunlar bir hikâyenin başlangıcı; daima anlatacağımız hikâyenin.

Parmak uçlarıma basarak sobanın yanına gittim, ağır demir çaydanlığı alıp dışarı çıktım. İçindeki suyun birazını sığ bir kabın içine döküp, plastik bidonumuzdaki soğuk suyla karıştırdım. Sabunum ve şampuanım bir saksının içinde duruyordu; havlumu, evin üzerinde durduğu direklerden birine çakılmış gayet kullanışlı bir kancaya astım. Sonra üzerimdeki bütün giysileri çıkardım ve suyu başımdan aşağı dökmeye koyuldum. Su güneş ışığı gibi döküldü üstümden. Seni Hidra'daki halinle düşündüm, güneş ışığı gibi güçlü ve özgür olarak.

Kaba mavi bir havluyla kurulandım. Temiz giysiler içinde tertemiz, ciğerlerim nemli havayla tazelenmiş, seni sıcak kahve, domuz pastırması ve yumurtayla uyandırdım. Uykulu ve durgundun, sabahlığımın içinde, yılın son güneşi altında hafifçe ürpererek, basamaklarda yarı uyuklayarak oturdun.

Tenini seviyorum; tenin soluk gibi, hareketli ve tatlı. Sana dokunduğumda ikinci kez ürperdi tenin, ama bu kez soğuk seherden değil.

Şarkı söyleyerek elini yüzünü yıkadın, sonra pirzola ve şampanya almak için kasabaya indik. Öyle mutluyduk ki mutluluk da bizimle geldi ve ben senin cep telefonunu şarj ettirebilmek için bir tuvalet görevlisini ayarttım. Ona büyük bir kutu Cadbury's Roses aldık, onları alzheimerlı karısına götüreceğini söyledi.

"Alüminyum tavalar yüzünden," dedi. "O zamanlar böyle şeyleri bilmezdik."

O konuşurken senin elini tutuyordum. Hayat çok küçük ve şansa bağlı. Karşılaşırız, karşılaşmayız, yanlış dönemeçten döneriz, ama gene de birbirimize toslarız. Özenle "doğru yolu" seçeriz ve o yol hiçbir yere çıkmaz.

"Üzgünüm," dedim ona.

"Bunlar için teşekkür ederim," dedi elindekileri kaldırarak. "Bunları sevecek."

Ironbridge'e gittik – Sanayi Devrimi'nin doğduğu yere. Işık nehir boyunca yumuşak çizgiler halinde uzuyordu. Işığın niteliğinden midir, yoksa sana olan duygularımın berraklığından mı bilmiyorum, bir yumuşaklık vardı ortalıkta, bulanıklığın esamesi yoktu. "Bu bir yalan değil," dedim kendi kendime, "devam etmeyebilir, ama gerçek."

Köprünün üzerinde durup geniş nehre baktık. Demir raylar üzerinde bir makarayla aşağı yukarı çalışan, demir tekerlekli, demirden kömür vagonlarının buhar depolarına yakıt taşıdığını; faydalı olduğu kadar hâlâ güzel de olan makinelerin pistonlarını çevirdiğini hayal ettim. Yağlı kömürün keskin kara kokusu depoları dolduruyordu. Yerler kalın bir talaş tabakasıyla kaplıydı. Gürültü sağır ediciydi.

Nehir geçmiş ve gelecekti. Mavnaları götürüyor, malları taşıyor, su gücü ve soğutucu güç sağlıyor, neşe dolu bir zarafetle akıyor ve geceleri, mesailerinin sonunda kıyıda balıkçıya dönüşmüş kol işçilerinin uğrak yeri halini alıyordu.

Giysileri kalın, elleri paralanıp iyileşmişti. Tütünü paylaşıyor, termostaki ev birasını elden ele geçiriyorlardı. Kurtçuklar eski teneke kutularda duruyordu. Şayet nerede bekleyeceğinizi bilirseniz nehirde alabalık vardı.

Köprünün üzerinde önümde yürüyorsun. "Bekle," diye bağırıyorum, dönüp gülümsüyor, beni öpmek için başını eğiyorsun. Gerçek dünya kadar gerçek olan gölgeler dünyamı terk ettiğim için yarı üzgün geriye bakıyorum. Evet, erkekler gerçekten de oradaydı, balık avlıyor, sigara içiyor, yüzlerini silmek için boyunbağlarını gevşetiyorlardı. İçlerinden George adlı biri sessizdi çünkü karısı yine hamileydi. Bir çocuğa

daha bakmaya gücü yetmezdi. Ama eğer bedeni dayanırsa, bir vardiyaya daha kalabilirdi.

Şimdi yükselmeye başlayan soğuk sis içinde onun tedirginliğini hissettim. Çok fazla yaşam – katman, katman; ve yeterince sessiz olursan, nerede bekleyeceğini bilirsen; ve alabalık gibi onları tatlılıkla ikna edersen bulması kolay.

Senden pub'a gidip, şampanyamız için bize biraz buz satarlar mı diye sormanı rica ettim. Elinde siyah bir çöp poşetiyle içeride bir Eskimo kışı yaratarak geri geldin. "Soğutucudan kazıp verdi adam," dedin ve arabam sadece iki kişilik olduğundan, kulübeye dek bütün yol boyunca onu dizlerinde taşıdın. "İşte aşk bu," dedin, şaka yaptığını biliyordum, ama bunu kastetmiş olmanı ümit ettim.

Kulübede, bütün mumları yaktım, sonra yere uzanıp sobayı üfledim. Sen sebze doğruyordun ve Tayland'da sahilde yumurtadan çıkan kaplumbağaları gördüğün bir günü anlatıyordun. Azı denize ulaşmayı başarıyor ve ulaştıklarında da onları köpekbalıkları bekliyordu. Günler eksiliyor ve dahası böyle bütün bütün yutulup gidiyordu, fakat böyle günler, denize ulaşmayı başaranlar, uzaklaşıyor ve yaşamın geri kalanında kalmak üzere çıkıp geri geliyordu.

Beni mutlu ettiğin için teşekkür ederim.

Yarı karanlıkta ayakta duruyoruz. Ellerim senin kalçalarında, seninkiler benim omuzlarımda. Öpüştüğümüzde parmak uçlarımda yükseliyorum. Baldırlarım için çok faydalısın.

Tişörtümü çıkarıp sutyenimden göğüslerime dokunuyorsun, yumuşacık, göğüs uçlarım da sert. Yatakla ilgili bir şeyler söylüyorsun ve yere uzanıyoruz, bağları açık spor ayakkabılarını ve keten pantolonunu tekmeleyerek çıkarıyorsun, bacakların kahverengi ve çıplak.

Uzun bir süre yan yana yatıyoruz, okşayarak, konuşmadan; sonra işaretparmağını burnumun üzerinde gezdirip ağzıma sokuyorsun. Beni altına alıyorsun, öperek, bedenimin yollarını buluyorsun, bulduğunda ıslağım.

Birlikte hareket ediyoruz; beni çevirip arkadan sarıyorsun, geriden boynunu uzatıp öpüyor ve üst dudağımın üzerindeki teri yalıyorsun. Ağırlığını seviyorum ve onu bana zevk vermek için kullanışını. Heyecanını seviyorum. Bana sormayışını, duraksamayışını. Mümkün olan son anda beni kaldırıyor ve bacaklarımın arasına giriyorsun.

Sonra aşağılarıma iniyorsun, dilin oyuklarımda, ellerin göğüslerimde, beni seni takip eden yay yapıyorsun, gelene kadar, beni izliyorsun.

Bekleyemiyorum. Seni sırtüstü yatırıp üzerine oturuyorum; kapalı gözlerini ve yana çevirdiğin başını, bana yol gösteren ellerini ve öylesine kendinden emin olan hareketlerini izliyorum.

Seni hissetmek çok güzel. Seni içimde hissetmek güzel, kendimi senin içinde hissetmek de. Ayrı biçimlerimizden güzel beden yaratan geometri.

İkimiz de öpüşmeyi seviyoruz. Bol bol öpüşüyoruz. Şimdi birbirine kenetlenmiş, birlikte uzanıyoruz. Seni solurken uyuyakalıyorum.

Gecenin bir vaktinde dışarıdan bir ses duyuyorum. Ağır seks-uykusundan çıkmaya çalışıyorum, çünkü kapıda biri var. Sen de uyanıyorsun, kalplerimiz çarparak, orada uzanıyoruz, bilmeden, merak ederek. Sonra artık gerilime daha fazla dayanamıyorum, sabahlığı kapıp üzerime geçiriyorum ve kapıyı açıyorum.

Kulübeye çıkan merdiveni *Titanik*'ten bir yadigâr gibi, çoğu erimiş buzla dolu ve içinde şampanya şişesinin yüzdü-

ğü çöp torbası kaplamış. Başıyla vücudunun dörtte üçü torbanın içine girmiş bir de porsuk var.

Onu torbadan kurtarıp bir paket bisküvi atıyoruz, çünkü porsuklar bisküviye bayılır, sonra kutlama yapmak için bir işaretmiş gibi göründüğünden, şampanyayı açtık ve içmek için tekrar yatağa girdik.

"Sence daha ne kadar zamanımız var?" diyorsun.

"Hangisi için, şampanyayı bitirmeden önce mi, tekrar sevişmeden önce mi, yoksa sabahtan önce mi?"

Uyuyakalmışım, rüyamda açılan bir kapı gördüm.

Odalara açılan kapıların açıldığı odalara açılan kapılar. İçeri daldık, tahtalarla kapladık, çuha, ateş, sır, çelik, takviye ettik, güvenli kapılar, gizli kapılar, çifte kapılar, kapaklı kapılar. Yalnızca küçük bir gümüş anahtarla açılabilen yasak kapılar. Rapunzel'in yalnız kulesinde kapılar kapı değil.

Ayışığı üzerinde parladığında nihayet açılacak kayadaki kapısın sen. Sadece rüyalarda görülen merdivenlerin tepesindeki kapısın. Tutsağı özgür bırakan kapısın. Kutsal Kâse Şapeli'ndeki oyma alçak kapısın. Dünyanın kıyısındaki kapı. Bir deniz yıldızına açılan kapısın sen.

Aç beni. Geniş. Dar. İçimden geç ve öte tarafta ne varsa, bunun dışında başka hiçbir şeyle ulaşılamasın. Sen. Şimdi. Bu bir ömre açılan anın yakalanması.

Kalbi fener gibi atıyordu.

Dark burunda yürüyordu. Fener her zaman olduğu gibi her dört saniyede bir yanıp sönüyordu. Bedeni ona ayarlıydı.

Deniz ve gökyüzü siyahtı, fakat fener sanki orada bir ateş yanıyormuşçasına suyu gözler önüne seriyordu.

"Demek bunu benim için yaptın," dedi, oysa onu dinleyen kimse yoktu ortalıkta, martılar ve gelincikler dışında. "Suyu bir ateş gibi gözler önüne serdin."

Gecenin büyük kısmını yürüyerek geçirmişti. Eğer yürümeseydi, uyanık öylece yatacaktı. Yürümeyi tercih etmişti.

Deniz fenerindeki o gün... ve o gitmişti. Birkaç hafta sonra Dark bir mektup aldı, mektupla birlikte yakut ve zümrütten bir iğne. Onu bir daha hiç görmeyeceğini biliyordu.

Bütün o yıllar – bütün o yıllardan önce, ondan şüphe etmişti. Âşığı sandığı adamın erkek kardeşi olduğunu söylediğinde, çocukları Susan üç yaşındaydı. Bir kaçakçıydı, bir kaçaktı, ama yine de onun kardeşiydi.

Price'ı niçin dinlemişti? Bir şantajcı ve hırsıza niçin güvenmişti?

Bütün bunlar için affedilmişti. Oysa kendisi ona ikinci kez ihanet etmişti.

Soğuk gece havasını arzulayarak içine çekti, ama soluduğu tuzlu suydu. Bedeni tuzlu suyla doluydu. Çoktan boğul-

muştu. Hava almak için artık yukarıya çıkmıyordu. Yerin altında yüzüyordu ve dünyanın seslerini uzaktan, tuhaf sesler olarak duyuyordu. İnsanların ne dediğini pek ender anlayabiliyordu. Sadece, üzerinden geçen belli belirsiz şekilleri fark ediyordu.

Sonra bazen, bu sualtı mağarasında sırtüstü yüzerken, bir kılıcın yüzü gibi, öylesine parlak bir anıyla sarsılıyordu ki, su aydınlanıyor ve yüzünde havanın çekimini hissediyordu, havayı yutuyor ve geceleyin her tarafı suda yüzen yıldızlarla kaplanıyordu. Yukarı kaldırdığı ayağıyla tekmeliyordu onları. Yıldızlar içinde şekilleniyordu.

Su yüzüne dökülüyor, saçları geriye doğru dalgalanıyordu. Artık ölmüyordu. O oradaydı, geri gelmişti.

Denizatı cebindeydi. Zamanın narin kahramanı. Yapacak bir yolculuk daha kalmıştı.

Sığ suda oynadılar, yüzdüler, ışık konisinin içine yüzdüler, düşmüş bir yıldız gibi battılar. Işıktan kuyu beklediklerinden daha derindi, dünyanın dibine giden yolu işaret ediyordu. Şimdi bedeni ağırlıksız, zihni berraktı. Onu bulacaktı.

Denizatını elinden bıraktı. Ellerini öne uzattı.

Bana bir hikâye anlat Gümüş.

Ne hikâyesi?
Bunu.

Biraz kırık, biraz bütün, yeniden başlarsın.

Kafile itaatkârca basamakları dolduruyordu. Rehber hepimizin takip ettiğinden emin olmak için arkasına baktı ve tam ileriye döndüğü anda, ufak gümüş anahtarımı çıkarıp mutfağımıza açılan kapıyı açtım.

Kapıyı sessizce kapattım ve kendimi içeri kilitledim.

Pew ile birlikte sürülerce sosis mideye indirdiğimiz eğreti mutfağa birer birer şöyle bir göz atmamıza izin verilmişti. Sağı solu yamuk pirinç çaydanlık parlatılmamış halde odun sobasının üzerinde duruyordu. Pew'un hep oturduğu arkalığı çubuklu Windsor iskemle köşede duruyordu. Benim taburem düzgünce duvara dayanmıştı.

"Zor ve yalnız bir yaşam," demişti rehber, "çok az konfor var."

"Bu şeyin üzerinde nasıl yemek pişiriyorlardı?" diye sordu kafileden biri.

"Bir mikrodalga mutluluğun anahtarı değildir," dedim ters ters.

Herkes gözlerini bana dikti.

Umursamadım. Planımı yapmıştım.

Deniz feneri yılda iki kez ziyarete açılıyordu. Sonunda, ne yaptığımı bilmeden, geri gelmiştim.

Şimdi, uzaklaşan tur otobüsünün dizel-homurtusunu dinlerken, yalnızım. KöpekJim sanki şimdi koşarak kapıdan içeri girecek.

Tabureyi çekip oturdum. Burası saat tiktakları olmadan ne kadar sessizdi. Ayağa kalktım, kadranın altındaki çekmeyi açtım, anahtarı aldım ve zembereği kurdum. Tik tak, tik tak. Bu daha iyi, çok daha iyi. Zaman yine işlemeye başladı.

Sobanın kapağının çevresi paslanmış. Zorlayıp açtım ve içine baktım. Yirmi yıl önce, sabahın erken bir saatinde ayrılmış ve ayrılırken sobanın içine odunları dizmiştim, çünkü bu benim hep yaptığım işti. Odunlar hâlâ oradaydı, yakılmamıştı, ama hâlâ oradaydı. Baca deliğinin teneke menfezini açan kasnağı ileri geri oynattım. Toz ve pas yağmur gibi döküldü, ama havanın hareketinden menfezin temiz olduğunu anladım. Kuru çıra ve kâğıtların üzerine bir kibrit attım. Ateş gürledi. Sıcaktan üzerinde buğu birikmeye başlayan çaydanlığı kavradım. Güzelce yıkayıp, içine su doldurdum ve kendime bir demlik dolusu yirmi yıllık çay yaptım. Çok Kuvvetli Samson.

Işık zayıflıyor, renklerini kaybediyor, saydamlaşıyordu. Gün solmuştu, yıldızlar kendini gösteriyordu.

Çayımı aldım ve Pew'un eski odasına, kontrol odasına, feneri çepeçevre saran bölüme çıktım.

Tırabzanlara dayandım ve dışarı baktım. Fener her dört dakikada bir belirgin tek bir ışın halinde yanıyor, denizde ötelerden ve zaman denizinin de ötesinden görülebiliyordu.

Bu ışığı sık sık görmüştüm. Denizden uzakta, karaya tutunmuş, yaşamda yol alırken, nerede olduğumu bilemediğimde, fener bana Pew'un söz verdiği şey olmuştu – işaret, rehber, rahatlık ve uyarı.

Sonra onu gördüm. Mavi bir teknenin içinde Pew.

"Pew! Pew!"

Elini kaldırdı, merdivenden aşağı, mendireğe koştum, her zaman yaptığı gibi pruva halatını bağlıyordu, biçimsiz şapkası gözlerine inmişti.

"Ne zaman geleceğini merak ediyordum," dedi.

Pew: Tekboynuz. Cıva. Mercekler. Manivelalar. Hikâyeler. Fener.

Cape Wrath'te her zaman bir Pew vardı. Ama aynı Pew değil miydi?

Bütün gece konuştuk, sanki hiç gitmemiştik, yarım kalmış o gün sanki bugüne bağlanmıştı, birbirine dayanmış iki kişi, sırt sırta, Pew ve Gümüş, o zaman ve şimdi.

"Bana bir hikâye anlat," dedi Pew.

"Bir kitap, bir kuş, bir ada, bir kulübe, küçük bir yatak, bir porsuk, bir başlangıç..."

"O kişiye sana söylediğim şeyi söyledin mi?" dedi Pew.

"Birini sevdiğinde bunu ona söylemelisin."

"Aynen öyle çocuk."

"Bana söylediğini yaptım."

"Güzel, güzel, bu iyi."

"Seni seviyorum Pew."

"Şimdi bu nereden çıktı çocuk?"

"Seni seviyorum."

Gülümsedi, gözleri hülyalı uzak gemiler gibiydi. "Senin için de bir hikâyem var."

"Ne hakkında?"

"Yetim olan Bayan Pinch'ti."

"Bayan Pinch!"

"Babil Dark'ın soyundan gelmiyordu kesinlikle. Bunun için hiçbirimizi affetmedi."

Ve gene Railings Row'dayım, kuştüyü bir yorganın, ördek tüylerinin, ördek ayaklarının, ördek gagasının, camsı ördek gözlerinin ve dışarı çıkarak nanik yapan bir ördek kuyruğunun altında, günün doğmasını bekliyorum.

En berbat durumda olanlarımız bile şanslıdır, çünkü gün eninde sonunda doğar.

Ateş sönüyordu ve dışarıda tuhaf bir sessizlik vardı, sanki deniz hareket etmiyordu. Sonra bir köpek havlaması işitildi.

"Bu KöpekJim," dedi Pew. "Ona kulak ver."

"Hâlâ hayatta mı?"

"Hâlâ havlıyor."

Pew ayağa kalktı. "Yakında gün doğacak Gümüş, gitme vakti."

"Nereye gidiyorsun?"

Pew omuzlarını silkti. "Kâh oraya, kâh buraya, mevsime göre herhangi bir yere."

"Seni bir daha görecek miyim?"

"Cape Wrath'te daima bir Pew vardır."

Onun tekneye binişini ve dümen yekesini ayarlamasını izledim. KöpekJim kuyruğunu sallayarak pruvada oturuyordu. Pew kayaları kürek çekerek geçti ve o anda güneş doğdu; ışık Pew'un ve teknenin arasından sızdı. Işık öyle güçlüydü ki, ellerimi gözlerime siper etmek zorunda kaldım ve tekrar baktığımda Pew de tekne de gitmişti.

Gün bitene kadar fenerde kaldım. Ben ayrılırken, güneş batıyor ve gökyüzünün diğer tarafında dolunay yükseliyordu. Bir elimi batan güneşi tutmak, diğerini de aya tırmanmak için uzattım, gümüşüm ve altınım, yaşamdan aldığım hediyem. Yaşam hediyem.

Hayatım zaman içinde bir duraksamadır. Mağaradaki bir aralık. Bir sözcüklük boşluk.

Bunlar benim hikâyelerim – zamanın ötesinden yanıp sönen ışıklar.

Seni çağıracağım, bir ateş yakacağız ve şarap içeceğiz, bize ait olan yerde birbirimizi tanıyacağız. Bekleme. Hikâyeyi sonra anlatma.

Hayat çok kısa. Denizin ve kumun bu uzanışı, sahildeki bu yürüyüş, gelgit yaptığımız her şeyi örtmeden önce.

Seni seviyorum.

Dünyadaki en zor iki kelime.

Ama başka ne söyleyebilirim ki?

Caroline Michel'e, Marcella Edwards'a
ve HarperPress'teki herkese; ayrıca, Philippa Brewster'a,
Henri Llewelyn Davies, Rachel Holmes ve Zoe Silver'a
sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Babasını hiç tanımayan, annesinin ölümüyle sahipsiz kalan Gümüş'ü Cape Wrath Feneri'nin bekçisi yaşlı Pew yanına alır. Fener suya vuran ışığıyla geçmişi ve bugünü aydınlatırken, Pew'un okyanus kadar derin hafızasından hikâyeler su yüzüne çıkar: 19. yüzyılda inşa edilen Cape Wrath'in ve kurucusu Babil Dark'ın tuhaf hikâyesi. Din adamı Dark, biri karanlık ve yalanlara gömülmüş, diğeriyse tutkulu bir aşkın ışığına bürünmüş iki yaşam sürmüştür. Gümüş için ise Dark'ın hayatı, onu kendi karanlığından aşka taşıyan yol haritası olacaktır.

Jeanette Winterson, *Fener Bekçisi*'nde hikâye anlatmanın ve sevginin dönüştürücü gücü hakkında modern bir masal anlatıyor, her zamanki orijinalliği ve çarpıcılığıyla...

Winterson'ın aşkı anlatışı, Van Gogh'un ayçiçeklerini çizmesine benziyor: sevgiyle, saplantılı bir şekilde, her zaman konuyu anlatacak yeni bir yol arayarak.

Entertainment Weekly

ISBN 978-605-5596-80-4

15 TL